

A KISTARCSAI GESZTENYÉS ÓVODA

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

2025.

Ezt a szakmai dokumentumot a hatályos jogszabályokat figyelembe véve az óvoda igazgatója a nevelőtestület bevonásával készítette el, mely a 2025/26. nevelési évtől irányadó.

Arra törekedett, hogy megfogalmazza

- ☐ az időszerű – múltat, jelent és jövőképet összegző – pedagógiai elképzeléseit,
- ☐ azt a formát, amelyben az intézmény működése során teljesíteni kívánja az Óvodai nevelés országos alapprogramját,
- ☐ azokat a nevelési feladatokat, amelyek segíti a gyermekek fejlődését, közösségi életre való felkészülését, a szociális hátrányok leküzdését, a fogyatékosságból eredő hátrányok csökkentését,
- ☐ mindazokat az elvárásokat, amelyekkel szemben a fenntartó a lakosok felé kötelezettséget vállalt a 3-7 éves gyermekek óvodai nevelését illetően.

TARTALOMJEGYZÉK

A PEDAGÓGIA PROGRAM JOGSZABÁLYI HÁTTERE	5
1. AZ ÓVODA ADATAI	7
2. ÓVODÁNK BEMUTATÁSA	8
3. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE	9
3.1. AZ ÓVODA SZEMÉLYI FELTÉTELEI.....	9
3.2. AZ ÓVODA TÁRGYI FELTÉTELEI	10
3.3. A PEDAGÓGIAI PROGRAM MEGVALÓSÍTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES TOVÁBBI ESZKÖZIGÉNY	10
3.4. AZ ÓVODAI CSOPORTOK SZERKEZETE	12
3.5. A NEVELÉS IDŐKERETEI.....	12
4. AZ ÓVODA NEVELÉSI KONCEPCIÓJA	16
4.1. ÓVODAKÉP	16
4.2. GYERMEKKÉP	16
4.3. KÜLDETÉSNYILATKOZAT	17
4.4. PEDAGÓGIAI HITVALLÁS	17
5. AZ ÓVODAPEDAGÓGUS TERVEZŐMUNKÁJA	17
6. A PEDAGÓGIAI FOLYAMATOK ÉS A GYERMEKEK SZEMÉLYISÉGFEJLŐDÉSÉNEK ÉRTÉKELÉSE	18
7. AZ ÓVODA ÁTFOGÓ NEVELÉSI FELADATAI	19
7.1. AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA.....	19
7.1.1. Gondozás.....	20
7.1.2. Pihenés, alvás	20
7.1.3. Táplálkozás, étkezés.....	20
7.1.4. Öltözködés.....	21
7.1.5. Testápolás, tisztálkodás, személyi higiénia.....	21
7.2. AZ ÉRZELMI, AZ ERKÖLCSI ÉS AZ ÉRTÉKORIENTÁLT KÖZÖSSÉGI NEVELÉS	23
7.3. AZ ANYANYELVI, AZ ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA	24
7.4. INTEGRÁCIÓ.....	26
8. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI	28
8.1. A JÁTÉK	28
8.2. VERSELÉS, MESÉLÉS.....	29
8.3. ANYANYELVI NEVELÉS	31
8.4. ÉNEK, ZENE, NÉP JÁTÉK, TÁNC.....	32
8.5. RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZI MUNKA	33
8.6. A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE – KÖRNYEZET	34
8.7. A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE – MATEMATIKA.....	38
8.8. MINDENNAPOS MOZGÁS	39
8.9. MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK.....	41
8.10. BALESET-MEGELŐZÉS.....	43

8.11. GYERMEKVÉDELEM	43
9. HAGYOMÁNYOK, ÜNNEPEK.....	44
10. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI.....	45
10.1. BELSŐ PEDAGÓGIAI KAPCSOLATAINK	46
10.2.KÜLSŐ PEDAGÓGIAI KAPCSOLATAINK.....	49
10.3. KAPCSOLATTARTÁS A FENNTARTÓVAL	49
10.4. NEVELÉST SEGÍTŐ SPECIÁLIS KAPCSOLATAINK	49
11. A GYERMEKEK FEJLETTSÉGÉNEK NYOMONKÖVETÉSE	50
12. AZ ÓVODA NEVELÉSI MUNKÁJÁNAK ELLENŐRZÉSE, ÉRTÉKELÉSE	51
13. A PEDAGÓGUS ELKÖTELEZETTSÉGE ÉS A SZAKMAI FELELŐSSÉGVÁLLALÁS A SZAKMAI FEJLŐDÉSÉRT.....	52
14. ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK.....	52

MELLÉKLETEK

1. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges eszközök jegyzéke
2. Anyanyelvi fejlesztés az óvodában
3. Javaslat a nevelő, fejlesztő munka tervezéséhez éves anyaggyűjtemények: a külső világ tevékeny megismerése: matematika, környezeti nevelés; ének, zene, népi játék, tánc; rajzolás, festés, mintázás, kézi munka témakörében
4. Szokás-szabályrendszer
5. Óvodai Integrációs Program

„Arra kérem a jövőt ..., hogy könyörüljön legalább az ajtóknak és az ablakoknak: hagyja meg őket kézzel nyithatóknak.

Mert milyen világ is az, ahol nem lehet az ablakot mohón kitárni s úgy nyitni ajtót, hogy annak lendülése – és nyikorgása – helyettünk kimondja:
alig győztelek várni.”

Ancsel Éva: LXII

A PEDAGÓGIA PROGRAM JOGSZABÁLYI HÁTTERE

Törvények:

- Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)
- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- A pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény
- Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény
- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény
- A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény
- A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény
- Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény

Rendeletek:

- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve
- 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról
- 229/2012. (VIII. 28.) kormányrendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 48/2012. (XII. 12.) EMMI rendelet a pedagógiai – szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai – szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről
- 419/2024. (XII. 23.) Kormányrendelet a pedagógus-továbbképzés rendszeréről
- 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről

- AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2016. április 27-i (EU) 2016/679 RENDELETE a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet)

A pedagógiai program tartalmát befolyásoló további dokumentumok:

- Az óvoda hatályos alapító okirata
- Nevelőtestületi határozatok

1. AZ ÓVODA ADATAI

Neve: Kistarcsai Gesztenyés Óvoda

OM azonosító: 032852

Székhely: Kistarcsai Gesztenyés Óvoda

Címe: 2143 Kistarcsa, Eperjesi út 1.

Telefon: 06-28-470-745

e - mail: gesztenyes@kistarcsa.hu

Tagintézmény: Kistarcsai Gesztenyés Óvoda Tölgyfa Tagóvodája

Címe: 2143 Kistarcsa, Széchenyi út 61.

Telefon: 06-28-470-246

e - mail: tolgyfaovoda@kistarcsa.hu

Fenntartó: Kistarcsa Város Önkormányzata

Címe: 2143 Kistarcsa, Szabadság út 48.

Telefon: 06-28-470-711

A program benyújtója: az igazgató és a nevelőtestület

2. ÓVODÁNK BEMUTATÁSA

Óvodánk Kistarcsán két épületben található. Az Eperjesi úti épületet 1982-ben, a Széchenyi úti tagóvodát 1975-ben építették. A város lakosságának létszáma a század második felében nagymértékben növekedett. Sokan települtek az ország keleti vidékéről Budapest szomszédságába jobb munkalehetőség és megélhetés reményében.

A település növekedésével párhuzamosan az óvodai ellátás iránti igény is nőtt. Az óvodai férőhelyek száma a század végére megtízszereződött.

Az elmúlt öt évben közel 2000 telek került parcellázásra. A két óvodában a 4/2024. iktatószámú alapító okirat szerint 557 gyermek ellátására van lehetőség.

Gyermekeink rendkívül heterogén környezetből érkeznek hozzánk. A családok többsége kertes családi házban, kisebb hányada lakótelepen és társasházban él. Meghatározó tényező a főváros közelsége, sok a bejáró dolgozó a szülők között.

A családok különböző társadalmi, szociális helyzete, nevelési attitűdje meghatározza az óvodánkkal szembeni elvárásokat: a befogadó környezetet, az egyéni és a differenciált bánásmódot.

Az óvodai csoportokban a gyermekek vegyes életkorúak. Véleményünk szerint e szervezési formában adódnak a leghatékonyabb pedagógiai helyzetek és e szervezési forma a legalkalmasabb a differenciált nevelőmunka végzésére. Az óvodába kerülő gyermekek képességeinek fejlettségi szintje eltérő. Nevelőtestületünk ezt a különbözőséget természetesen fogadja és tiszteletben tartja.

Több éves együtt gondolkodásunk eredménye az óvodai nevelésről, a fejlesztés lehetőségeiről és szükségességéről kialakult nézetünk. Ennek eredményeként került elkészítésre a pedagógiai program.

A nevelőtestület számára sikerélményt, belső elégedettséget jelent, ha a szülők nevelőpartnerüknek tekintenek bennünket, bizalommal fogadnak minket, az óvodában otthonosan érzik magukat. A gyermeknevelésben sikeres szülőket, családokat igyekszünk megnyerni munkánk segítésére, az óvodai élet gazdagítására, szükség esetén a nevelőmunka hatékonyabbá tételére.

Nevelőtestületünk igényes szakmai képzettségű, gyermekszerető, elfogadó, türelmes, empátiás képességgel rendelkező, a gyermekek mindenekfelett álló érdekeit szem előtt tartó pedagógusokból áll.

Óvodánkban kiemelt fontosságúnak tartjuk az anyanyelvi nevelést.

Az óvoda tárgyi felszereltsége jó. A bútorok cseréje, a berendezések folyamatos korszerűsítése éves költségvetési feladatunk.

Mindkét épületben egy-egy mozgásfejlesztő eszközökkel felszerelt tornaterem segíti az óvodapedagógusok munkáját a testi képességek fejlesztésében.

A játszóudvarok felszerelése korszerű, az EU-szabványnak megfelelő mászóakkal, fedett homokozókkal, csúszdákkal és különféle mozgásfejlesztést segítő játékokkal gazdagodott.

3. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

3.1. AZ ÓVODA SZEMÉLYI FELTÉTELEI

Óvodánk rendelkezik a törvény által előírt álláshelyekkel.

Nevelőtestületünk fontosnak tartja az óvodapedagógusok minél szélesebb körű továbbképzését, mely segíti a helyi pedagógiai program megvalósítását. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modell, mintát jelent a gyermekek számára.

Az óvodapedagógusok ismerik Az óvodai nevelés országos alapprogramját, intézményük pedagógiai programját és munkájukat ezek alapján végzik.

Ismerik és tudatosan alkalmazzák a gyermekcsoport sajátosságaihoz igazodó megismerési folyamatokat, nevelési, tanítási módszereket.

Az óvodapedagógusok lényeges személyiségjegye a nyitottság, empátiás készség, érdeklődés a mikro- és makrokörnyezet iránt. Tevékenységük során az intézményi pedagógiai programhoz igazodóan és a pedagógiai céljaiknak megfelelően érthetően és hitelesen kommunikálnak. Személyiségükön keresztül valósul meg az elképzelt, megfogalmazott helyi pedagógiai program, ezért továbbképzési törekvéseikben mindig támogatást kapnak. Ezt igazolják a felsőfokú végzettség mellett a számtalan posztgraduális és intenzív tanfolyamon, speciális továbbképzésen szerzett szakosító végzettségek.

Az önképzés belső igény, munkahelyi elvárás is, a minőségi munka egyik biztosítéka.

Az óvodapedagógusok munkáját csoportonként szakképzett dajka segíti. A csoportokban egymás iránt tiszteletet tanúsító, elfogadó, egymás munkáját megbecsülő, egymáshoz ragaszkodó „hármast”-ok dolgoznak.

Az óvodapedagógusok az aktuális igény és érdeklődés alapján folyamatosan vesznek részt a helyi (munkaközösségek, meghívott előadók) és az országosan rendezett továbbképzéseken és szakmai rendezvényeken.

Az óvoda irányítását, működési feltételeinek biztosítását az igazgató irányításával igazgatóhelyettesek és a tagóvoda-igazgató segíti. Munkájukat részben önálló jogkörrel, a munkaköri leírásban megfogalmazott munkamegosztás alapján végzik. Segítő, gondoskodó szervező munkájukat a kisebb közösségek értékelik, bizalmukkal támogatják.

Az intézmény dolgozóinak munkaideje:

- Óvodapedagógusok: heti 40 óra (32 óra csoportban eltöltött idő)
- Technikai dolgozók: heti 40 óra

A nevelés egész időtartamában biztosított óvodánkban az óvodapedagógusok jelenléte.

Munkaidejük lépcsőzetes kezdéssel és végzéssel zárul.

Az óvodapedagógusok csoport beosztása: délelőtti – délutáni rendszerben heti váltással történik.

Amennyiben az óvoda reggel 8⁰⁰ óra előtt vagy a délutáni időszakban nem fejlesztő, iskola-előkészítő vagy más, kifejezetten nevelési jellegű foglalkozást szervez, ezen időszakokban a

gyermek felügyeletét nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatott személy is elláthatja.

3.2. AZ ÓVODA TÁRGYI FELTÉTELEI

Óvodánk két épületben működik.

A Gesztenyés Óvoda az Alapító okirat szerint 15 óvodai csoportot működtethet. Ezek közül az új szárny és az emeleti csoportszobák épültek eredetileg is óvodai feladatok ellátására. A többi korábban bölcsődeként üzemelt. A csoportokhoz öltöző és vizesblokk tartozik. Eszköz- és játéktároló helyiséget két-két csoport használ közösen. A csoportok tárgyi felszereltsége és komfortja jó. A csoportszobákban megtalálhatók az alapvető építő és konstrukciós játékkészletek, fejlesztő eszközök, a személyes tárgyak és munkák elhelyezésére kialakított tároló dobozok.

Az óvoda földszintjén tornaszoba van. Itt használhatók a szenzoros integráció eszközei, speciális tornaszerek, mozgást fejlesztő eszközök.

A földszinten fejlesztőszoba, az emeleten logopédiai foglalkoztató van.

A Tölgyfa Óvodában 6 csoportban fogadjuk a gyerekeket. Az épület eredetileg bölcsődének épült, 1995 óta óvoda, 2013-ban került sor felújítására és bővítésére.

Az épületben kisméretű tornaszoba, fejlesztőszoba és logopédiai foglalkoztató van.

Az óvodák játszóudvara csoportonként az EU szabványnak megfelelően került kialakításra. Mindkét óvodaépület részlegesen akadálymentesített.

Homokozók, ügyességet és mozgást fejlesztő játékok, nyári időszakra zuhanyzók biztosítják a szabadtéri tevékenység lehetőségét.

Mindkét óvodában lehetőséget biztosítunk a szülőkkel való kapcsolattartásra: csoportszobák, tornaterem, nevelői szobák.

A Gesztenyés Óvodában és a Tölgyfa Óvodában egy-egy tálaló - melegítőkonyha működik.

Megoldható a speciális étkezést igénylő gyermekek ellátása is.

3.3. A PEDAGÓGIAI PROGRAM MEGVALÓSÍTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES TOVÁBBI ESZKÖZIGÉNY

Óvodánk eszközellátottságát az elmúlt öt évben folyamatosan fejlesztettük jelenlegi programunk igényei szerint. Az óvoda eszközellátottsága a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendeletben meghatározottaknak felel meg (1. melléklet). A tornaszobák felszerelését folyamatosan bővítjük speciális eszközökkel, az elhasználódott tornaszereket pedig lecseréljük.

A csoportokban használatos játékeszközök biztosításánál figyelembe vesszük a csoportok heterogén összetételét, ezért minden csoportban jelen van a minden gyermeket kiszolgáló, és minden játékfajtaához megfelelő eszköz, melyek elérhető közelségben vannak a gyermekek számára.

A gyermeki fantáziát és a kreativitást kívánjuk bővíteni azokkal a gyűjtött anyagokkal, amelyek természetes állapotukban bármilyen eszközzé válhatnak a gyermeki világban.

A világ tevékeny megismeréséhez új eszközöket, környezetismeret és matematika tárgykörébe sorolható, egyénileg használható fejlesztőjátékokat kívánunk beszerezni. Jól szolgálná a baráti kapcsolatok alakulását, ha a csoportszobán belül galériát tudnánk kialakítani. Erre szüksége lehet bármelyik kisgyereknek, ha alkalmanként egyedül kíván lenni, a barátoknak is, ahol a társas kapcsolatuk erősödhetne.

3.4. AZ ÓVODAI CSOPORTOK SZERKEZETE

Gyermeccsoportjaink osztatlan szervezésűek. Az osztatlanság a különböző életkorú, nemű és fejlődésű, egymástól eltérő gyermekek integrált és differenciált nevelése.

Alapja a folyamatosság, amely az osztatlan csoportban a teljes napirendet átfogja. Ebben a szervezési formában biztosított a modellkövetés, utánzás feltétele, eredményesebb a szocializálódás, az önállóság tanulása. A gyermekek megtanulnak alkalmazkodni, fokozódik empátiás képességük, természetesebben fogadják az eltérő fejlődési ütemet. Ezekben a csoportokban kevesebb a konfliktus, fejlettebb a megegyezésre való képesség. Életszerűbb helyzetek jöhetnek létre. A testvérek, barátok, ismerősök növelik a beszoktatás eredményességét. A már kialakult, nagyok által alkalmazott szokásrend, viselkedés a kicsik számára természetes velejárója az óvodai életnek.

Az osztatlan szervezésű csoport megoldást jelent a lassabban érő és fejlődő, hátrányos helyzetű gyermekek óvodai neveléséhez, mindenhez elégséges időt és érzelmi biztonságot nyújt. Az eltérő fejlettségű gyermekek nem szigetelődnek el. Mindenki talál partnert vagy támogatót.

A heterogén életkorú csoportnál előnyös – éppen az életkori sajátosságok miatt – a köznevelési törvényben előírt átlaglétszám megtartása, hiszen az óvodapedagógustól sokkal nagyobb figyelemmegosztást, differenciálási képességet, toleranciát, rugalmasságot követel.

Felvételkor a vezető feladata koordinálni a gyermekek érdekeit, figyelembe venni a szülői kívánságokat, figyelni a különböző életkorú gyermekek csoporton belüli arányát, a nemek arányát, a gyermekközösségek szociális összetételét.

3.5. A NEVELÉS IDŐKERETEI

Napirend

Úgy szervezzük napjainkat, hogy különféle párhuzamosan végezhető tevékenységek felkínálásával lehetőséget biztosítunk a gyerekeknek a választásra, és ez biztosítja az óvodapedagógusnak a gyermekekénti differenciált bánásmódot. Cselekvéseikhez, tevékenységeikhez, motiváltságukhoz, aktivitásukhoz rugalmasan alkalmazkodunk és biztosítjuk a szükséges feltételeket. A csoportszobáinkat folyamatosan átrendezzük, elkülönített játszótereket teremtünk, a reggeliző asztal állandó helyét kialakítjuk. A szokásrendszer, a visszatérő ismétlődések érzelmi biztonságot alakítanak ki a gyermekben. A folyamatosság lehetővé teszi, hogy a maguk által választott társakkal, személyiségükből fakadó módon, szabadon tevékenykedjenek, ezáltal tartalmasabb társas kapcsolatokat építsenek ki. A napirendünk biztosítja az egész napos szabad játéktevékenységet.

A gyermekeket a tanköteles korukat megelőző nevelési évben – a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében – az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben részesítjük. A tanköteles korú, de további egy nevelési évig az óvodánkban nevelkedő gyermekek is részt vesznek e tevékenységekben.

A szeptember 1-jétől augusztus 31-ig terjedő időszak napirendjét a gyermek biológiai és társas szükségleteit szem előtt tartva alakítja ki az óvodapedagógus. Az óvodás gyermekek tapasztalataikat, érzelmeiket, vágyaikat tevékenységeiken keresztül fejezik ki, ezért a gyermeki tevékenység a teljes nevelési időben érvényesül.

Mivel a nevelés nem zárul le májusban, ezért a nyári időszak – június 1-jétől augusztus 31-ig – tartalmaz, a gyermeki szabadságot tiszteletben tartó, gondosan megtervezett. Az év közben már kialakított szabályok, szokások megtartásával az óvodapedagógus a nyári élet megtervezésénél lehetőséget ad a gyermeknek arra, hogy az évszak örömeit szabadabban élvezze, és kötetlenebb formában biztosít változatos tevékenységet, lehetőséget a fejlődésre.

A csoportok napirendje

Időkeret	Tevékenység
6,00 – 7,00	Gyülekező az ügyeletes csoportban, szabad játék a csoportszobában, nyári időszakban az udvaron
7,00 – 10,30	Az érkező gyermekek fogadása, szabad játék a csoportszobában vagy az udvaron Egyéni testápolási teendők folyamatos szervezésben, folyamatos tízóraizás Kislétszámú csoportokban játékba integrált tanulási tevékenységek: • verselés, mindennapos mesélés • ének, zene, népi játék, tánc • rajzolás, festés, mintázás, kézi munka • mindennapos mozgás (a heti egy alkalommal közösen szervezett mozgás a csoportbeosztás szerint a tornaszobában zajlik kötött formában) • a külső világ tevékeny megismerése • anyanyelvi nevelés • iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység
10,30 – 11,40	Játék, mozgás, séta a szabadban Iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység
11,40 – 12,00	Egyéni öltözködési, testápolási teendők folyamatos szervezésben, készülődés az ebédre
12,00 – 12,30	Ebéd
12,30 – 13,00	Egyéni testápolási teendők folyamatos szervezésben, készülődés a délutáni pihenéshez
13,00 – 14,30	Pihenés, altatás mesével, altató énekkel, halk zenével
14,30 – 15,00	Folyamatos ébredés, egyéni testápolási teendők folyamatos szervezésben, uzsonnázás
15,00 – 17,00	Szabad játék a csoportszobában vagy az udvaron, egyéni képességfejlesztés Iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység
17,00 – 18,00	Szabad játék az ügyeletes csoportban (a csoportszobában vagy az udvaron)

Megjegyzés: az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység naponta összesen 45 perces időkeretben bármikor beépíthető a napirendbe a gyermekek érdeklődésétől, motiváltságától függően.

Hetirend:

A hetirend a napirendhez hasonlóan a folyamatosságot, a rendszerességet, a nyugalmat segíti elő az óvodai csoportban, és lehetőséget nyújt a szokásrendszer segítségével az óvoda napi életének megszervezéséhez. A hetirend a nevelési év elején másképp alakul, mint a nevelési év végén. Különösen a beszoktatás idején figyelünk arra, hogy minél rugalmasabb és alkalmazkodóbb hetirendet állítsunk össze. Később, az iskolára való felkészítés feladatai a hetirend és a napirend pontosabb betartását helyezik előtérbe. A hetirend összeállításánál arra figyelünk, hogy jusson elegendő idő a gyermeki tevékenységek, kezdeményezések, ötletek és javaslatok meghallgatására, kipróbálására vagy közös megvitatására. A rugalmasság, a helyzethez való alkalmazkodás elősegíti, hogy a hetirend a gyermek életének észrevétlen szabályozója legyen. A hetirend kialakítása csoportonként az óvodapedagógus feladata, a különböző tevékenységek naphoz kötötten jelennek meg.

4. AZ ÓVODA NEVELÉSI KONCEPCIÓJA

- A gyermeket megillető jogok, alapvető szabadságok tiszteletben tartása.
- A gyermeki személyiség kibontakoztatása – tekintettel az eltérő adottságokra, képességekre, szokásokra – nemi, érési, vérmérsékleti különbségekre és a családok értékrendjére, sokféleségére.
- A környezetben jól eligazodó, kommunikáló, problémájuk megoldásában aktívan közreműködő gyermekek nevelése.
- A gyermek egyéni képességeihez igazodó, természetes környezetben, játékban öntevékeny részvétellel és tevékenységekben szerzett tapasztalatokra, ismeretekre épülő készség- és képességfejlesztés.
- A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek differenciált felzárkóztatása, az esetleges részképesség-zavarok kompenzálása.
- A gyermekek esélyegyenlőségének megteremtése.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése, szocializációja.
- Olyan szeretetteljes légkör kialakítása, amely a gyerekek érdekeit, egyéni igényeit tartja szem előtt, az egyenlő hozzáférés biztosításával.
- Pedagógiai programunk lehetőséget biztosít innovatív pedagógiai törekvésekhez és érvényesül az óvodapedagógusok módszertani szabadsága.
- Osztatlan csoportokban történő szocializáció.

4.1. ÓVODAKÉP

Óvodánkban minden gyermeket megillet személyiségének feltétel nélküli elfogadása, a szeretet, bizalom, az együttérzés szükségleteinek kielégítése, a fejlődését elősegítő egyéni bánásmód. Az érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes óvodai légkörben sokszínű, az életkornak és fejlettségnek megfelelő gyermeki tevékenységek közül kiemelt szerepet szánunk a szabad játéknak és az anyanyelvi fejlesztésnek. Nevelőmunkánk közvetetten segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez a gyermeki személyiségvonások fejlődését. Pedagógiai programunk segíti a gyermek környezettudatos magatartásának kialakulását.

4.2. GYERMEKKÉP

Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, biztosítja minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést, életkoronként és egyénenként változó testi és lelki szükségleteinek megfelelően. Pedagógiai programunk a családokkal együttműködve, nevelési tevékenységüket kiegészítve törekszik a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására.

Óvodásaink:

- aktívak, érdeklődők, szívesen tevékenykednek,
- választékosan beszélik anyanyelvüket, gondolataikat világosan kifejezik,

- testileg, lelkileg egészségesen fejlődnek,
- rendelkeznek a fejlettségi szintjüknek megfelelő testi, lelki képességekkel és készségekkel,
- eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet.

4.3. KÜLDETÉSNYILATKOZAT

Óvodánkban elsődlegesnek tekintjük, hogy a 3-7 éves korú gyermekek életkori sajátosságaiból fakadó szükségleteket, a mozgást és a játékot mindennapjainkban szabadon megélhessék. A családi nevelés értékeire építve olyan szeretetteljes légkört alakítunk ki, amely a gyermekek érdekeit, igényeit tartja szem előtt, jó közérzetet biztosít.

Segítjük és támogatjuk a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni, képességeikhez mért fejlesztését.

Óvodánkban gyermekszerető, befogadó, türelmes, empátias képességgel rendelkező, a gyermekek mindenekfelett álló érdekeit szem előtt tartó felnőttek nevelik a gyermekeket.

Olyan intézmény vagyunk, amely innovatív, ön- és környezetfejlesztő, képes megfelelni az új kihívásoknak, elkötelezett a minőségfejlesztésben.

4.4. PEDAGÓGIAI HITVALLÁS

Nevelőmunkánk akkor eredményes, ha a gyermekek személyiségét megismerjük, elfogadjuk, érzelmi biztonságot teremtünk számukra. Egyéniségüket tiszteletben tartva törekszünk arra, hogy az új ismeretek befogadására nyitottak és felkészültek legyenek.

5. AZ ÓVODAPEDAGÓGUS TERVEZŐMUNKÁJA

Pedagógiai munkáját az intézmény programjának megfelelően hosszabb –rövidebb időszakokra tagolva és tevékenységekre bontva tervezi meg, egységes rendszerbe illesztve az adott pedagógiai céloknak megfelelő stratégiákat, folyamatot, munkaformát, módszereket, eszközöket.

Tervei készítése során figyelembe veszi az Óvodai nevelés országos alapprogramjában és az óvoda pedagógiai programjában megfogalmazott tartalmi és intézményi belső elvárásokat, valamint az általa nevelt, tanított gyermekek és csoportok fejlesztési célját.

Pedagógiai fejlesztési terveiben kiemelt szerepet kap a gyermekek tevékenységeinek fejlesztése.

Terveiben szerepet kap a gyermekek motiválása, motivációjuk fejlesztése.

Tervező tevékenysége során a nevelési/tanulási folyamatba illeszti a szabad játékhoz, cselekvéshez kötött ismeretszerzéken és egyéb tevékenységeken kívüli ismeret- és tapasztalatszerzési lehetőségeket.

Megtervezi a gyermekek, a csoportok értékelésének módszereit, eszközeit.

Tervező tevékenységében épít a szociális tanulásban rejlő lehetőségekre.

A gyermekek optimális fejlődését elősegítő, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz igazodó, differenciált nevelési, tanulási, tanítási folyamatot tervez.

A kötelezően használt nyomtatványokat az oviKRÉTA programban vezeti:

- felvételi és mulasztási napló:
 - a gyermekek nyilvántartásának és mulasztásainak naprakész vezetése
 - a hiányzásokkal kapcsolatos adminisztráció (annak bejegyzése, hogy a hiányzás igazolt vagy igazolatlan volt-e, az igazolás típusa)
- óvodai csoportnapló:
 - az óvoda saját tervezésű csoportnaplójának feltöltése az elektronikus rendszerbe
 - az óvodai nevelőmunka tervezése az alábbi időtartamokban:
 - nevelési terv: befogadási/beszoktatási terv; nevelési terv az I. félévre; nevelési terv a II. félévre
 - tematikus terv az adott témától függő időintervallumban minden nevelési évben szeptembertől május végéig
 - tematikus terv a nyári időszakra: június 1-jétől augusztus 31-ig (tevékenységek felsorolása a verselés, mesélés, a rajzolás, festés, mintázás, kézi munka és a környezettudatosság, fenntarthatóság témaköreiben)
 - az óvodai nevelőmunka értékelése az alábbi időtartamokra vonatkozóan:
 - a nevelési terv értékelése
 - éves beszámoló a nevelőmunkáról
- a gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció:
 - az oviKRÉTA rendszerben található nyomon követés szerint félévente.

6. A PEDAGÓGIAI FOLYAMATOK ÉS A GYERMEKEK SZEMÉLYISÉGFEJLŐDÉSÉNEK ÉRTÉKELÉSE

Az óvodai pedagógiai program és a csoportok nevelési tervének tartalmait a gyermekek egyéni szükségleteihez is igazodva eredményesen és adaptív módon alkalmazza.

Pedagógiai céljainak megfelelően ellenőrzési, értékelési eszközöket választ vagy készít. Gazdag értékelési eszköztárral rendelkezik, melyből a gyermekek életkori sajátosságainak figyelembevételével tudatosan választja ki a leginkább megfelelőt.

Visszajelzései, értékelései világosak, egyértelműek, személyre szabottak a konkrét cselekvésre, teljesítményre vonatkoznak. Megismerteti a szülőkkel és a gyerekekkel a nevelési év elején a pedagógiai programmal összhangban alkalmazott pedagógiai ellenőrzési és értékelési rendszert és módszereket- neveltségi szint, nevelési terv.

Az egyéni képességekhez viszonyítva értékeli a teljesítményeket, törekszik a folyamatos, pozitív visszajelzésekre. Értékeléseivel, visszajelzéseivel a gyermekek fejlődését segíti. (a gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció)

Pedagógiai munkájában olyan munkaformák és módszerek alkalmazására törekszik, amelyek alkalmasak az önellenőrzésre, önértékelésre.

Hatékony gyermek megismerési technikákat alkalmaz.

7. AZ ÓVODA ÁTFOGÓ NEVELÉSI FELADATAI

7.1. AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA

Az **egészséges életmódra nevelés célja**: a gyermekek **egészséges életvitel-igényének** alakítása, testi fejlődésük elősegítése, egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése.

A **gyermekek** alapvető biológiai-fiziológiai szükségleteinek kielégítése és a kultúrhigiénés szokásainak, továbbá az egészségtudatos magatartás kialakítása.

Az **egészséges életvitel** iránti igény megalapozása érdekében:

- tudjanak választani a számukra veszélyes és veszélytelen viselkedés között
- ismerjék meg az egészséges táplálkozást
- legyen igényük a rendszeres mozgásra

Az egészséges életmód alakítása során feladatunk:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítettzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- az életvezetési készségek fejlesztése, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodóképességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz. Az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyermekeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához;
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése;
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
- a család és az óvoda együttműködésének kialakítása, megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó-, prevenciós és korrekciós testi, lelki és értelmi nevelési feladatok ellátása.

Területei:

Személyi higiénia

Egészséges táplálkozás

Mindennapos testnevelés

Baleset-megelőzés

Környezetvédelem

Diabétesz kezelése, speciális ellátás biztosítása

7.1.1. Gondozás

A gyermekek egészséges életmódjának megalapozását a gondozás szervezeti keretei, formái teszik lehetővé.

A gyermek érezze magát biztonságban mind a felnőtt, mind a gyerektársaságban.

A szeretetteljes légkör, a gyermek személyiségének tiszteletben tartása, a gondoskodás, a gondozás, a szabadban való mozgás mind biztosítéka az egészséges testi-lelki fejlődésüknek.

Az egészséges életmód kialakításában sokat segít a gyermek azonosulási, utánzási törekvése.

Igen fontos a felnőtt példaértékű magatartása.

A rugalmas napirendben lehetőség nyílik arra, hogy a gyermekek a gondozási műveleteket egyéni szükségleteinek megfelelően akkor, úgy és olyan ütemben végezhesék el, ahogyan erre már képesek. Ebben a folyamatban az óvodapedagógus, a pedagógiai asszisztens és a dajka is segíthet. Az osztatlan csoportszervezési forma segít kialakítani az igényt az önmagukról és másokról való gondoskodás iránt.

7.1.2. Pihenés, alvás

A folyamatos napirend és az osztatlan csoportszervezési forma lehetőséget teremt arra, hogy a gyermekek alvásiigényüknek megfelelően kevesebbet vagy többet alhassanak.

Nyugalmukra a csoport óvodapedagógusa felügyel. Tiszteletben tartja az egyéni szokásaikat és a hazuról hozott „anyapótló” eszközeit is.

7.1.3. Táplálkozás, étkezés

Étkezési szokásaink kisgyermekkorban alakulnak ki, s ezeken a későbbiekben már nehezen változtathatunk.

A gyermekek a reggeli és délutáni étkezéseik időpontját – egy adott időkereten belül – szükségleteiknek és tevékenységüknek megfelelően szabadon választhatják meg. Eldönthetik, hogy az erre a célra kijelölt asztalokhoz mikor és kivel ülnek le étkezni.

A reggeli és uzsonna az önkiszolgálásra épül és az önállóság kialakulására gyakorol kedvező hatást. A napi feladatok elvégzéséhez az ebéd teremti meg a közösségért végzett munkajellegű tevékenység feltételeit.

Az óvodapedagógusok, a pedagógiai asszisztensek és a dajkák feladatmegosztásban dolgoznak az étkező gyermekek mellett. Étkezés közben senki nem kényszerül az étel elfogyasztására, és nem tiltott az azonos asztalnál ülők egymás közötti csendes beszélgetés sem.

Az egészséges életmód szemléletének kialakításáért szülői segítséggel vitaminnapot tartunk. Bizonyított összefüggés van a táplálkozás és a teljesítmény között.

Célunk, hogy:

- A gyermekek egyéni fejlődési ütemüknek megfelelően egészségesen éljenek és fejlődjenek.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Az egészséges életmód szabályainak automatizálásával az egészségügyi szokások kialakítása
- Egészséges és biztonságos környezet biztosítása

- A kulturált étkezés feltételeinek megteremtése (derős légkör, kulturált étkezéshez szükséges eszközök használata)
- Toleráljuk a gyerekek különböző étkezési szokásait, de biztatjuk őket a számukra újszerű ételek elfogadására, kényszerítés nélkül
- A gyerekek táplálkozásáról, az étrendről rendszeresen tájékoztatjuk a szülőket, hogy a lehetőségükhöz képest tudatosan tervezhessék az otthoni táplálkozást, hisz a gyerekek az óvodában eltöltött idő alatt a napi tápanyag 60-70%-át kapják csak meg
- Megszervezzük, hogy a gyerekek mindennap kapjanak friss zöldséget és gyümölcsöt
- Biztosítjuk, hogy a gyermekek a nap bármely szakában ihassanak, ennek kialakult szokásrendje van
- Évente egy egészségnap szervezése gyermekeknek

7.1.4. Öltözködés

Az időjárásnak megfelelő öltözködés védi a gyermeket.

Az óvodapedagógus személyes példájával alakítja ki az igényt a gyermekekben önmaguk, ruházatuk, környezetük rendezettségére. A szülőkkel együttműködve, őket bevonva a többrétegű öltözködést szorgalmazzuk, és közösen törekedünk a gyermeköltözők rendjének kialakítására és megtartására. Az öltözködés területén is kidolgozzuk a szokásrendszert a csoportszobai és udvari ruházat helyének és az öltözködés sorrendjének kialakításával. Az egyéni bánásmód és a differenciálás érdekében az öltözködés során is biztosítjuk a folyamatosságot és mikrocsoportos munkaformát: a gyermekcsoportot nem egyszerre vesszük ki az öltözőbe annak érdekében, hogy minden gyermek számára a fejlettségi szintjének megfelelően tudjunk segítséget nyújtani.

7.1.5. Testápolás, tisztálkodás, személyi higiénia

A folyamatos befogadás lehetővé teszi, hogy a különböző családi háttérből érkező gyermekek higiénés szokásait az óvodapedagógus megismerje, és ennek megfelelően segítse. A testápolási teendők során biztosítjuk az intimitást.

A gyermeket segíteni kell abban, hogy higiénés szükségleteik kialakulhassanak.

Az óvodáskor a legalkalmasabb arra, hogy a gyermek a személyi higiéniával kapcsolatos alapkészségeket megismerje, begyakorolja, naponta teljesítse. Ezek a későbbi egészségtudatos magatartás alapját képezik.

Szociális helyiségek (öltöző, mosdó, WC) mint a személyi higiéniás szokásrendszer legfontosabb színterei jellel ellátott, jól elkülöníthető fésű, fogmosó felszerelés, törölköző elhelyezésére is szolgálnak.

A tisztálkodást kevert hőmérsékletű vízcsapok és körömkefe, szappan használata teszi lehetővé.

A WC-ben az intimitás feltételét függönnyel biztosítjuk. Az öltözőben a személyes ruházat és tárgyak jól elkülöníthetők, jellel ellátott zsákok, kosarak segítségével.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Megismertetjük a gyermekeket olyan helyes és helytelen szokásokkal, viselkedési formákkal, amelyek segítik életének egészséges irányítását (táplálkozás, környezet szennyezés, mozgásszegény életmód stb.)
- Az épített és természetes környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása
- Példa és minta adásával segítjük a gyermek aktív részvételét a rendszeres gyakorlás biztosításával
- Szokásokat alakítunk ki, miközben lehetőséget biztosítunk arra, hogy a megismert tevékenységeket a gyermek önállóan gyakorolja, ezáltal az egészségvédő feladatokban fokozatosan önállóvá válik: helyes orrfújás, WC-használat, kézmosás, fésülködés, öltözködés
- A fogmosás helyes technikájának gyakoroltatása
- Fogai védelmében a rendszeres rágásra és alapos fogmosásra szoktatjuk a gyerekeket
- Biztosítjuk a saját használati eszközöket
- Tudatosítjuk, hogy az egészségvédelmi tennivalók az ember életének természetes részei
- Szükség esetén segítséget nyújtunk a család egészségügyi szokásainak változtatásához, egészséges étrend és étkezési szokások kialakításához
- Szülők segítségével megszervezzük a csoportok friss gyümölcs- és zöldségellátását

Járvány esetén fontos teendők:

- Naponta többször kézfertőtlenítő kézmosás
- Tüsszentés, köhögés mindig kézbe vagy zsebkendőbe. Ha kézbe történik, azonnali kézmosás szükséges.
- Hasznos tanácsok nyújtása a szülők részére a járvány elkerülése érdekében (több gyümölcs, zöldség fogyasztása, több levegőzés, gyakori kézmosás)

A fejlődés várható eredményei óvodáskor végén:

- Belső igényükké válik önmaguk és közvetlen környezetük rendben tartása, gondozása.
- A testápolási szokásoknak megfelelően a gyermekek teljesen önállóan, felszólítás nélkül tisztálkodnak, fogat mosnak és fésülködnek.
- A tisztálkodási eszközökre vigyáznak, tisztán helyére teszik. Zsebkendőjüket önállóan használják.
- Önállóan eldöntik, hogy mennyi ételt fogyasztanak, valamint önállóan vizet töltenek kancsóból.
- Esztétikusan terítenek, higiénikusan étkeznek. Biztonságosan használják a kanalat, villát és a kést. Étkezés közben halkán beszélgetnek.
- Teljesen önállóan öltöznek, a ruhájukat ki-begombolják, cipőjüket befűzik és bekötik.
- A ruhájukat gondosan összehajtva helyére teszik.
- A környezetükben igyekeznek mindenütt rendet tartani.
- Ügyelnek saját külsejükre, melyben megjelenik a szépre, ízlésesre törekvés.

7.2. AZ ÉRZELMI, AZ ERKÖLCSI ÉS AZ ÉRTÉKORIENTÁLT KÖZÖSSÉGI NEVELÉS

A szocializáció szempontjából meghatározó az óvoda pozitív légköre. Az ilyen légkörben nevelkedett gyermekeknek fejlődik az „én” tudata, természetes magatartássá válik mások elfogadása, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek elfogadása. Fejlődik erkölcsi tartásuk és akaratuk.

A gyerekek megnyilvánulásait a felnőttek nyitottsággal, törődéssel figyelik.

A gyermekek nyitottságára építve óvodánk elősegíti, hogy megismerjék szűkebb és tágabb környezetüket, hogy tudjanak rácsodálkozni a természetben és az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, tiszteljék és becsüljék azt. A gyermeki magatartás alakulása szempontjából modell értékű az óvodapedagógus és a nevelőmunkát segítők kommunikációja, bánásmódja, viselkedése.

Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés célja: a gyermekek egyéni érdekeinek, erkölcsi, akarat tulajdonságainak, képességeinek kibontakoztatása a közösségen belül, a csoport normáinak tiszteletben tartásával.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Pozitív mintán alapuló szociális tanulás lehetőségének biztosítása
- Szereteten alapuló, bizalmat közvetítő, családi légkör megteremtése
- A gyermekek nevelése egymás elfogadására, tiszteletére, kölcsönös támogatására, előítélet-mentességre
- Kedvező érzelmi hatásokra építve szűkebb és tágabb környezetünk megismertetése
- A gyermek pozitív megnyilvánulásaira épülő fejlesztés
- A gyermek önkifejező és önérvényesítő törekvéseinek segítése
- A viselkedésformák és az együttélés szabályainak kialakítása (óvodapedagógus-gyermek, gyermek-gyermek, dajka-gyermek, pedagógiai asszisztens-gyermek)
- A gyermekek és a gyermekközösségek eltérő kulturális, illetve társadalmi háttéréből adódó sajátosságainak figyelembevétele
- Alkalmazkodó-képesség kialakítása
- Nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, érzékszervi, értelmi vagy mozgássérült, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, elhanyagolt gyermekek nevelése – ez a feladat speciális ismereteket, sajátos törődést igényel, szükség esetén megfelelő szakemberek közreműködésével
- Kiemelkedő képességű gyermekekhez való alkalmazkodás
- Közös élményekre épülő tevékenységek gyakorlása, szokás- és normarendszer megalapozása óvodán belül és óvodán kívüli tevékenységek során
- A közösségfejlesztés változatos módszereinek tudatos alkalmazásával, a gyermekek és a gyermekcsoportok tagjainak egyéni és csoportos szükségleteire alapozva a játék és élménygazdag tevékenységek lehetőségeinek megteremtése
- Erkölcsi nevelés, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség), és akaratának (önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat) fejlesztése

- A konfliktus-megelőzés módszereinek tudatos alkalmazása, közös szabályalkítás, az értékelési szempontok tudatosítása
- A csoportban felmerülő konfliktusok, azok okainak felismertetése, helyes értelmezése, és hatékonyan kezelése

A fejlődés várható eredményei óvodáskor végén:

- A gyermekek ragaszkodnak óvodájukhoz, a kisebb gyerekekhez és a felnőttekhez.
- A gyermekek igényévé válik a helyes viselkedés szokásszabályainak betartása. A szabályok betartására egymást is megkérlik.
- A felnőtt kérése nélkül is segítenek egymásnak, együttéreznek a közösség tagjaival. A közösségért szívesen tevékenykednek, bíznak önmaguk képességében.
- A társaikkal konfliktusos helyzetben egyezkednek.
- Érdeklődnek társaik, barátaik iránt. A csoportba érkező vendégeket szeretettel fogadják. Óvodán kívül, ha találkoznak, szeretettel köszöntik egymást.
- Szavak nélkül is értik a társaik és a felnőttek jelzéseit és érzéseit.
- Ismerik saját képességüket, tudják értékeiket.
- Belátják tévedéseiket, hajlandók korrigálni.
- Érvényesítik kezdeményezőkézségüket, kinyilvánítják tartósabb érdeklődésüket.
- Feladatvégzésüket a tudatosság, kitartás jellemzi, képesek erőfeszítésre.
- Ismerik és szeretik szűkebb és tágabb környezetüket.

7.3. AZ ANYANYELVI, AZ ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA

Az anyanyelvi nevelés az óvodai tevékenység egészében jelen van, biztosítja a kommunikáció különböző formáinak alakítását beszélő környezettel, helyes mintaadással. Az anyanyelvi nevelés nevelőmunkánkban kiemelt feladat.

Az óvodai tanulás alapjai a különböző tevékenységek, azok a tapasztalatok, amelyeket közvetlenül vagy közvetve szereznek, amelyek elősegítik a világ megismerését.

A gyermekek tanulási tevékenységeinek színtere, szervezeti kerete a játék, melynek segítségével juthatnak el a gyermekek meglévő tudásszintjükről különböző képességeik szerint, más-más tempóban haladva a számukra lehetséges és várható szintre.

Az óvodás gyermek értelmi képessége: érzékelése, észlelése, emlékezete, figyelme, képzelete, képszerű szemléletes gondolkodása a játékon keresztül fejlődik.

Az óvodáskorú gyermek az egész nap folyamán tapasztalatokat szerez, tanul. Tanulása játékba integrálódik, mely két területre osztható: spontán és szervezett tanulási tevékenységekre.

A spontán tanulás önkéntelen, bármikor, bárhol kialakulhat. Elég hozzá egy eszköz, egy tárgy, amely a gyermeket meglévő tapasztalatai felidézésére, valamilyen formában eljátszásra készíti.

A szervezett tanuláson azokat a tevékenységi formákat értjük, amelyeket az óvodapedagógus kezdeményez, és vezet, amely a gyermek tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezését, bővítését is magában foglalja.

A **tanulás célja** a gyermeki kíváncsiságra és érdeklődésre épülő kompetenciafejlesztés, mely változatos **tevékenységek felkínálásával** a **természeti és társadalmi környezet megismerését** segíti. Azon **pszichikus funkciók** fejlesztése, melyek az iskolai élet **megkezdéséhez szükségesek**, hogy általa **képessé váljanak az önmagukhoz viszonyított fejlődésre**.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A **gyerekek szabad játékához és különböző tevékenységeihez nyugodt kommunikációs teret**, ehhez kedvező feltételeket alakít ki.
- Tudatosan **ösztönzi a gyermekek egyéni és egymás közötti kommunikációját**.
- Csoportos tevékenységek **esetén** is figyel és épít a **gyermekcsoport sajátosságaira**, a gyermekek **egyéni céljaira**. Szükségleteiknek, adottságaiknak, képességeiknek, teljes **személyiségüknek fejlődésére**, **autonómiájuknak kibontakoztatására törekszik**.
- **Értelmi képességek fejlesztésével** (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) **elősegíti a gyermekcsoport problémamegoldó és kreatív gondolkodását**.
- A **gyermekek fejlettségére is figyelemmel a kommunikáció, együttműködés szintjén bevonja őket a nevelés, tanulás, tanítás tervezésébe**.
- Fogalomhasználata **szakszerű**, az adott **pedagógiai helyzethez igazodó**.
- Támogatja a **beszédkedv fenntartását**, a gyermekek **meghallgatását**, a **gyermeki kérdésekre és válaszokra épülő ismeretszerzést**.
- Megalapozza és segíti a **cselekvéses tanulást**, az **önálló felfedezés feltételeinek biztosításával** (gyermeki tevékenységek, séták, kirándulások).
- Figyelembe veszi a gyermekek **aktuális fizikai érzelmi állapotát**, és ehhez **igazítja a tevékenységek tempóját, időtartamát, módszereit**. Szükség esetén rugalmasan változtat **előzetes tervein**.
- A **gyermekek hibáit, tévesztéseit a tanulási, fejlődési folyamat részeként kezeli**, az **egyéni megértést elősegítő módon reagál rájuk**.
- **Ösztönzi a gyermekeket a hagyományos és infokommunikációs eszközök célszerű, kritikus és etikus használatára**.
- Az **önálló tanuláshoz, tapasztalatszerzéshez, játékhoz és egyéb tevékenységekhez szakszerű útmutatást**, az **életkornak és a gyermekek egyéni képességeinek megfelelő eszközöket biztosít**.

A fejlődés várható eredményei óvodáskor végén:

- A **hallott, látott, tapintott információkat pontosan felismerik és rendezik különböző szempontok szerint**.
- **Felismerik, értelmezik az ok-okozati összefüggéseket**.
- **Képesek tapasztalati következtetések levonására és egyszerű ítéletek alkotására**.
- **Elvont gondolkodásuk elemi szinten megjelenik**.
- **Vizuális, verbális és tapintásos emlékezetük megbízható, felidézésük pontos**.
- **Tudatosan irányítják figyelmüket egy adott feladatra**.
- **Képesek a valóságos és képzeleti világot szétválasztani, a kíváncsiságból érdeklődés lesz**.
- **Számfogalom kialakulásuk a mennyiség állandóságban realizálódik**.

7.4. INTEGRÁCIÓ

Az integráció beépül nevelési rendszerünkbe, céltudatos, megszervezett támogató környezettel, az életkori szakaszokhoz és a gyermekek fejlettségéhez illeszkedő cselekvési módokkal, eszközökkel. A gyermekek elfogadó bánásmódban részesülnek.

Befogadó közösségünk esélyt ad a kiemelt figyelmet, különleges bánásmódot igénylő gyermekeknek. A sajátos nevelési igényű gyermekeknek - az egyéni bánásmódon túl – speciális megsegítést nyújtunk. *Az SNI és BTMN - es gyermekeknek célzott fejlesztéseket biztosítunk.*

Azokban a csoportokban, ahol sajátos nevelési igényű gyermek van, az ott dolgozó pedagógiai asszisztensek és dajkák nagyobb türelmére, toleranciájára van szükség a gondozási teendőkben. A segítségnyújtás személyre szabottan, speciálisan működik, a szabályok és a szokások következetesebb betartásával.

A gyerekek nem azonos érettséggel érkeznek az óvodába, más-más a szociokulturális háttér, mások a hozott alapképességek.

Sok esetben küzdenek beilleszkedési, magatartási és beszédfejlődési problémákkal, részképesség-zavarral, és vannak kiemelkedő képességgel rendelkező, tehetséges gyermekek is.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek speciális megsegítést is igényelnek, ezt a célt szolgálja az Óvodai integrációs program. (5. melléklet)

Cél:

Differenciálással mindenki számára a saját személyiségének leginkább megfelelő, komplex, optimális fejlesztés biztosítása, figyelembe véve előzetes tudását, igényeit, törekvéseit, érdeklődését, személyiségének rá jellemző vonásait, speciális erősségeit és gyengeségeit.

A nevelés igazodik a gyermekhez, s ez azt is jelenti, hogy igazodik ahhoz a közeghez, családi háttérhez, amelynek a gyermek részese.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A nevelési/tanulási folyamatban a gyermekek értelmi, érzelmi, szociális és testi sajátosságaira egyaránt kiemelt figyelmet fordít.
- Megalapozza, segíti, ösztönzi a gyermekeket a későbbi tudatos értékválasztásra és saját értékrendjük kialakítására.
- Tudatosan alkalmazza a gyermekek sokoldalú megismerését szolgáló pedagógiai-pszichológiai módszereket.
- Tudatosan teremt olyan pedagógiai helyzetet, amelyek segítik a gyermekek komplex személyiségfejlődését
- Felismeri, feltárja a gyermekek személyiségfejlődési és tanulási a megértés nehézségeit, képes számukra hatékony, szakszerű segítséget nyújtani, és a megfelelő szakembertől segítséget kérni.
- Az együttnevelés keretei között is módot talál a gyermekek esetében az egyéni fejlődés lehetőségeinek megteremtésére.

8. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI

Az óvodai élet tevékenységeit úgy kell szerveznünk, hogy azt a gyermek a családban gyakorolt tevékenységei folytatásaként élhesse meg, játékosak és szabadon választhatók legyenek.

Az óvodapedagógus tudatosan tervezi, szervezi a csoport tevékenységeit, kihasználja a spontán kínálkozó lehetőségeket. A tevékenységekben fontosak a szabályok, a szokások. Az önkéntesség nem jelentheti a tevékenységektől való távolmaradás elfogadását az 5-6-7 éves gyermekeknél. A tevékenységek jellegétől függően változhatnak a csoportok tagolódásai. Az óvodapedagógus a gyermekek mindennapi tevékenységei során kialakítja a közösségi magatartásformát, megvalósítja a játékos képességfejlesztést, az intellektuális képességek fejlesztését.

Az óvodai élet főbb tevékenységformái: a játék; verselés, mesélés; ének, zene, népi játék, tánc; a külső világ tevékeny megismerése: környezet és matematika; mindennapos mozgás, munka jellegű tevékenységek.

8.1. A JÁTÉK

A játékot a gyermek alapvető tevékenységének tekintjük. Az óvodai játék életre szóló élményeket nyújt, melyeket örömrész kísér. A játék öröme növeli a fejlesztő hatást. Az új ismeretek pozitív érzelmek között nyomatékosabban épülnek be a gyermek személyiségébe. A gyermekek az óvodapedagógus indirekt irányításával, játékon keresztül ismerkednek a világgal, a valóság tárgyaival, tulajdonságaival, az emberi kapcsolatokkal és magatartással, a valóság jelenségeivel, eseményeivel. A nyugodt légkör feltétele a magatartási formák, szabályok kialakítása. A gyerekeknek helyzetekhez kell igazítaniuk viselkedésüket, ami az alkalmazkodás magasabb formája.

Az óvodában a gyermek első játszótársa az óvodapedagógus. Az óvodapedagógus játékban betöltött szerepét meghatározza a játékszituáció, a gyermek és a gyermekcsoport igénye.

Folyamatos napirendünkben nem szakad meg a játéktevékenység, növekszik a játékidő. A játék fontos szerepet tölt be a gyermek fejlődésében, áthatja az egész nevelési folyamatot, és kihat a társas kapcsolatok alakulására.

Osztatlan csoportjainkban a szociálisan érettebb gyermekek mintát adnak az együtt játszásra. Minden játékfajtahez egyidejűleg biztosítjuk a gyermeki fantázia kibontakoztatását segítő játékeszközöket, anyagokat.

A csoportszobák berendezéseinél törekszünk a könnyű és gyors átrendezhetőségre. A nagyobb teret igénylő játékok szervezésére az öltözőben, a tornateremben és a teraszon kerül sor.

Cél:

- Örömmel és bátran játsszanak életkoruknak megfelelő játékfajtaikat.
- Váljanak képessé játéktevékenységük kezdeményezésére, megszervezésére.
- Szívesen játsszanak társaikkal, legyenek képesek a szerepek elosztására, a szabályok felállítására és betartására, konfliktusok, problémahelyzetek önálló megoldására.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A napirenden belül elegendő időt, helyet, eszközt és nyugodt légkört biztosít az elmélyült szabad játék megteremtéséhez.
- Ötleteket, lehetőségeket, helyzeteket teremt a sokszínű játék kialakulásához.
- Hozzájárul az egyéni élményeken túl közös élményszerzési lehetőségek kihasználásával a játék fejlesztéséhez.
- Tiszteletben tartja a gyermeki játék önállóságát.
- Szükség esetén bekapcsolódik a játékba, és együtt játszik a gyerekekkel.
- A játéktevékenységekkel a gyermekek teljes személyiségét fejleszti.
- Kielégíti a gyermek megismerési vágyát, kíváncsiságát, sokoldalú érdeklődését.
- Támogatja az önálló gondolkodást, fejleszti a gyermekek tanulási képességeit, és lehetőséget teremt a gyermekek számára olyan szituációk átélésére, ahol megismerhetik a felfedezés, a kutatás örömeit. Tevékenységet biztosít a gyermekek egyéni érdeklődésének megfelelően.
- Fejleszti a gyermekek önállóságát, figyelmét, kitartását, pontosságát, feladattudatát.
- Segítséget nyújt a gyermekeknek olyan tapasztalatok megszerzéséhez, amelyben saját teljesítőképességét is megismerhetik.
- A játékban rejlő konfliktuskezelői lehetőségeket kihasználja, a problematikus helyzetek önálló megoldását gyakoroltatja (egyezkedés, rábeszélés, kompromisszumkötés).
- Elfogadja és elfogadtatja a magányos és különös viselkedésű gyerekeket.
- Feloldja a gyermekekben lévő feszültséget, elszigeteltséget.
- Szabályokat alakít ki, nemcsak a társasjátékban, a játékeszközökkel való bánásmódban, hanem magában a játékban és a szokásrend kialakításában is.

A fejlődés várható eredményei óvodáskor végén:

- Megértik és elfogadják játszótársaik elgondolását.
- Alkalmazkodnak a játék szabályaihoz.
- Önállóak a játék előzetes, közös tervezésében, a szerepek kiválasztásában, a játékszerek és eszközök megválasztásában.
- A barkácsoláskor létrehozott eszközt felhasználják játékukban és a dramatizáláshoz. Konstruáló játékokból bonyolultabb alkotásokat készítenek.
- Játékhelyzetekben újra alkotják a felnőttek tevékenységét.
- Tiszteletben tartják társaik magányos játékra való igényét.
- Kedves játékszereiket is át tudják adni.
- Szívesen báboznak, dramatizálnak.
- Szívesen vesznek részt a szabályjátékokban, egészséges versengés jellemzi viselkedésüket: vereséget, győzelmet elfogadják.
- Vigyáznak a játékok épségére.

8.2. VERSELÉS, MESÉLÉS

A mese-vers régi értékeket, hagyományokat, szokásokat közvetít a gyermekeknek. A mondókák, dúdoló, versek hozzájárulnak az érzelmi biztonság megteremtéséhez és az anyanyelvi

neveléshez, és megalapozzák a könyvekhez fűződő pozitív érzelmi kapcsolódást, ezáltal elősegítik az olvasóvá válást.

Mesét vagy verset a hét minden napján hallanak a gyerekek. A hosszabb tündérmesékre, folyamatos mesékre ebéd után kerül sor. Az óvodapedagógus szöveghűen és élőszóval mesél. Így teszi lehetővé az egyéni belső kép kialakítását. A mese sajátos szókincse és észjárása beépül a gyermekek személyiségébe, hatással van érzelmeikre, képzeletükre. A mese kiválasztásakor szükség van a tudatosságra, a gyermekközpontú, korcsoportnak megfelelő válogatásra, továbbá a csoport és az egyéni fejlettségi szintek figyelembevételére.

Az irodalmi nevelésnek fontos része a bábozás, dramatizálás, amely által a gyermek kifejezheti, átélheti, eljátszhatja saját érzéseit, érzelmeit.

Cél:

- Örömmel hallgassanak népi és klasszikus, értékes modern mesét, verset, elbeszéléseket, mondókákat, rigmusokat.
- A gyermekek érzelem világának gazdagítása, erkölcsi és esztétikai érzékük fejlesztése.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Teremtse meg a mese befogadására alkalmas hangulatot.
- Biztosítsa a verset, élőszavas mesét napi élményként a gyermekeknek.
- Tudatosan, az egyéni és a csoportra vonatkozó fejlettségi szint figyelembevételével válogassa össze a mondókákat, dúdolókat, verseket és meséket.
- A mesélés szokásainak, rítusainak kialakításával segítse a gyermekeket a ráhangolódásra és a mesék befogadására.
- Támogassa, hogy maguk is találjanak ki mesét, verset.
- Biztosítson lehetőséget a bábozásra, mesemondásra.
- Biztosítson lehetőséget a népi művek mellett a klasszikus és kortárs irodalmi műveknek is.
- Mondókázásra, versmondásra a nap folyamán adódó lehetőségeket használja ki.
- Az anyanyelv gazdag kifejező formájának megtapasztaltatása és beépítése a gyermekek beszédébe.

A fejlődés várható eredményei óvodáskor végén:

- Képesek a közléseket, jeleket felfogni, és arra megfelelő módon reagálni.
- Bátran használják a mozgás, a pantomim elemeket.
- Játék közben oda illő szövegeket, rigmusokat mondogatnak.
- Szeretik a meséket.
- Pihenés előtt szívesen hallgatnak folytatásos mesét.
- A kedvelt mesehőseikkel megtörtént dolgokat beleviszik játékukba.
- Meséket dramatizálnak, báboznak, lerajzolnak egy-egy meserészletet.
- Örömmel vesznek részt, mesék versek felidézésében, újraalkotásában, dramatizálásban, bábozásban.
- Gondosan bánnak a könyvekkel.

8.3. ANYANYELVI NEVELÉS

Az anyanyelv áthatja az élet minden területét, az óvodai élet teljes folyamatában jelen van, annak szerves része. Legfontosabb eszköze a szociális kapcsolatok építésének és az emberek közötti kommunikációnak.

Óvodába lépéskor különböző szintű anyanyelvi ismerettel rendelkeznek a gyermekek, ezért fontosnak tartjuk, hogy a különböző beszédképességű gyermekeket önmagukhoz mérten minél magasabb szintre juttassuk az anyanyelv használatában.

E cél elérése érdekében szakmai munkaközösségünk kidolgozott egy anyanyelvi fejlesztőgyűjteményt.

Az óvodai csoportokban heti rendszerességgel ez alapján folyik az anyanyelvi fejlesztés. (2. melléklet)

Cél:

- A gyermekek beszédkészségének fejlesztése, szókincsének bővítése, kifejezőmódjának gazdagítása, beszéd szintjük emelése.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Beszélgetésre alkalmas, elfogadó, nyugodt, érzelmi biztonságot nyújtó, kiegyensúlyozott légkör kialakítása.
- A beszédöröm biztosítása: arra nevelje a gyermekeket, hogy bátran nyilvánuljanak meg, mondják el élményeiket.
- Teremtsen lehetőséget minden gyermeknek a folyamatos beszéd gyakorlására.
- Mutasson példát az interaktív kommunikációra.
- Személyes példamutatásával tegye képessé a gyermekeket arra, hogy tudjanak másokat is meghallgatni.
- Bővítse folyamatosan a gyermekek szókincsét.
- Fejlessze beszéd megértésüket.
- Fejlessze beszédtechnikájukat a helyes kiejtés gyakorlásával.
- Fejlessze a beszéd szervek megfelelő mozgását, az akusztikus, verbális emlékezetet, az analízis, szintetizáló képességüket, a hallási és beszédhallási figyelem és a hallási differenciáló képességüket.
- Ösztönözze és biztassa a bátoribb gyermekeket.

A fejlődés várható eredményei óvodáskor végén:

- Aktívan használják kibővült szókincsüket.
- Beszédük érthető, hibátlan artikulációval beszélnek.
- Páros és csoportos beszédhelyzetekben megfelelő beszédfordulatokkal és viselkedési formákkal teremtik meg és tartják fenn a kapcsolatot.
- Képről cselekvéseket, történeteket leolvasnak.
- Észrevesznek, felfedeznek ok-okozati cselekvéseket.
- Kialakul a helyzethez illő hangsúlyozású, hangjelzésű és sebességű tiszta beszéd.

- A kommunikációs játékok alkalmával fejlődik érzelmi kifejezőkészségük, beszédmódjuk, szerep szerinti viselkedésük.

8.4. ÉNEK, ZENE, NÉP JÁTÉK, TÁNC

Óvodánkban a zenei nevelés törzsanyaga: a népi mondókák, ölbeli játékok, népi énekes játékok, népi gyermekdalok és kortárs művészeti alkotások. Az óvodapedagógusok munkáját a nevelőtestület által összeállított ének –zenei anyag segíti. (3. melléklet)

Az érzelmi gazdagsággal játszott dalos játékok segítségével a gyermekek belső igényévé válik a zene. A nap folyamán bármikor lehetőség nyílik énekes, mondókás játékokra a csoportszobában és az udvaron egyaránt. Tiszteletben tartjuk és biztosítjuk a gyermekek spontán ének-zenei kezdeményezéseit.

A dalos, játékos együttlétek fejlesztik az emlékezetet, gondolkodást, közösségi érzést, figyelmet. Érzelmi hajtóerő a társakkal együtt átélt ritmikus mozgás, népi játék, néptánc, a szerepjátékokhoz kapcsolódó dalok szövegének és dallamának átélése, a körjátékban a középpontban forgó gyermek társválasztása, egymás kezének érintése. Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány és az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben az élményalapú értékközvetítés eszközével a korcsoportok sajátosságaira építve.

A zenei nevelés területén is arra kell törekednünk, hogy foglalkozásaink játékosak, élményekben gazdagok legyenek. Amikor csak tehetjük, énekelünk. Ez is anyanyelvünk.

Cél:

- A zene szeretetére nevelése, a gyermekek zenei képességeinek és kreativitásának kibontakoztatása és fejlesztése.
- A közös éneklés, a közös játék örömeinek megéreztetése, ami fejleszti a gyermekek zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése mondókákkal, gyermekdalokkal és a zenei készségfejlesztő játékokkal
- A felhasznált zenei anyagok igényes, életkornak és az adott csoport képességi szintjének megfelelő válogatása, előadása
- A gyermekek zenei hallásának, ritmusérzékének, zenei emlékezetének és mozgáskultúrájának fejlesztése, zenei kreativitásának alakítása
- A gyermekek hallásának, ritmusérzékének és mozgásának fejlesztése szervezett és spontán formában
- A dalos anyagokhoz tartozó tér- és mozgásformák megismertetése és gyakoroltatása
- A gyermekek megismertetése az egyszerűbb hangszerekkel és használatukkal
- Zenei lehetőségek kihasználása a gátlások feloldására

- Ünnepekhez, hagyományokhoz kapcsolódó dalok megismertetése

A fejlődés várható eredményei óvodáskor végére:

- Szívesen mondanak mondókákat, rigmusokat.
- A gyermekek szívesen és tisztán énekelnek.
- Felismerik a magas, mély, halk-hangos, gyors-lassú éneklés, mondókázás közötti különbségeket.
- Felismerik a dallamot dúdolásról.
- Tudnak dalokat – hallható jelre – hangosan, majd magukban énekelni (dallambújtatás).
- Érzékelik, felismerik és mozgással kiemelik az egyenletes lüktetést, a dalok, mondókák ritmusát.
- A játékhoz tartozó egyszerű mozgásokat, a zene lüktetésének megfelelően, folyamatosan és esztétikusan végzik.
- Irányításunkkal képesek szép térformát alakítani körben, hullámvonalban, csigavonalban.
- Ismerik és megfelelően használják a ritmushangszereket.

Kodály szerint „A zene lelki táplálék és semmi mással nem pótolható. Aki nem él vele, lelki vérszegénységben él és hal.”

8.5. RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZI MUNKA

Az ábrázolás megszerettetésére, a vizuális látásmód fejlesztésére, az önkifejezés ily módon való megtanulására naponta nyílik lehetőség. A nap bármely szakában a gyermekek rendelkezésére állnak az ábrázolás eszközei. Mindig olyan technikát választhatnak, amivel könnyen sikerélményhez jutnak, amivel a legjobban kifejezésre juttathatják önmagukat.

A csoportszobában külön ábrázoló sarkok biztosítják az ideális feltételeket. Az eszköz kínálat időről időre változik egy-egy új anyaggal, de a cselekvési képesség fejlesztésére (finommotoros mozgás, manuális képesség) mindig található a rajzoláshoz, festéshez, gyurmázáshoz/mintázáshoz, tépéshez, vágáshoz, hajtogatáshoz, ragasztáshoz, építéshez, képalakításhoz, kézi munkához megfelelő eszköz. Alkalomszerűen bővül a lehetőség szövés, fonás, barkácsolás, agyagozás, korongozás, csöpögtetés, homokozás, kollázs, montázs készítéséhez eszköz kínálattal, gyűjtött terményekkel, termésekkel, természetes anyagokkal. Törekszünk a gyermeki alkotások bemutatására, a tehetségek felismerésére. Előtérbe helyezzük a természetes anyagok, termések felhasználását. Új megoldásokat keresünk a kreatív, környezettudatos gondolkodásra, a fenntarthatóságra való nevelésre.

A gyerekeknek technikákat tanítunk, mutatunk be, ezek gyakorlásakor általában nem adunk témát. Más a helyzet a különlegesebb technikák esetében, amikor a kiinduló téma például az ajándékkészítés vagy más célirányos tevékenység. Az óvodapedagógusok munkáját a nevelőtestület által összeállított technikák gyűjteménye segíti. (3. melléklet)

A gyakorlás eredménye, hogy az ábrázolás területén szerzett tapasztalatokat a gyermekek spontán helyzetekben is alkalmazzák.

Az eszköz- és időszabadság hozzásegíti a gyermekeket ahhoz, hogy az ábrázolás felszabadult, örömteli tevékenységgé váljon.

Cél:

- A technikai eljárások módját alkalmazva a gyermekeket egyéni fejlettségi szintjüknek megfelelően eljuttatni a képi, plasztikai kifejezőképesség birtokába.
- Szép iránti nyitottságuk, esztétikai érzékenységük és igényességük formálása.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A különböző technikák és eljárások bemutatása, amellyel a gyermekek eljutnak az egyszerű problémamegoldástól az alkotásig
- Az ábrázolóeszközök elérhető közelségben való biztosítása
- Az eszközök használatának megismertetése
- A gyermekek bevonása az ábrázolással kapcsolatos munkálatokba
- Egyéni és közös, szervezett és spontán élmények biztosításával az érzelmi indíttatás elősegítése
- Esztétikus környezet kialakításával a gyermekek ízlésvilágának formálása
- Népművészeti elemek megismertetése a gyerekekkel
- Alkotási vágy és igény felébresztése és kialakítása az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására

A fejlődés várható eredményei óvodáskor végén:

- Bátran, önállóan alkalmazzák a megismert technikákat.
- Alkotásaikban a képi kifejezés változatos, szín gazdag, arányos.
- Munkáikat önálló elképzelés alapján képesek megoldani.
- Biztonsággal használják az ábrázolás eszközeit.
- Ábrázoló tevékenységüket az igényesség jellemzi.
- Igénylik az őket körülvevő környezetben a szépet, az esztétikumot, miközben ők maguk is tevékenyen részt vesznek ebben.
- Ismerik és alkalmazzák a kézműves technikákat.
- Kifinomult szem-kéz koordinációjuk
- Kialakul az olvasás, íráshoz szükséges vizuális diszkrimináció.

8.6. A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE – KÖRNYEZET

Komplex egységet képez a többi nevelési területtel. Benne rejlik a gyermek mindennapi tevékenységében.

Az évszakokhoz kapcsolódóan a gyermek megismeri a természeti és társadalmi környezetét, ismereteit játékában felhasználja, folyamatosan gyakorolja, munka jellegű tevékenységében alkalmazza, pl.: a csoport kiskertjének gondozása.

Tapasztalatokat szerez a környezetében lévő tárgyakról, azok jellemző tulajdonságairól, melyek az életkoruknak megfelelő biztonságos eligazodáshoz, tájékozódáshoz nélkülözhetetlenek.

Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, az összefogás, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét. Rendszeres sétákkal biztosítjuk környezetünk és városunk, valamint a helyi szokások, hagyományok megismerését.

A gyermekek figyelmét a természet változásai felé fordítjuk. Rendszeres séta egyazon helyre, természeti változások megfigyelése céljából, pl.: „Mi fánk”. Tevékenységeink során minden helyzetben a környezetet védve járunk el, hogy életükben váljon szükségletté a környezet védelme.

A környezetismeret heti témaköreinek feldolgozását a nevelőtestület által összeállított éves anyag segíti. (3. melléklet)

Cél:

- A gyermekek ismerjék meg, szerezzenek tapasztalatokat a közvetlen és a tágabb környezetükről, emberekről, növényekről, állatokról, természeti jelenségekről.
- A természet megóvása váljék igényükké.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Elegendő alkalom, idő, hely, eszköz biztosítása a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, az ismeretek rendszerezésére, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására
- A gyermekek természet iránti érdeklődésének felkeltése, fenntartása, elmélyítése
- Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.
- A gyermek rávezetése a természetben végbemenő egyszerű változások okaira, alapvető összefüggések felismerésére.
- Minél több lehetőséget biztosítsunk a természetben való ismeretszerzésre séták, kirándulások alkalmával.
- A környezetvédelem és a természetszeretet igényének megalapozása.
- Építünk a gyermekek meglévő természeti –társadalmi tapasztalataira és élményeire.
- Segíti a gyermekeket, hogy megértsék a nem fenntartható és fenntartható fejlődés különbségeit.
- Használja ki saját szakterületén, illetve intézményében a fenntarthatóságra nevelés pedagógiai lehetőségeit.
- Tegye lehetővé a gyermekek számára, hogy saját cselekedeteikkel, viselkedésükkel hozzájáruljanak a fenntarthatósághoz, tudatosítva bennük, hogy a jövő rajtuk is múlik.
- Segítse gyermekeket, hogy a múlt és a jelen tükrében kreatívan gondolkodjanak a lehetséges jövőről.

A fejlődés várható eredményei óvodáskor végére:

- Tudja: nevét, lakcímét, korát, szülei foglalkozását és hogy kik tartoznak a családjába.
- Helyesen viselkednek - az utcán, a tömegközlekedési eszközökön.

- Ismerik és betartják az alapvető közlekedési szabályokat.
- Megtanulják az évszakok nevét, jellemzőit, sorrendjét, a napok nevét, sorrendjét és a napszakokat.
- Különbséget tesznek az évszakok között, megfigyelik az évszakok és az élőlények egymásra gyakorolt hatását.
- Kialakulnak azok a szokások, magatartásformák, melyek a környezettel való harmonikus együttélést biztosítják későbbi életvitelükben.
- Ismerik a környezetükben lévő néhány intézmény rendeltetését (iskola, orvosi rendelő, posta).
- Az általuk ismert állatokat különböző szempontok szerint csoportosítják.
- Ismerik az alapvető foglalkozásokat és a hozzájuk tartozó alapvető eszközöket.
- Alakulnak a környezettudatossághoz kapcsolódó attitűdök.

Környezetvédelem

A gyermeknek a valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését. A környezettudatos nevelést kiemelten kezeljük, erre építjük a fejlődést elősegítő tevékenységeket. Elkötelezettek vagyunk a fenntarthatóság pedagógiája iránt, előtérbe helyezzük a helyi értékek megismerését, védelmét és megőrzését. Elnyertük az Örökös Zöld Óvoda címet, ezért a kritériumrendszernek való megfelelésre folyamatosan nagy hangsúlyt fektetünk.

Felfogásunk szerint az állatvédelem is fontos területe a környezetvédelemnek. Az állatokra való odafigyelést és a gondozásukkal kapcsolatos ismereteket beépítjük nevelőmunkánkba.

Cél:

- A gyermek közvetlen megfigyelésére és tapasztalatszerzésére építve megismerje és megértse az őt körülvevő világot.
- A környezettudatos, a környezetbarát életvitel megalapozása.
- Gyermekeink legyenek képesek a közvetlen és tágabb környezetükben jelenlévő problémák felismerésére és kezelésére életkoruknak megfelelő szinten.
- Bővüljenek az állatokkal és az állatvédelemmel kapcsolatos ismereteik, gondolkodjanak felelősen az állatokról.

Óvodapedagógus feladata:

- Az élő, élettelen környezeti tényezők leglényegesebb összefüggéseinek megvilágítása
- Megismertetni a gyermeket azzal a természeti környezettel, amelyben él, és felhívni a figyelmet annak értékeire és szépségeire.
- Ökológiai szemlélet alakítása: a természetben mindenre szükség van.
- Olyan szokások, viselkedésformák és ismeretek alapozása, amelyek a későbbiekben meghatározzák a természethez való kötődést, illetve kialakítják a gyermekben a természethez való kötődést (pozitív érzelmi viszony kialakítása).
- Zöld Óvodaként megismertetni a gyermekekkel a hungarikumokat: a magyar növény- és állatfajokat, a gyógynövényeket, a magyar konyha ételféleségeit, a magyar népviseletet, a

magyar gyermekdalokat, a magyar néptánc alaplépéseit – az életkori sajátosságokhoz igazodva

- Megismertetni a gyermekeket a szelektív hulladékgyűjtés szabályaival és gyakorlati alkalmazásával a mindennapjaiban.
- Folyamatosan végezzenek a gyerekek madárvédelmi tevékenységeket (ítatás, fürdőzés, madáretető és odú kihelyezése és rendszeres karbantartása, madárbarát óvoda)
- Séták és kirándulások szervezése közvetlen és tágabb természeti környezetünkben.
- Kerti szerszámok használatának megismertetése, balesetvédelmi szabályok betartása.
- Élősarok kialakítása és gondozása.
- Figyelmük felhívása az energiatakarékosságra.
- A fenntarthatósági szemléletformálás és a környezettudatos magatartás alakítása
- Az állatok iránti empátia és felelősségtudat kialakítása
- Az állatok szükségleteinek megismerése (táplálkozásuk, mozgásuk, védelmük, az irántuk való gondoskodás)
- A természet és az élőlények iránti tiszteletteljes magatartás kialakítása
- Az állatvédelemmel kapcsolatos alapfogalmak megismertetése (pl. menhely, chip, természetvédelem)

Az állatvédelemmel kapcsolatos programok, tevékenységek:

Tematikus hetek, projektek:

- „Állatbarát hét”: egy kijelölt héten ismerkedés különféle háziállatokkal (séták az óvoda környékén, vadon élő állatok életmódjának megtekintése rövid filmek segítségével)
- Szakemberek meghívása, tevékenységük bemutatása (pl. állatorvos, állatvédők)
- Állatsimogatás (pl. látogatás egy családnál)

A mindennapi tevékenységekbe való integrálás:

- Mesék, versek, mondókák: állatokkal kapcsolatos történetek, amelyek tanulságosak (pl. a felelős állattartásról, állatokról szóló ismeretterjesztő könyvek nézegetése)
- Játék: szerepjátékok (állatorvos, az állat gazdája), barkácsolás, állatfigurák készítése, építőjátékokból állatkert, baromfiudvar stb. építése
- Kézműves tevékenység: állatos rajzok, kollázsok, mintázás
- Zene: állatokkal kapcsolatos énekek, mondókák tanulása
- Mindennapos mozgás: az állatok mozgásának utánzása

A környezeti nevelés keretében:

- Madáretetés, rovarhotelek készítése, kisállatgondozás az óvodában (pl. akvárium)
- Tapasztalatszerzés, élménynyújtás a háziállatok és a ház körül élő állatok felelős tartásáról
- Kertgondozás közben az állatok védelmének megismerése, hasznosságuk bemutatása (pl. giliszta, madarak, rovarok, bogarak)

Természeti ünnepeink:

- Takarítási világnap, /szeptember 3. szombatja/

- Állatok világnapja, október 4.
- A víz világnapja, március 22.
- A Föld napja, április 22.
- Madarak és fák napja, május 10.
- Környezetvédelmi világnap, június 5.

8.7. A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE – MATEMATIKA

A gyermek már az óvodába kerülés előtt felfigyel a dolgok mennyiségi és minőségi összetevőire. Érdeklődéssel fordul a matematikai információk felé. Óvodai nevelésünk építhet ezekre a korai tapasztalatokra. A különböző tevékenységek végzése közben is számtalan matematikai tapasztalatot szereznek, és megismerik a matematikai fogalmakat, többnyire spontán módon, amely alapjául szolgálhat a tervszerű, szervezett matematikai fejlesztéseknek is. A külső világ tevékeny megismerése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti-emberi-tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól.

A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek birtokába jut és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alakú, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélnőképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségsszemlélete.

Az óvodánkban a gyermek életkori sajátosságait figyelembe véve a matematikai tanulás több formája valósulhat meg:

- Utánzásos, minta-modellkövető,
- Spontán játékos tapasztalatszerzésre, az óvodapedagógus által irányított megfigyelésre épülő tapasztalatszerzés,
- Gyakorlati problémafelvetés és feladatmegoldás,
- A gyermeki kérdésekre, válaszokra adott magyarázatok
- Az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységek.

A matematikai ismeretek heti feldolgozását a nevelőtestület által összeállított éves anyag segíti. (3. melléklet)

Cél:

- A minket körülvevő világ mennyiségi, formai kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedezése, tapasztalása játékos formában
- A gyermekek matematikai érdeklődésének felkeltése
- A logikus gondolkodás megalapozása

Az óvodapedagógus feladata:

- Sokféle tevékenység biztosítása a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzés érdekében
- Az elemi ok-okozati összefüggések felismertetése, megtapasztalása
- Matematikai tapasztalatok, ismeretek, fogalmak megismertetése

- Tudatos felkészülés az egyéni differenciálásra
- Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését

A fejlődés várható eredményei óvodáskor végén:

- Szívesen vesznek részt matematikai tevékenységben.
- Térben ismerik a jobb és bal irányokat, értik és követik azokat.
- Képesek tulajdonság szerinti válogatásra, sorba rendezésre, kiegészítésre.
- Megértik és helyesen használják az alapvető matematikai fogalmakat.
- A mennyiségállandóság kialakult.
- Értik és követni tudják az irányokat, illetve helyeket kifejező névutókat.

8.8. MINDENNAPOS MOZGÁS

A gyermek legalapvetőbb szüksége, természetes megnyilvánulási formája a mozgás, minden funkció fejlődésének nélkülözhetetlen alapja. Az egészséges életmód szokásainak megalapozását óvodáskorban kell kezdenünk. A rendszeres, örömmel végzett, közösségben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális személyiségfejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához.

A tevékenység alapvető szervezeti keretei a következők:

- a) spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység,
- b) irányított, mindennapos mozgásfejlesztés,
- c) szervezett mozgásos tevékenység.

A mozgás megszerettetése, a mozgásigény kielégítése az óvodai testi nevelés fontos feladata, amit csak a helyesen megválasztott mozgásanyag változatos gyakoroltatásával érhetünk el. A megfelelő intenzitású, derűs légkörű testmozgás biztosítja a motoros képességek fejlődését. Az óvodai élet minden napján biztosított aktív szabad játék mellett hangsúlyosan jelennek meg az irányított mozgásos tevékenységek, amelyek játékos környezetben és játékba ágyazottan fejlesztik az alapvető mozgáskészségeket és a kapcsolódó fogalmi rendszert.

A szervezett mozgásos tevékenység anyaga és heti tervezése az óvodai egészség munkaközösség összeállítása alapján történik.

Cél:

- Az egészséges életmód kialakítása és a gyermekek összerendezett, harmonikus mozgásának fejlesztése egyéni fejlettségük figyelembevételével.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Sokirányú gondozási tevékenységgel a gyermekek komfortérzetének biztosítása
- A gyermekek természetes mozgáskedvének megőrzése, a mozgás megszerettetése
- A rendszeres mozgással egészséges életvitel kialakítása

- A mozgástapasztatatok bővítése, a mozgáskészség alakítása
- A testi képességek, a fizikai erőnlét fejlesztése
- A mozgáson keresztül az értelmi struktúrák és szociális képességek fejlesztése
- Szabad mozgásos tevékenységek szervezése
- Rendszeres heti egy szervezett mozgásos tevékenység szervezése

Mozgásfejlesztés a szervezett mozgásos tevékenység során

A szervezett mozgásos tevékenység heti egy alkalmat jelent kötelező szervezeti keretben.

Az osztatlan csoportban kortól függetlenül mindenki részt vesz a foglalkozáson. Így a gyermekeknek lehetőségük van arra, hogy fejlettebb társaikat utánozzák.

Differenciált feladatokkal segítjük, hogy minden gyermek megtalálja a képességének megfelelő mozgásos feladatot. A pozitívumokat kiemelve helyes mintaadással ösztönözzük a gyermekeket az esztétikus mozgásra.

A foglalkozások szervezésénél fontos szempontnak tartjuk, hogy a gyermekek folyamatosan mozogjanak, a várakozási idő minimális legyen, és a gyermekek egyéni tempójukhoz megfelelően végezhessek a különböző mozgásokat.

Mozgásfejlesztés a szabad játékban

A gyermekek napirendjét úgy alakítjuk ki, hogy egész nap biztosítunk számukra megfelelő helyet és eszközöket a mozgásos tevékenységre a csoportszobában és az udvaron egyaránt. Az egészségfejlesztő testmozgást a gyermekek egyéni szükségleteinek és képességeinek figyelembevételével biztosítjuk az óvodai nevelés mindennapján.

A szabadban lehetőség nyílik akár a játékok, akár a testnevelési gyakorlatok váltására. Az ismert kézi szerek, eszközök más funkciót is betölthetnek.

Az eszközök és tevékenységek kiválasztásánál a gyermekek életkorához, fejlettségi szintjéhez igazodunk. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének – a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás, tanulási képesség – fejlődésére.

Az óvodapedagógusok lehetőséget teremthetnek arra, hogy az azonos fejlettségű gyermekek versenyezzenek egymással.

Mindennapos irányított mozgásfejlesztés

Cél:

- A mozgás és a játékgény természetes gyakorlatokkal és játékokkal történő kielégítése
- A motoros és pszichomotoros képességek fejlesztése
- A gyermeki szervezet sokoldalú, arányos fejlesztése

Az óvodapedagógus feladatai:

- Teremtsünk jó levegőjű, tiszta környezetet a csoportszobában.

- Az óvodai élet minden napján biztosítsunk lehetőséget a mozgásigény kielégítésére harmonikus, összerendezett mozgás fejlesztésére.
- A passzív gyerekeket vonjuk be a közös, irányított, játékos mozgásba.
- Alkalmazzuk a gyógytestnevelés játékos elemeit (prevenció).
- Sokoldalú mozgástapasztalatokat biztosítunk a gyermekeknek az alapvető mozgásformák gyakorlása által.
- A kéz finommozgásainak fejlesztésére változatos lehetőségeket nyújtunk.
- Elősegítjük a gyermekek harmonikus, összerendezett mozgásának kialakulását.
- Biztosítjuk a gyakorlatok differenciált elvégzésének lehetőségét.
- Szabad mozgásos tevékenységeket szervezünk.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végén:

- Mozgásuk összerendezett, folyamatos.
- A gyermekek a természetes mozgásokat biztonsággal végzik.
- Versenyjátékokban betartják a szabályokat.
- Szeretnek mozogni, kitartóak a mozgásos játékokban.
- Tudnak néhány mozgásos játékot (futó, fogó játék) irányítás nélkül játszani.
- Tudnak a térben tájékozódni, ismerik az irányokat.
- Megértik az egyszerűbb vezényszavakat.
- Mozgásfejlesztő eszközök használatával fejlettebbé válik finommotorikájuk, pontosabbá válik szem-kéz, szem-láb koordinációjuk.
- Egyensúlyérzékük stabil, megváltozott körülmények között is képesek az egyensúlyozásra.
- Kialakul az oldaliság és a kezesség.
- Testséma-ismeretük részletes, pontos.
- Viselkedésükben erősödik a türelem, kitartás, együttérzés, önuralom, kudarctűrés és az egymásra figyelés képessége.

8.9. MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK

A gyermek munkajellegű tevékenysége örömmel és szívesen végzett, aktív tevékenység.

A játék és a munka jellegű tevékenységek összefonódása minden tevékenységet átsző, azokat gazdagítja és a nevelés hatását fokozza. Minden munka jellegű tevékenységnél fontos a szervezés. A közösen végzett munka segíti a szocializálódást. A munkamegosztásban az egyéni képességekhez igazodunk.

Munka jellegű tevékenységek:

- Önkiszolgálás
- Közösségért végzett munka (terítés, rendrakás, kisebbek segítése, takarítás stb.)
- Alkalmi feladatok (virágok, állatok gondozása, kerti munka, megbízatások teljesítése)
- Valós szükségleteket kielégítő munkák (salátakészítés, befőzés, sütés-főzés)

A gyermekek valódi eszközökkel dolgoznak. A felnőttek feladata a balesetvédelmi és higiéniai szabályok bemutatása, betartása, betarttatása. A gyermekek a munka jellegű tevékenységek eredményét közvetlenül tapasztalják, élvezik.

A munka jellegű tevékenységek végzése során folyamatosan szereznek tapasztalatokat, ismereteket, így a munka integráló szerepet tölt be a tevékenységek között, továbbá a kötelesség- és felelősségvállalás eszközei, a saját és mások elismerésére nevelés formája. A kötelességtudat alakításának hasznos eszköze.

Cél:

- A munka jellegű tevékenységek megszerettetése, az önálló cselekvéshez szükséges erkölcsi, akarat tulajdonságok – önállóság, feladattudat, akarat, szociális érzékenység – alakítása
- Tanulják meg az egymás és a felnőttek munkáját megbecsülni.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Lehetőséget biztosítunk arra, hogy minden gyermek önállóan, kedve és képessége szerint elvégezhesse az önmagával kapcsolatos önkiszolgáló tevékenységet, illetve a társai érdekében végzett munka jellegű tevékenységet.
- Folyamatosan biztosítjuk, bővítjük a munka jellegű tevékenységhez szükséges, a gyermekek számára megfelelő eszközöket.
- Az eszközök számára biztosítunk olyan helyet, ahol a gyermekek bármikor elérhetik és használhatják azokat.
- Lehetőséget adunk a gyermeknek bármilyen öket érdeklő munka jellegű tevékenység elvégzésére, még akkor is, ha a gyermek tevékenységi vágya és képességei nincsenek teljesen összhangban.
- Arra törekszünk, hogy minden munka jellegű tevékenység örömet jelentsen a gyermekeknek, és teljes önállósággal végezhessek azokat.
- Sok dicséréssel és buzdítással növeljük a gyermekek aktivitását, tevékenységét fejlesztő értékeléssel segítjük.

A fejlődés várható eredményei óvodáskor végén:

- Szívesen vállalnak egyéni megbízatásokat.
- A tevékenységekhez szükséges eszközök előkészítésében segédkeznek, majd a helyükre gondosan visszateszik azokat.
- Részt vesznek a kerti munkákban.
- Az étkezőasztalt pontosan és esztétikusan megterítik.
- Étkezés után segítenek az evőeszközök elrakódásában.
- Aktívan részt vesznek a teremrendezésben, ágazásban.
- Szívesen végeznek munka jellegű tevékenységeket.
- Önállóan, örömmel, igényesen végzik feladatukat.
- A munka jellegű tevékenységhez szükséges eszközöket önállóan használják.
- Ügyelnek saját személyük és környezetük rendjére, tisztaságára.

8.10. BALESET-MEGELŐZÉS

Cél:

- A **gyermek**ek testi épségének megóvása
- Az **egészséges** veszélyérzet kialakítása

Óvodapedagógus feladatai:

- A **gyerekek** által **használt** óvodai helyiségek **felügyelete** a pedagógiai asszisztensek és a **dajkák segítségével**
- A **gyermek**ek **figyelmének ráirányítása** környezetük veszélyeire
- A **környezetünkben** észlelt **veszélyforrás mihamarabbi megszüntetése** (karbantartó füzet)
- A **szülők** **tájékoztatása**: a benti- kinti cipő **kényelmes, gumitalpú, jól záródó legyen**
- **Ékszereket** (karkötő, nyaklánc, gyűrű, lógós fülbevaló) ne viseljenek a **gyermek**ek.
- **Tartsuk be és tartassuk be a házirendben megfogalmazott biztonsági előírásokat** (ajtók, kapuk zárása, a **gyermek**ek személyes átadása az óvodapedagógusoknak)
- A **szülők**, ha **balesetet okozó veszélyforrást látnak**, **jelezzék az óvodapedagógusoknak**.
- **Séták**, kirándulások előtt beszéljünk a ránk leselkedő **veszélyekről**
- Új játékok **bevezetése** során **figyelmeztessük** őket a **lehetséges veszélyekre**.
- **Éles, szúrós tárgyak használata során** hívjuk **fel figyelmüket** az óvatosságra (olló, kés, villa, ceruza, tű)
- **Tűzriadó játékos gyakorlása minden évben**
- A **balesetek elkerülése érdekében** a **kialakított játékszabályok elfogadása, betartatása a játékeszközök biztonságos és célszerű használatával**.

8.11. GYERMEKVÉDELEM

A **gyermeki jogok** tiszteletben **tartása és megvalósulása meghatározzák az óvodánkban folyó nevelőmunkát**, nevelői attitűdünket és **gyermekképünket**.

Minden pedagógus és óvodai dolgozó munkaköri köteleessége a rábízott gyermekek **védelme, pedagógiai eszközökkel való segítése**. **Köteles tiszteletben tartani a gyermek személyiségét és családja világnézetét, értékrendjét nem kényszerítheti rá senkire az óvodában, vallási, világnézeti kérdésekről nem foglalhat állást nevelőmunkája során.**

Cél:

- A **gyermek**ek **szociális és családi körülményeinek feltárása**, az arra **rászorulóknak** megfelelő **segítségnyújtás**
- A **gyermek**ek **családban történő nevelkedése**

Az óvodapedagógus feladatai:

- Általános feladat a **gyermeki jogok érvényesítésének biztosítása és képviselése**
- A **gyermek**ek **szüleivel kapcsolatfelvétel: családlátogatás, beszélgetés alkalmával a problémák mögötti okok feltárása**

- A szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem megvalósítása
- A családi nevelést kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerep betöltése
- Felvilágosítás a lehetséges kedvezményekről
- Folyamatos kapcsolattartás a gyermekvédelmi felelőssel

A gyermekvédelmi felelős feladatai:

- A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek felkutatása, nyilvántartásba vétele és támogatása
- A veszélyeztetett gyermekek felmérése, nyilvántartásba vétele
- Kapcsolatfelvétel a megfelelő, segítő szervekkel
- Tájékoztatási kötelezettség az intézményvezető felé
- Beszámolási kötelezettség

Az intézményvezető feladatai:

- Azonnali jelentési és intézkedési kötelezettség a gyermek súlyos veszélyeztetése esetén
- A gyermekvédelmi munka feltételeinek biztosítása (szakember-ellátottság, gyermekvédelmi felelős, továbbképzések)
- Együttműködő kapcsolat kialakítása a szülőkkel

A gyermekvédelmi tevékenység várható eredményei:

- A rászoruló családok segítséget kapnak.
- Nem sérülnek a gyermeki jogok.
- A szülő bátran fordul az óvodához.

9. HAGYOMÁNYOK, ÜNNEPEK

Az ünnepek jelentős alkalmak a gyermekek és az óvoda életében. A közös élmény erejével megteremtjük a hagyományokat, és közel hozzuk a szűkebb és tágabb környezetünk eseményeit. Az ünnepekkel közvetítjük egyetemes és nemzeti kultúránk értékeit, a jeles napok kapcsán felidézzük a népi hagyományokat.

Szüksége van gyermeknek, felnőttnek egyaránt arra, hogy az ünnep és a mindennapok elváljanak egymástól. Az ünnep fényét emeli a feldíszített óvoda, az ünneplőbe öltözött gyerekek és felnőttek, a meglepetések és az ajándékozás öröme.

Az érzelmi ráhangolódást biztosítjuk az aktuális mesékkel, versekkel, dalokkal, játékokkal.

Óvodánkban az ünnepeket a szülők javaslatainak figyelembevételével és részvételével szervezzük és bonyolítjuk.

Szeptember szeptember 2. hete: Őszi kulturális hét
 Szeptember 29.: Mihály napi vásár
 Szeptember 30.: Magyar népmese napja

<i>Október</i>	Dömötör Alapítványi Családi nap október 1-2. hete szüret
<i>November</i>	november 11.: Márton napja,
<i>December</i>	Mikulás: Óvónők mese dramatizálása Adventi készülődés: koszorú készítése Karácsony: ráhangolódás az ünnepre. Ajándékkészítés, népszokások felelevenítése, betlehemezés. Szülők is részt vesznek az ünnepi készülődésben.
<i>Január</i>	Újév
<i>Február</i>	Farsangi mulatság: zenés, táncos maskarázás Télűzés, kislebégelés
<i>Március</i>	Márc. 15.: nemzeti jelképeink megismerése, felkeresése
<i>Április</i>	Húsvéti előkészületek
<i>Május</i>	Anyák napja: A csoportok egyéni elképzeléseik szerint teremtenek meghitt körülményt a köszöntéshez. Gyereknapi programja változó.
<i>Június</i>	Nagycsoportosok búcsúztatása: a kicsik ajándékkal, virággal búcsúztatják csoporttársaikat. Az iskolába készülő verses, énekes összeállítással búcsúznak.

A gyermekek születés- vagy névnapját megünnepeljük a csoportokban.

10. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI

A PEDAGÓGUSOK EGYÜTTMŰKÖDÉSE

A gyermekek nevelése érdekében kezdeményezően együttműködik az óvodapedagógus társaival, a pedagógiai munkát segítő szakemberekkel és a szülőkkel.

Igényli a pedagógiai munkájával kapcsolatos rendszeres visszajelzéseket, nyitott azok befogadására.

Szakmai megbeszéléseken kifejti, képviseli az álláspontját, képes másokat meggyőzni, és ő maga is meggyőzhető.

A gyermekekkel történő együttműködés elveit és formáit az alkalmazott pedagógiai program és az intézményi dokumentumok keretei között a gyermekek személyiségfejlődését figyelembe véve alakítja ki és valósítja meg.

AZ ÓVODAPEDAGÓGUS ÉS A DAJKA EGYÜTTMŰKÖDÉSE

A pedagógiai program megvalósítása során a dajka munkája az óvodapedagóguséval összehangolt, mert a dajkát a pedagógiai munka közvetlen segítőjének tekintjük. Munkájukat a gyermekek napirendjéhez igazítva, az óvodapedagógusok irányítása mellett végzik. Egyértelműen elkülönítjük, mely esetben kompetens, mely esetben segítő a szerepük. Ahhoz, hogy a nevelési

folyamatban a dajka közvetlenül és tevékenyen részt vehessen, elsősorban arra van szükség, hogy megfelelő szinten tájékoztatva legyen az óvoda és az adott óvodapedagógusok nevelési elképzeléseit, módszereit illetően. Tudnia kell, milyen célok érdekében, hogyan kívánják az óvodapedagógusok a gyermekcsoport fejlesztését megvalósítani. Ez a tudás a szakképzett dajkák esetében megsokszorozhatja a felnőttektől kiinduló nevelőhatásokat, hiszen a dajka is egyike a gyermeket nevelő felnőttnek, aki éppúgy, mint az óvodapedagógus, magatartásával, teljes lényével, beszédstílusával, öltözködésével hatást gyakorol a kisgyermekre. Mindezt szűkséges, hogy a gyermek - dajka kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze. Fontos, hogy tartsa be titoktartási kötelezettségét a gyermekekről kapott információ terén. Alakítsa ki igényét saját önképzésére a változó óvodai élethez igazodva. Az óvoda pedagógiai asszisztensével alakítson ki pozitív kapcsolatot és működjön együtt vele. A sajátos nevelési igényű, illetve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátásában résztvevő szakemberekkel működjön együtt.

AZ ÓVODAPEDAGÓGUS ÉS A PEDAGÓGIAI ASSZISZTENS EGYÜTTMŰKÖDÉSE

Az óvodai program megvalósítása során a pedagógiai asszisztens munkája az óvodapedagógusával összehangolt, hiszen csak így tud segítségére lenni a gyermekek megfelelő fejlesztésében. Magatartásával, beszédstílusával, külső megjelenésével mintaadó a gyermekek számára. Az óvodapedagógus irányításával részt vesz a tevékenységekben és a pedagógus által kijelölt gyermekekkel történő feladatok elvégzésében. A csoportokba járó gyermekekkel és a dajkákkal is pozitív kapcsolatot alakít ki, mert a séták, kirándulások alkalmával így tud hatékonyan együttműködni a csoporttal. A sajátos nevelési igényű, illetve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátásában résztvevő szakemberekkel működjön együtt.

10.1. BELSŐ PEDAGÓGIAI KAPCSOLATAINK

A CSALÁD

Az óvodának a legszorosabb és egyben legfontosabb kötődése az óvodás gyermekek családjával való kapcsolattartás. Az óvodai nevelés a családi nevelésre épül. Nevelőmunkánk eredményessége a családi neveléssel együttesen érvényesül. A gyermek harmonikus fejlődése e kettő összhangján múlik. A szülő és az óvodapedagógus közös érdeke a gyermek problémamentes fejlődése otthon és az óvodában egyaránt.

Egyre gyakoribb jelenség a családban végbemenő funkcionális változás, az átmeneti vagy tartós hátrányos helyzet. Ilyenkor az óvoda igyekszik korrigálni a nevelésben jelentkező hiányosságokat. A kölcsönös bizalomra épülő szülő-óvodapedagógus kapcsolat nem egyszerű és nem könnyen kialakítható – meg kell dolgozni érte. A jól működő kapcsolatban az óvodapedagógus is érdeklődő magatartásával követi a család életvitelét. Így tud segítője és partnere lenni a szülőnek. Folyamatosan tájékoztatja a szülőt a gyermeke fejlődéséről.

A kapcsolattartás formái:

Családlátogatás:

Cél: az óvodapedagógusok megismerjék a gyermeket közvetlen környezetében, felfigyeljenek helyét a családban, tájékozódjanak a család nevelési elveiről, szokásairól.

Az anamnézis kitöltéséhez is lehetőséget teremt.

Formái:

- megismerő családlátogatás a nevelési év kezdete előtt
- évközi családlátogatás

Tájékoztatás formái:

- személyes időpont egyeztetés

A dokumentálás formája:

- Feljegyzés készítése a fejlődésnaplóba

Fogadóóra:

Cél: az óvodapedagógusok és a szülők közötti beszélgetés, információcsere a gyermeket érintő kérdésekről, fejlődéséről.

Személyre szabottan, igény szerint, időpont-egyeztetés alapján történik. Résztvevői: a csoport mindkét óvodapedagógusa együtt, a szülő, esetenként azok a szakemberek, akik a gyermek fejlődését támogatják.

Gyakorisága: - minden nevelési évben
- beiskolázás előtt az iskolába menő gyermekek szüleinek

Tájékoztatás formája:

- időpont egyeztetés személyesen

A dokumentálás formája:

- Feljegyzés

Szülői értekezlet:

Cél: Tájékoztatás a csoport életét érintő időpontokról, programokról. Beszélgetés a csoportot érintő aktuális dolgokról, feladatokról az óvodában folyó nevelőmunkáról.

Gyakorisága:

Évente három alkalom.

Az új szülők részére a nevelési év kezdetén összevontan, csoportokban évente két alkalommal szervezzük. Ismertetjük a házirendet, napirendet, a pedagógiai programot és a csoport éves tervét. Megválasztjuk a Szülői Szervezet tagjait. Elmondjuk a csoportélettel kapcsolatos hagyományokat, tudnivalókat, ismertetjük a szokásrendszert, az aktuális csoportképet. Lehetőség nyílik az új

gyermek szüleinek bemutatkozására, gyermekük bemutatására, a szülők véleményének meghallgatására, aktuális nevelési helyzetek megbeszélésére.

Év végén az óvodapedagógusok beszámolnak a nevelési év eseményeiről a csoport egész évi tevékenységéről.

Tájékoztatás formája:

- A csoport hirdető táblája és személyes meghívás

A dokumentálás formája:

- Jegyzőkönyv készítése

Nyílt napok – egy meghatározott nap a beiratkozó gyermekek szülei számára (természetesen abban az esetben, amikor nincs pandémiás időszak)

SZAKMAI MUNKAKÖZÖSSÉG

Cél: Az óvodapedagógusok módszertani kultúrájának fejlesztése

A munkaközösség a nevelési év elején összeül, és kidolgozza tematikáját, összejöveteleik és bemutatóik számát.

A folyamat várható eredménye:

Az óvodapedagógus mindennapi munkájában visszatükröződik a munkaközösségi megbeszélésen látott és hallott módszer.

NEVELŐTESTÜLET

Cél: A nevelőmunka eredményességének és hatékonyságának biztosítása

Formái:

- a nevelőtestület minden hónap első keddjén munkamegbeszélést tart
- évente négy, illetve öt alkalommal nevelőtestületi értekezletet tartunk

A folyamat várható eredménye:

- Az óvoda minden csoportjában közel azonos színvonalon folyik a nevelőmunka
- Az információáramlás hatékonyan megvalósul
- A szülő ugyanolyan tájékozott minden csoportban és elégedett a szolgáltatás színvonalával.

10.2.KÜLSŐ PEGAGÓGIAI KAPCSOLATAINK

Általános iskola

Cél: Az intézményváltás átmeneti problémáinak, nehézségeinek megkönnyítése
Egymás nevelési gyakorlatának megismerése

Városunkban egy általános iskola működik. Az óvodából az iskolába történő zavartalan átmenet érdekében az intézménnyel folyamatos a kapcsolattartás. Óvodai életünk legfontosabb történéseit megismertetjük az iskolával, személyes kapcsolatot tartunk fenn a tanítókkal. Lehetőség nyílik arra, hogy a tanító megismerkedjen leendő tanítványaival.

Gyakorisága:

- ősszel az 1. osztályt kezdő gyermekeink meglátogatása
- nagycsoportos gyermekek látogatása az iskolában
- tavasszal az első osztályos tanítók látogatása az óvodában

A folyamat várható eredménye:

- A tanítók ismerik óvodánk nevelési gyakorlatát
- Segíti a gyermekek iskolai beilleszkedését.

10.3. KAPCSOLATTARTÁS A FENNTARTÓVAL

Cél: Együttműködés az intézmény törvényes és zavartalan működése érdekében

Formái:

- Bizottsági üléseken, testületi üléseken, vezetői értekezleteken az óvoda vezetése képviseli az óvodát.
- Napi kapcsolattartás a polgármesteri hivatal dolgozóival
- Beszámolók, tájékoztatók készítése az intézmény munkájáról

10.4. NEVELÉST SEGÍTŐ SPECIÁLIS KAPCSOLATAINK

- Alapszolgáltatási Központ
- Iskola –egészségügyi Szolgálat: Gyermekorvos – védőnők
- Kistarcsai VMSK Városi Művelődési, Sportközpont és Könyvtár Nonprofit Kft.

Szakszolgálatok:

- A Pedagógiai Szakszolgálat javaslatára igénybe vesszük a szakszolgálatok segítségét.

- Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat Székhely Szakértői Bizottság 1141 Budapest, Mogyoródi út 128.
- Pest Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Gödöllői Tagintézmény 2100 Gödöllő, Dózsa György út 69/a.

Cél: A pedagógiai program céljainak megvalósításához a nevelést segítő partnerek támogatásának elnyerése

Feladat:

- A partnerek számontartása a partnerlistán, kapcsolattartó személyek megjelölése, felkérése
- Folyamatos kapcsolattartás

Együttműködés formái:

- értekezletek
- levelezés
- kölcsönös látogatás, tájékozódás

11. A GYERMEKEK FEJLETTSÉGÉNEK NYOMONKÖVETÉSE

A gyermekek óvodai felvételétől kezdődően az óvodapedagógusok megfigyelést végeznek a gyermekek értelmi, lelki, szociális és testi állapotáról, a nevelőtestület által összeállított a fejlődést nyomon követő dokumentáció alapján.

Évente két alkalommal, októberben és áprilisban írásban rögzítik az oviKRÉTA rendszerben a gyermek fejlettségi állapotát. A gyermekek tevékenységének megfigyeléséből, produktumaik értékeléséből kapott adatokat reálisan elemzik-értékelik.

Azoknál a gyermekeknél, akiknél a harmonikus személyiségfejlődés mellett a fejlettségmérő vizsgálatok két vagy több részképesség területen – hiányt mutatnak, a Pedagógiai Szakszolgálattól kérünk további megsegítést. Ennél kevesebb hiányosság esetén az óvodapedagógus készít egyéni fejlesztési tervet, melyet a fejlődést nyomon követő dokumentációban rögzít az oviKRÉTA rendszerben.

A megkésett beszédfejlődést, akadályozott beszédfejlődést és pösze beszédhibákat a logopédus kezeli.

Az óvoda minden dolgozójának kötelessége a gyermekekkel kapcsolatos információk diszkrét kezelése, a probléma pozitív megközelítése.

A fejlesztésben való részvételről, a fejlődés menetéről az óvodapedagógusok és a fejlesztésben résztvevő szakemberek közösen adnak tájékoztatást az igazgatónak és a szülőknek.

12. AZ ÓVODA NEVELÉSI MUNKÁJÁNAK ELLENŐRZÉSE, ÉRTÉKELÉSE

E tevékenység fő feladatai a nevelési programunk funkcionális működésének vizsgálata: a pedagógiai program és a megvalósulás összehasonlítása, a feltételrendszer átgondolása.

Célja a visszacsatolás: a változások érzékelése a kiinduláshoz képest, esetleges termódosítás vagy megerősítés, az elmozdulás szükségességének feltárása.

Mindezt a gyakorlati pedagógiai munka segítése, fejlesztése érdekében kell elvégeztünk. Az ellenőrzés lehetőséget ad az elismerésre és a jutalmazás módszerének alkalmazására.

Az ellenőrzés folyamata információk gyűjtésével kezdődik, az információk elemzésével folytatódik, majd a következtetések levonásával végződik. Attól függően, hogy mit ellenőrzünk, az elemzés lehet egy helyzetképet elemző vagy két helyzetképet elemző összehasonlítás. Az ellenőrzés fontos része az önelemzés, önértékelés.

Alapvető ellenőrzési terület az óvoda pedagógiai programjának megvalósulása, bevétele. Ebben nagy feladat hárul a szakmai közösségekre.

Az intézményi szintű ellenőrzésért az intézményvezető a felelős. Az intézményvezető mellett az igazgatóhelyettesek, a tagintézmény-igazgató, a szakmai munkaközösségek vezetői munkamegosztás alapján vesznek részt.

Az óvodában folyó pedagógiai munka ellenőrzésének adminisztrációs alapját az óvoda dokumentumai képezik. Első számú szakmai dokumentuma a pedagógiai program, amely éves szintre bontva a munkatervben realizálódik.

A csoportokban folyó pedagógiai munka ellenőrzésének adminisztrációs alapját a csoportnaplók, az óvodapedagógusok által készített tervek, fejlesztő tervek, a folyamatos feljegyzések, a családlátogatások feljegyzései, a gyermekek fejlődéséről készült jegyzetek alkotják.

Az ellenőrzéshez szükséges információk alapja az óvodapedagógusokkal folytatott beszélgetések, nevelési helyzetekben alkalmazott eljárásaik megfigyelése, a gyermekekről szerzett ismereteik és problémaérzékenységük.

Az óvodapedagógus-gyermek kapcsolatán múlik az óvodában eltöltött idő hasznossága. Minden gyermek megkülönböztetett figyelmet vár el óvodapedagógusától. Az odaadó, bizalmat sugárzó óvodapedagógushoz ragaszkodnak a gyerekek.

A csoportlátogatások és az azt követő megbeszélések alkalmat és lehetőséget adnak az önelemző, önértékelő megnyilvánulásra, az időálló értékek megfogalmazására, a példaértékű óvodapedagógusi magatartás megerősítésére.

Másik jelzőrendszer a szülő. Ha nyugodt lelkiismerettel távozik reggel az óvodából, ha szívesen támogatja gyermeke óvodapedagógusát munkájában, ha a szülői értekezletek népszerűek, ha a szülők nyitottak és közvetlenek – jól működő a nevelői partnerkapcsolat. Szívesen kapcsolódnak be az óvoda tervező - szervező munkájába.

Az óvodapedagógusok értékelése az oviKRÉTA rendszerben található teljesítményértékelés során valósul meg.

13. A PEDAGÓGUS ELKÖTELEZETTSÉGE ÉS A SZAKMAI FELELŐSSÉGVÁLLALÁS A SZAKMAI FEJLŐDÉSÉRT

Tisztában van személyiségének sajátosságaival, és alkalmazkodik a szerepvállalásokhoz.

Pedagógiai munkáját reflektivitás jellemzi.

A pedagógiai feladatok megoldásában együttműködik pedagógustársaival, munkaközösségeivel, a nevelőmunkát segítő munkatársaival, a gyermek fejlődését támogató más szakemberekkel.

Fontos számára tudásának folyamatos megújítása, a megszerzett tudását a pedagógiai gyakorlatában eredményesen alkalmazza.

Részt vesz szakmai kooperációkban, problémafelvetéseivel, javaslataival kezdeményező szerepet vállal.

14. ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK

Az 1999/2000. nevelési évben bevezetett, 2016/17-ben átdolgozott pedagógiai program érvényességi ideje a nevelőtestület határozata alapján három év.

Időközi módosítására abban az esetben kerül sor, ha a feltételrendszerben változás történik vagy jogszabályváltozás indokolja.

Jelen pedagógiai program a 2025/2026-os nevelési évben az igazgató által és a nevelőtestület bevonásával módosított program, melynek további érvényességi ideje szintén 3 év (2029) az előzőekben leírtakat figyelembe véve.

A módosítást kezdeményezheti az intézményvezető, a nevelőtestület, érdekképviselői szervek.

Az átdolgozás alapjai:

- Nemzeti köznevelési törvény
- A programbeválás gyakorlati tapasztalatai

Az átdolgozott pedagógiai programot az igazgató fogadja el a nevelőtestület bevonásával, és a fenntartó hagyja jóvá.

Az óvoda pedagógiai programja nyomtatott formában megtalálható a Polgármesteri Hivatalban, az óvoda minden csoportjában, az igazgató irodájában.

Elektronikus formában az óvoda honlapján olvasható.

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

Elfogadta:

Igazgató

Dátum 2025. július 1.

Véleményezte:

[Handwritten signature]

Nevelőtestület

Dátum 2025. július 1.

Jóváhagyta:

Fenntartó

MUHÁRZ ISTVÁN POLGÁRMESTER

Dátum 2025. augusztus 28.

Megnevezés	Eszköz, felszerelés	Mennyiség
I. Helyiségek		
	Csoportszoba	21
	Tornaszoba	2
	Logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztőszoba	5
	Óvodavezetői iroda	1
	Gazdasági iroda	3
	Játsszódudvar	2
	Orvosi szoba	1
	Nevelőtestületi szoba	2
	Gyermeköltöző	21
	Gyermekmosdó, WC	14
Kiszolgáló helyiségek		
	Felnőtt öltöző	4
	Elkülönítő szoba	-
Kiszolgáló helyiségek		
	Főzőkonyha	0
	Melegítőkonyha	2
	Tálaló-mosogató	1
	Felnőtt étkező	1

	Felnőtt mosdó	3	
	Felnőtt WC	11	
	Mosléktároló	1	
	Szertár	4	
II. helyiségek bútorzata és egyéb berendezési tárgyak	Óvodai fektető	Gyermekenként 1	
1. Csoportszoba	Gyermekek	Gyermekenként 1	
	Gyermekasztal	Csoportonként 5	
	Redőny	Ablakonként 1	
	Vászonroló	Ablakonként 1	
	Szőnyeg	Csoportonként 2	
	Játéktartó szekrény vagy polc	Csoportonként	
	Fektető tároló	Csoportonként 1	
	Függöny	Ablakonként 1	
	Óvodapedagógusi asztal	21	
	Felnőtt szék	21	
	Tálaló asztal	21	
	Textiltároló szekrény	21	
	Edény és evőeszköz tároló szekrény	21	
	Szeméttartó	21	
	Hőmérő	21	
2. Tornaszoba	Tornapad	16	
	Tornaszőnyeg	3	
	Bordásfal	8	

	Óvodai többfunkciós mászó készlet	2	
	Egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések (labda, babzsák, Wesco-tégla, karika)	Eszközönként 25	
	Zsámoly	1	
	Ugró asztal	1	
	Body roll henger készlet	2	
	Tükör	Szobánként 1	
3. Logopédiai foglalkoztató és fejlesztőszoba			
	Asztal	Szobánként 1	
	Szék	Szobánként 6	
	Szőnyeg	Szobánként 1	
4. Játzóudvar	Kerti asztal	folymatban	
	Kerti pad	Csoportonként 1	
	Babaház	4	
	Udvari homokozó	Csoportonként 1	
	takaróháló	Homokozónként 1	
	Mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök	Csúszda, hinta, mászóka 2-2 csoportnak 1-1	
5. Intézményvezetői iroda	Íróasztal és szék	1	
	Telefon és fax	1	
	Szék (fotel)	2	
	Könyvszekrény	6	
	iratszekrény	1	

6. Intézményvezető-helyettesi, tagintézmény-vezetőhelyettesi óvodatitkári szoba	Íróasztal és szék	4	
	könyvszekrény	5	
	iratszekrény	4	
	lemezszekrény	3	
	telefon	3	
	Számítógép, nyomtató	5-5	
7. Nevelőtestületi szoba	Tárgyalóasztal	3	
	szék	29	
	könyvszekrény	6	
	Könyvtári dokumentum	1000	
	Szönyeg	helyiségenként 1	
	Függöny	helyiségenként 1	
	Számítógép, nyomtató	1-1	
	Telefon	1	
8. Orvosi szoba	Vizsgálóasztal	1	
	üvegszekrény	1	
	Asztal	1	
	Szék, fotel	3	
	mérleg	1	
	szőnyeg	-	
	Fogas	1	
	Függöny	1	
	Mosdókagyló	1	
9. Gyermeköltöző	Öltözőrekesz, ruhatároló	Gyermekenként 1	
	öltözőpad	Csoportonként 6	
10. Gyermekmosdó, WC-helyiség	Törölközőtartó	Gyermekenként 1	

	Falitükör	3	
	Hőmérő	folyamatban	
	Rekeszes fali polc	csoportonként 1	
III. Tisztálkodási és egyéb felszerelések	Egyéni tisztálkodó szerek	Gyermekenként 1	
	Tisztálkodó felszerelések	Mosdónként 1	
	fésűtartó	Csoportonként 1	
	törölköző	Csoportonként 3 váltás	
	asztalterítő	Csoportonként 3 váltás	
	takaró	Gyermekenként 1	
IV. A felnőttek munkavégzéséhez szükséges eszközök	Szennyes ruhatároló	Csoportonként 1	
	automata mosógép	2	
		2	
	vasaló	2	
	vasalóállvány	2	
	szárítóállvány	2	
	Takarítóeszközök	3	
	Kerti munkaeszközök	Épületenként 1-1	

	Hűtőgép	3	
	Porszívó	3	
V. A nevelőmunkát segítő játékok és egyéb eszközök			
1. Játékok, játékeszközök			
	Különféle játékformák (mozgásos játékok, szerepjátékok, építő-konstruáló játékok, szabályjátékok, dramatizálás és bábozás, barkácsolás)	30%	
	Mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgási igényt kielégítő eszközök	30%	
	Értelmi képességeket (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitást fejlesztő anyagok, eszközök	30%	
	Ének, zene, énekes játékok eszközei 30% Az anyanyelvi fejlesztésnek, a kommunikációs képességek fejlesztésének eszközei	30%	
	Ábrázoló tevékenységet fejlesztő (rajzolás, festés,	30%	

	mintázás, építés, képalakítás, kézimunka) anyagok, eszközök	
	A természeti-emberi-tárgyi környezet megismerését elősegítő eszközök, anyagok	30%
	Munka jellegű tevékenységek eszközei	30%
2. A nevelőmunkát segítő egyéb eszközök	Videó (lejátató)	1
	televízió	1
	Magnetofon Diavetítő	10 2
	Vetítővászon	1
	Hangszer (pedagógusoknak)	Csoportonként 1
	Hangszer (gyerekeknek) 30 %	30%
	Egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések	30%
VI. Egészség- és munkavédelmi eszközök	Étel-mintavétel (üvegtartály) készlet	68
	Mentőláda	4
	Gyógyszertár (zárható)	-

	Munkaruha	66	
	Védőruha	24	
	Tűzoltó készülék	18	

A tevékenységekhez köthető anyanyelvi játékok

Időszak, a játék megnevezése, leírása	Kapcsolódás a tevékenységi területekhez
Szeptember-október: Beszédszervek ügyesítése	
1. Légző gyakorlatok: Friss levegőn vagy jól szellőztetett helyiségben	
Hanyatt fekvésben tenyér a hason, rekeszlégzés érzékeltetése (napozás)	a külső világ tevékeny megismerése
Térdelésben csípőre tett kézzel fújjuk a tüzet, erősen-gyengén	verselés, mesélés
Képzletben forró leves fújása	verselés, mesélés; szabad játék
Gyertya fújása szívószállal	farsang, gyermeknap, szabad játék
Papír hópehely fújása tenyérből vagy kapuba	szabad játék
Pingponglabda fújása asztalon vagy kapuba	szabad játék
Rakéta játék: Hajtsátok hátra a fejetekeket vagy hanyatt fekvés tegyék a papír zsebkendőt a szátokra és fújjatok egy nagyot, ismétlés	mindennapos mozgás
Papírzacskó fújása-eldurrantása	játék a szabadban
Pálcikáról lelógó papírgombóc fújása	rajzolás, festés, mintázás, kézi munka
Szappanbuborék fújása	szabad játék, a külső világ tevékeny megismerése
Búvár: Szívjuk tele a tüdönket levegővel és nagyon lassan, engedjük ki, hogy sokáig víz alatt maradjunk	szabad játék
Pingponglabda fújása 3 féle nagyságú dobozba	a külső világ tevékeny megismerése, szabad játék
Szabály: A legkisebb 3, a közepes 2, a legnagyobb doboz 1 korongot ér. A gyermekek egyenként fújják a labdát, annyi korongot vehetnek ki, amennyit a doboz nagysága jelöl. Az győz, aki a legtöbb korongot gyűjti.	
2. Légzőgyakorlatok hangutánzással egybekötve:	
Sziréna: Belégzés, majd hosszú kilégzés emelkedő hangmagasságban	a külső világ tevékeny megismerése
Kisharang: Belégzés, majd hosszú kilégzés, bimm- bamm	mindennapos mozgás
Hangstaféta: A gyermekek vonalban állnak. Az óvodapedagógus jelzésére az első gyermek elkezd az " Á " hangot hangoztatni, ha fogytán a levegője, könyökövel figyelmezteti a szomszédját, aki folytatja a hangoztatást úgy, hogy ne legyen megszakítás.	ének, zene, népi játék, tánc; szabad játék

Időszak, a játék megnevezése, leírása	Kapcsolódás a tevékenységi területekhez
Állatképek mutatása, hangutánzás	a külső világ tevékeny megismerése
3. Nyelv és ajakügyesítő gyakorlatok:	
Léggömbfújás és kipukkasztás: Arcfelfújás az ajkak összezárásával, majd a zár felpattintásával a levegő kibocsátása	a külső világ tevékeny megismerése; mindennapos mozgás
Levegő hintáztatása: Arcfelfújás zárt ajkakkal, és a levegőgombócot hintáztatjuk az egyik, másik oldalra.	a külső világ tevékeny megismerése; szabad játék, ének, zene, népi játék, tánc
Ajakkerekítés és terpesztés hangutánzó szavakkal: mosolyogjanak, majd csücsörítsenek a gyerekek, közben mondják i-ü, i-ü. Kinyújtott nyelvvel ériék el az orrot.	ének, zene, népi játék, tánc; szabad játék
Cukorszopogatás: Nyelvüket tegyék a szájban a baj, jobb oldalra. Tologassák ide-oda.	a külső világ tevékeny megismerése; szabad játék
Titkos beszéd: Hangtalanul mond az óvodapedagógus egy magánhangzót. Találják ki a gyermekek.	a külső világ tevékeny megismerése; szabad játék
Arctorna: Játshatnak a gyermekek képzeletbeli ping-ponglabdával. Fújják fel az arcukat nagyra, majd tologassák a levegőt az egyik arc felől a másikba.	a külső világ tevékeny megismerése; szabad játék; ének, zene, népi játék, tánc
Szájtorna: Sovány és kövér kisfiú utánzása. Fújják fel az arcukat erősen, feszítsék meg, utána engedjék ki a levegőt, s szívják be az arcizmaikat a fogaik közé.	mindennapos mozgás; ének, zene, népi játék, tánc; szabad játék
Hal tátogásának utánzása: A gyermekek nyissák lassan a szájukat, az állukat engedjék le, minél mélyebbre, majd emeljék az állukat és zárják az ajkukat.	a külső világ tevékeny megismerése; szabad játék
Kisfiú utánzása: Az egyik gyermek mondja így, a másik úgy. Mondogassák gyorsan így-úgy, így-úgy.	szabad játék
Nyelvmozgást ügyesítő játék: Harangozás a nyelvünkkel jobbra- balra. A nyelv vízszintes mozgása szájtugtól szájzugig.	ének, zene, népi játék, tánc; szabad játék
Zizi torna: A gyermekek egy szem Zizivel tornáztatják a nyelvüket vízszintesen oldalra és ki-be.	szabad játék
Csibejáték: Kistányérra apró cukorkát (Zizi) teszünk. A gyerekek a csibék, a cukorkát a nyelvükkel szedik fel.	szabad játék; farsang
Fagylaltozás: A nyelv előre-hátra mozgatása.	a külső világ tevékeny megismerése; szabad játék

Időszak, a játék megnevezése, leírása	Kapcsolódás a tevékenységi területekhez
Fogmosás: Fogsor simítása nyelvvel fönt-lent, kívül-belül, körkörös mozgatással.	a külső világ tevékeny megismerése; szabad játék
Ropi bajusz, ropi szakáll: Nyelvhegy zár felső és alsó ajakra.	szabad játék
November-december	
1. Ciklizáló gyakorlatok:	
Szövegmondás egy meghatározott mássalhangzóval, pl.: mondóka, dal meghatározott mássalhangzóval	ének, zene, népi játék, tánc; szabad játék
2. Suttogó gyakorlatok:	
Súgd meg, hogy mit tegyek! A gyerekek sorban állnak. Az óvodapedagógus mellette álló gyermek fülébe súg valamilyen végrehajtandó utasítást tovább súgják és az utolsó végrehajtja a feladatot. A következő feladatot ő találja ki. Hangosítsd fel! Ismert szavakat a gyermek fülébe súgunk, melyet ő hangosan megismétel. Mit súgok? Mondd hangosan! Szóposta: A gyermekek 3 oszlopban állnak. Az elsőnek súg az óvodapedagógus egy szót. Mind a három oszlopnak ugyanazt. A szót hátra kell adni, majd az utolsó előre szalad és hangosan kimondja a szót. Az a csapat nyer, amelyik a leggyorsabban és hibátlanul mondja ki a szót.	ének, zene, népi játék, tánc; szabad játék
3. Hangzódifferenciálás:	
Magánhangzók időtartama szerint: hosszú és rövid magánhangzók hangoztatunk először párban (a-á, e-é), ha hosszan halljuk, nyújtózunk, ha röviden, guggolunk. Rajzolj! Menete: a gyermek kezében színes vagy grafit ceruza. Először mindig párban mondjuk a magánhangzókat, ha rövidet mondunk pontot, ha hosszú vízszintes vonalat húz. A képzés helye szerint: magas-mély Morgó maci - csicsergő madár: Menete: xilofon hangjának megfigyelése: mély-magas; mély: maci kártya emelése, magas: madárkártya emelése. Mindkét kártyából 6-6 db-ot kap a gyermek, így lehetőség nyílik sorozat készítésére. Majd elolvassuk. Folytasd a sort!	szabad játék, ének, zene, népi játék, tánc rajzolás, festés, mintázás, kézi munka; szabad játék szabad játék, ének, zene, népi játék, tánc
Zöngés-zöngétlen párok: Morog-nem morog: Menete: zöngés-zöngétlen hangok megfigyelése gégefőre tett kézzel. Hívóképek felmutatása (mellékletben). Gyakorlás után piros és zöld házikoba költöztetjük a zöngést és zöngétlent. Ki költözött a zöld házba, ki a pirosba? Elsorolás a nagyokkal letakarás után is.	a külső világ tevékeny megismerése; szabad játék

Időszak, a játék megnevezése, leírása	Kapcsolódás a tevékenységi területekhez
4. Hangok felismerése: Zajok, zörejek differenciálása: környezetünk hangjainak felismerése. (digitális hanganyag)	szabad játék, ének, zene, népi játékok, tánc
5. Zenei hangok differenciálása: játékok: Hangszerek hangjainak felismerése, megkülönböztetése Menete: A gyermek először meghallgatja, kipróbálja a hangszert, majd csukott szemmel hallgatja, és megnevezi, amit hallott. b. játékok: A hang irányának differenciálása. Menete: A gyermek bekötött szemmel ül és társai körülötte helyezkednek el, hangszerekkel a kezükben. Az egyik gyermek megszólaltatja a hangszert. A kör közepén ülő gyermek megmondja honnan hallotta a hangot és mit. c. játékok: Hangkereső Menete: Egy gyermeket kiküldünk a szobából, egy másikat pedig elbújtatunk. Behívjuk a keresőt, aki megáll az ajtóban és figyel, hogy merről jön a hang. Itt vagyok, keress meg! d. játékok: Hol keteg? Menete: Egy gyermeket kiküldünk a szobából. Elrejtünk egy hangosan ketegő órát. Behívjuk a gyermeket, aki körbejár, és figyel, merről jön a hang. Ha megtalálja, más megy ki.	szabad játék, ének, zene, népi játékok, tánc
6. Hiba felismerése a hallott szóban Menete: Helyesen kiejtett szavak között / 5 szó/ kiejtünk egyet helytelenül. A gyermek pl. tapssal jelez a helytelen szónál. Használjunk gyűjtőfogalmakat: állatok, növények, színek, bútorok, járművek, élelmiszerek. Pl.: Állatok nevét mondom, tapsolj ott ahol helytelenül mondtam az állat nevét.	a külső világ tevékeny megismerése; szabad játék
Február- március-április	
1. Hangzófelismerés: Melyik a kakukktörzés? Menete: Szavakat sorolunk fel, melyben egyforma magánhangzók szerepelnek, kivéve egy szót. Ez a kakukktörzés, ezt kell felismerni. Pl.: dél, négy, szél, gépész, madár. Hangkereső játékok: Menete: Összeválogatunk különböző tárgyakat ábrázoló képeket vagy kártyákat. Instrukció: Keressetek olyan képet, amely "a" hanggal kezdődik! Ezt minden hanggal eljátszhatjuk, az nyer, aki a legtöbb képet találja. Nehezítés: szóvégi hangokat kerestünk. Keresd a hangot! Menete: Az óvodapedagógus szavakat mond. A gyerekeknek egy adott hangra kell figyelni pl. "m". Ha hallják benne a megadott hangot, felelik a kezüket vagy a hívóképet.	a külső világ tevékeny megismerése; szabad játék, mindennapos mozgás a külső világ tevékeny megismerése; szabad játék, mindennapos mozgás a külső világ tevékeny megismerése; szabad játék, mindennapos mozgás

Időszak, a játék megnevezése, leírása	Kapcsolódás a tevékenységi területéhez
A keresett hang először a szó elején, majd a végén, végül a közepén szerepeljen. Pl.: maci, málma, unoka, mutató, banán, mák, megálló, vagyon, elem, vonal, atom, dallam, balett, fém, villám, táplálék, bankó, említ, emlék, vad, kamilla, alma.	
Nevezd meg mi van a kezemben! Menete: Különféle tárgyakat válogatunk össze és letakarjuk. Instrukció: Nevezd meg mi van a kezemben! "e" hanggal kezdődik, és festünk vele stb. Aki kitalálja, azé a következő kérdés joga.	a külső világ tevékeny megismerése; szabad játék, mindennapos mozgás
Vonatozás: Menete: A gyermekek kézfogással körben állnak. A mozgonyvezető körön kívül körbejár. Mond egy hangot. Akit megérint, azzal a hanggal kezdődő szót mond, és beszállhat a vonatba. A játéknak vége, ha mindenki sorra került.	a külső világ tevékeny megismerése; szabad játék, mindennapos mozgás
Dobbant-tapsolj! Menete: A gyerekek lassú tempóban futkároznak. Jele megállnak. Ha a dob hangját hallják, törökülésbe ülnek, ha tapsolok, lehasalnak. Több elemre is bővíthető.	a külső világ tevékeny megismerése; szabad játék, mindennapos mozgás
Keresd a mamád! Menete: Különböző állatokat választunk pl.: tyúkanyó, tehén, cica, kígyó, kutya stb. választunk. A mamák állathangon, felváltva hívják a kicsinyeiket. A kicsiknek meg kell találni a mamát. A bátrabb gyerekek bekötött szemmel játszhatják.	a külső világ tevékeny megismerése; szabad játék, mindennapos mozgás
Utazó játék. Menete: Hang-kép egyeztetés. Két gyermek kap egy-egy hívóképláncot a nyakába (s-sz). A többiek kártyát kapnak, amin s-sz hangot ábrázoló képek vannak. A gyermekek képmegnevezés után kiválasztják a nekik megfelelő sort. Melyik vonat lett a hosszabb? Indul a szí-szi, su-su vonat!	a külső világ tevékeny megismerése; szabad játék, mindennapos mozgás
Dobkereső: Menete: A gyerekek körben állnak, a kör közepén áll egy kiválasztott gyerek és azt mondja: Hunyó vagyok, gyerekek, arany dobót keresek! Bekötjük a szemét, majd a dobót odaadjuk valakinek, aki ráüt. A hunyó közben figyel. „Volt nekem egy aranydobom, elvesztettem aranyhídon, tarka szarka el is kapta, ennek a gyerekeknek adta.” Rámutat arra a gyerekre, ahonnan hallotta a hangot.	a külső világ tevékeny megismerése; szabad játék, mindennapos mozgás
2. Hangzódifferenciálás: Hangvadászat: Menete: Eldugott hangforrás megkeresése. Először a gyerekek meghallgatják az eldugandó hangforrást. Egy gyermek kimegy, és mi eldugjuk a hangforrást. Valamilyen jellel behívjuk a keresőt. Eszközök: rádió, magnó, óra, zenélőjáték.	szabad játék, ének, zene, népi játék, tánc

Időszak, a játék megnevezése, leírása	Kapcsolódás a tevékenységi területekhez
Ki hív? Menete: A gyermekek körben állnak, középén egy bekötött szemű gyermek. A körből választunk egy gyermeket, aki folyamatosan hívja a bekötött szemű gyermeket. Ha megtalálja cserélnek. Fejleszti a téri tájékozódást. Hol a kocka? Menete: ugyanaz, mint az előző, csak itt kockával koppint a gyermek. Párkeresés: Menete: Hangok, szagok páriának megkeresése bekötött szemmel. Hallás fejlesztése: Menete: Leejtett tárgyak felismerése pl.: fakocka, műanyag játék, papír, pénz, labda, fém, fonal stb. Külső környezet hangjainak felismerése. Pl. udvar hangjai, szomszéd csoport stb. Természet hangjai: eső, szél stb.	szabad játék, ének, zene, népi játék, tánc szabad játék, ének, zene, népi játék, tánc szabad játék, a külső világ tevékeny megismerése szabad játék, ének, zene, népi játék, tánc; a külső világ tevékeny megismerése
3. Auditív ritmus fejlesztése:	
Hallom-nem hallom: Menete: A gyerekek körbe járnak a székek körül, amíg a zenét hallják, leülnek. A zene fokozatosan halkítható. Gyors, lassú: Menete: Koppintunk egy adott tempóban a gyermek lyukaszt egy előre megrajzolt mintát. Felhasználható kép készítésére, beszélgetésre, szógyűjtésre Mondókák, gyerekdalok szövegét a ritmusát visszaadva koppintással, tapsolással dobantással	szabad játék, ének, zene, népi játék, tánc; mindennapos mozgás rajzolás, festés, mintázás, kézi munka ének, zene, népi játék, tánc; verselés, mesélés ének, zene, népi játék, tánc; verselés, mesélés
Egyszerű verset, mondókát szöveg nélkül letapsolunk, vagy ritmusát koppantjuk. A gyerekek kitalálják melyik tanult versre gondolt az óvodapedagógus. Eleinte játszható a gyerekek nevével, jelével. Tapsold le! Menete: kb. 15-20 szóval dolgozunk, melyeket ábrázolunk. Megmutatjuk a képet, megnevezzük, majd letapsoljuk. Pl. kalapál, lobogó, hegedű, kanapé, koszorú, esik, maci, cica, kutyá, eper, húsvét, játék stb. Ritmuszenekar Menete: Körben vagy szétszórtan állva kialakítunk egy ritmust. Pl. jobb kéz a combra üt, bal kéz a combra üt, taps, taps, csettintés jobb kézzel, bal kézzel. Begyakoroljuk! Egy gyermeket	szabad játék, ének, zene, népi játék, tánc verselés, mesélés, a külső világ tevékeny megismerése

Időszak, a játék megnevezése, leírása	Kapcsolódás a tevékenységi területekhez
kiválasztunk, aki a második csettintésnél egy társa nevét mondja, és így tovább végezzük a gyakorlatot és a második csettintésnél egy társunk nevét mondjuk.	
4. Fonológiai kódolás:	
Tapsold le! Menete: A szavakat szótagoljuk, majd megbeszéljük hányat tapsoltunk a szóra. Kivehetünk egy dobozból annyi korongot amennyit tapsoltunk. Mindig megbeszéljük, hogy mit mondunk az első tapsra. Pl. hóember: hó-em-ber, az első taps: hó	a külső világ tevékeny megismerése
Ritmusház Menete: Az előző feladathoz hasonlóan tapsolunk. Amennyit tapsoltunk, annak megfelelő emeleten lakik a szó. Pl. macska 2. emelet (feladatlap: mellékletben)	a külső világ tevékeny megismerése
Elbújít hangok Menete: A szavak hangzóit hangoztatjuk, úgy, hogy érezhető legyen a szó dallama. Ki kell találni a szót. Eleinte a gyerekek jeleivel, később meghatározott témakörökkel játszhatjuk. Pl. állat, növény, szín stb.	a külső világ tevékeny megismerése; verselés, mesélés
5. Auditív zártság:	
Találós kérdések Menete: Találós kérdéseket mondunk. Eleinte leteszünk a megfigytéseket tartalmazó képeket az asztalra ebből választhatják ki a helyes megfigytést, később már nem szükséges	a külső világ tevékeny megismerése; verselés, mesélés; szabad játék
Mit visz a kishajó? Menete: Megadunk egy hangot, s olyan szót kell mondani, amely azzal a hanggal kezdődik. Később úgy is játszhatjuk, hogy az utolsó hanggal kezdődő szót mondunk.	szabad játék
Kakukktojás Menete: Azonos hanggal kezdődő dolgok képei között egy másik kép. Ki kell találni, mi nem illik a sorba?	szabad játék; a külső világ tevékeny megismerése
Hol hallod a hangot? Menete: Megbeszélt hang figyelése. Ha a szó elején hallja, tapsol, ha a szó végén, dobbant, ha szó közben hallja feláll.	szabad játék; ének, zene, népi játék, tánc
Zsákbamacska Menete: Az óvodapedagógus sz, zs hanggal kezdődő képeket rak egy zsákba. A gyermek belenyúl és kivesz egy képet, a kezdő hangot hangoztatja. A többiek ellenőrzik, hogy helyesen oldotta meg a feladatot. Ez a játék minden hangra alkalmazható.	szabad játék; a külső világ tevékeny megismerése

Időszak, a játék megnevezése, leírása	Kapcsolódás a tevékenységi területekhez
Kígyó csalogató Menete: A gyermekek csalogatják a kígyót a „sz” hangoztatásával. Lehet gyakorolni halkán, hangosan, énekelve " Kis, kis kígyó... A kígyó előcsalogatása után barlangépítés kezdődik. Az kap kavicsot, aki kitalálja, volt-e sz hang az óvodapedagógus által mondott szóban.	szabad játék; ének, zene, népi játék, tánc; rajzolás, festés, mintázás, kézi munka
Ének-, versbújóska Menete: Válasszunk egyszerű dalok, versek illusztrációit. A rajz alapján kell kiválasztani a verset, dalt.	szabad játék; ének, zene, népi játék, tánc; rajzolás, festés, mintázás, kézi munka; verselés, mesélés
Összerakó játék Menete: Szétvágott képet adunk a gyermek kezébe. Feladat: összerakás után meg kell nevezni, mi van a képen. Nehezebb feladat, ha kimondjuk a szót, és megnevezzük az első, utolsó hangot.	szabad játék

AZ ANYANYELVI TEVÉKENYSÉGEK TERVEZETE

1. hét anyaga: Beszédértés

Légző gyakorlat: Gyertya – leves fújás (gyengén, erősen)

Ajak gyakorlat: Cukorszopogatás

Nyelvüket tegyék a szájban a bal, majd jobb oldalra. Tologassák ide - oda

Beszédértés: „Mondom – csináld”.

Utasításokat ad a pedagógus a gyerekeknek, amit utána kell mondani, majd végrehajtani. Először 2 – 3 utasítás az egész csoportnak, majd egyénenként 4 – 5. pl. „Állj fel a székre!”

Hangulati játék: zenehallgatás, relaxálás

2. hét anyaga: Beszédértés

Légző gyakorlat: Lufi fújás

Ajak gyakorlat: Fagylaltozás Nyelv előre – hátra mozgatása

Beszédértés: „Hegy – völgy játék”

A játszó gyerekek körbe járnak, felváltva mondjuk a vezényszavakat, a völgy szónál le kell guggolni, a hegy szónál fel kell állni, aki téveszt, kiesik.

Hangulati játék: zenehallgatás, relaxálás

3. hét anyaga: Beszédértés

Légző gyakorlat: Rakéta játék

Hanyatt fekvésben tegyék szátokra a papírzsebkendőt és fújjatok egy nagyot

Ajak gyakorlat: Szájtorna

Fújják fel az arcukat erősen, feszítsék meg, utána engedjék ki a levegőt, s szívják be az arcizmaikat a fogaik közé.

Beszédértés: A heti mese elmondása, majd az óvodapedagógus által feltett 8 – 10 kérdésre a gyermekek válaszolnak.

Hangulati játék: zenehallgatás, relaxáció

4. hét anyaga: Összefüggő beszéd

Légző gyakorlat: Papírzacskófújás

Ajak gyakorlat: Arc torna

A gyerekek fújják fel az arcukat nagyra, majd tologassák a levegőt az egyik arcfélből a másikba.

Összefüggő beszéd: „Mondj róla valamit!”

Több kártya (pl. állatok) közül kiválaszt a gyerek egyet, melyet nem mond el többieknek, csak különböző jellemzőt mond. A csoport többi tagjának ki kell találni melyik állatot választotta ki.

Hangulati játék: zenehallgatás, relaxáció

5. hét anyaga: Összefüggő beszéd

Légző gyakorlat: Pálcikáról lelógó papírgombóc fújása

Ajak gyakorlat: Fogmosás

Fogsor simítása nyelvvel fönt – lent, kívül – belül, kör – körös mozdattal

Összefüggő beszéd: „Mit tapintottál?”

A gyerekekkel együtt játékokat teszünk egy zsákba, a gyermek belenyúl a zsákba, és a nélkül, hogy megnézné tapintás alapján elmond egy pár jellemző tulajdonságot. A többi gyermeknek kikell találni mi van a kezében.

Hangulati játék: zenehallgatás, relaxáció

6. hét anyaga: Összefüggő beszéd

Légző gyakorlat: Búvár

Szívjuk tele a tüdönket levegővel, és nagyon lassan engedjük ki, hogy minél tovább víz alatt tudjunk maradni.

Ajak gyakorlatok: Hal tátogatásának utánzása

Összefüggő beszéd: Egy eseménykép alapján kell mesélni a gyermeknek a képen látható történetről (kiscsoportosoknak: felsorolás, középsősnek: tömondatokban, nagycsoportosnak: bővített mondatban)

Hangulati játék: zenehallgatás, relaxáció

7. hét anyaga: Beszédértés

Légző gyakorlat: Sziréna: belégzés, majd hosszú kilégzés emelkedő hangmagasságban.

Ajak gyakorlat: Zizi torna: Egy szem Zizivel tornáztatják a nyelvüket vízszintes oldalra jobbra – balra, ki és be.

Beszédértés: Igaz – hamis játék: az asztalon névutós szerkezetek ábrázoló kártyák. A gyerek húz egy kártyát, megmutatja az óvodapedagógusnak, az óvodapedagógus rövid állítására a gyermek megállapítja: igaz vagy hamis. Ha helyesen döntött, megtartja kártyát, ha nem, visszateszi. Minden esetben elmondja, hogy miért döntött így. Pl. óvodapedagógus: a lámpa az asztal alatt van, a gyermek: nem igaz, mert a lámpa az asztal fölött van.

Hangulati játék: zenehallgatás, relaxáció

8. hét anyaga: Beszédértés

Légzés gyakorlat: Kisharang: belégzés, majd hosszú kilégzés, bimm-bamm hangoztatásával

Ajak gyakorlat: harangozás a nyelvünkkel jobbra – balra, a nyelv vízszintes mozdítása szájjugtól – szájjugig

Beszédértés: Ki tudja másképp mondani?

A játék menete: színanimák gyűjtése. Egy szót próbáljunk többféle képen mondani: pl. Sétál: andalog, megy, jár, poroszkál.

Sír: pityereg, zokog, sírdogál.

Alszik: szundít, szunyókál pihen.

Eszik: fal, eszeget, falatozik.

Iszik: kortyol, iddogál, szlopál

Hangulati játék: zenehallgatás, relaxáció

9. hét anyaga: Összefüggő beszéd

Légző gyakorlat: Hangstaféta: A gyermekek vonalban állnak. Az óvodapedagógus jelzésére az első gyerek elkezd az „á”-t hangoztatni / az összes magánhangzóval lehet játszani / , ameddig bírja. Ha

fogytán a levegője, könyökével figyelmezteti a szomszédját, aki folytatja a hangoztatást úgy, hogy ne legyen megszakítás.

Ajak gyakorlat: Titkos beszéd: Hangtalanul mond az óvodapedagógus egy magánhangzót, találják ki a gyerekek, hogy melyik volt.

Összefüggő beszéd: Kakuktkojás: Mi nem illik a sorba? Azt kell a gyerekek kiválasztani és indokolni (pl. rózsa, tulipán, cseresznye, pipacs...).

Hangulati játék: zenehallgatás, relaxáció

10. hét anyaga: Összefüggő beszéd

Légző gyakorlat: Állatképek mutatása, hangutánzás egy levegővétellel.

Ajak gyakorlat: Éneklő kislány utánzása – különböző magánhangzókka (pl. la-la-la, le-le-le stb.)

Összefüggő beszéd: Melyik állat? Kimegy a hunyó a teremből. A többi gyerek kiválaszt egy állatot pl. róka. Behívják a hunyót, aki kérdez. A gyerekek sorban felelnek a feltett kérdésekre. – Mit tudsz róla? Négy lába van. Hosszú lompos farka van, vörös bundája van stb. Akinél eltalálta, az lesz a hunyó, neki kell kimenni a teremből, amíg a társai új állatot találnak ki. (gondolkodtató, szókincsbővítő, variálható játék).

Hangulati játék: zenehallgatás, relaxáció

11. hét anyaga: Relációs szavak használata

Légző gyakorlat: Mássalhangzókhoz magánhangzókat párosítani pl. pa-pa-pa, pe-pe-pe, pi-pi-pi

Ajak gyakorlat: Ropibajusz, ropiszakáll: Nyelvhegy zár felső és alsó ajakra.

Relációs szavak használata: Állat bújócska: (névutós szószerkezetek, megfogalmazása, cselekedtetés) Játék bútorokkal, tárgyakkal. Terepasztalt készítünk. Az állatokat a Mini-Mat eszköztárból vesszük. A terepasztal elrendezése a gyerekek kedve szerint változhat. – Hová bújt a cica? - Hová bújt a nyuszi? - Hová bújt a kakas? - Hová bújt a csibe?

(A kérdéseknél hol, hová, nagycsoportosoknál honnan kérdés)

Hangulati játék: zenehallgatás, relaxáció

12. hét anyaga: Relációs szavak használata

Légző gyakorlat: napozás – hanyatt fekvésben, tenyér a hason rekeszlégzés érzékeltetése

Ciklizáló gyakorlat: Szövegmondás egy meghatározott magánhangzóval

Relációs szavak használata: Mocsárjárás – a szőnyegre sorban szivacs lapokat helyeztünk el, vízszintesen 6-öt függőlegesen 8-at. Az óvodapedagógus utasítása szerint a gyermek elindul a mocsárba. Pl., lépj 2 előre, 1 balra, 2 előre, 1 hátra stb. végül kiér a mocsárból. Játsszható óvodapedagógus-gyermek, gyermek-gyermek

Hangulati játék: zenehallgatás, relaxáció

13. hét anyaga: Relációs szavak használata

Légző gyakorlat: Térdelésben csípőre tett kézzel fújják, a tüzet

Ciklizáló gyakorlat: Dallaméneklés egy meghatározott mássalhangzóval egy választott, magánhangzó segítségével.

Relációs szavak használata: Találós kérdés: Tájékozódás az arcon és a testen

Hangulati játék: zenehallgatás, relaxáció

14. hét anyaga: Relációs szavak használata

Légző gyakorlat: Forró leves fűjása, hűtése

Időtartam játék: Hosszú és rövid magánhangzók

Relációs szavak használata: Vadász és a nyulak: A szőnyegre felragasztott ketrec közepén szék vagy zsámoly, ez a vadász helye. A játék menete: Az egész csoport játszhatja. A vadász fent áll a helyén. A nyuszik szaladgálnak szerte szét. Ha a vadász lejön a magaslesről (pl. az óvodapedagógus intésére), a nyuszik menekülnek. Akit a vadász megérint – meglő, megfog -, bekerül valamelyik ketrecbe. Ha a ketrecek megtelnek, a vadász beül a székre, őrizi a zsákmányt, közben „szunyókál”. A többiek leülnek a ketrecek előtt és kiszabadítják a sebesült nyuszikat. Egy – egy jelentkező elmondja, melyik nyuszt szabadítja ki, meghatározva annak helyét. Pl.: kiszabadítom azt a nyuszt, amelyik a vadász mögött (előtt) tőle jobbra stb. van. Oda is megy, kézen fogva elviszi. Ha a nyuszik kiszabadultak, a vadász másik vadászt választ, ismétlődik a játék.

Hangulati játék: zenehallgatás, relaxáció

15. hét anyaga: Relációs szavak használata

Légző gyakorlat: Kutya-lihegő verseny

Képzés helye szerint: Morgó maci – csicsergő madár: Menete: Xilofon hangjának megfigyelése (mély – magas).

Mély: Maci kártya emelése

Magas: Madár kártya emelése

Mindkét kártyából hat – hat darabot kapnak a gyerekek. Így lehetőség nyílik sorozat készítésére, hang megkülönböztetés alapján. Majd elolvassuk. Olvasd el kinek a hangja szólt! Folytasd a sort!

Relációs szavak használata: Kutyus és gazdája: A gyerekek szétszórt alakzatban futnak, ők a kiskutyák. „Jön a farkas” felkiáltásra megpróbálnak házat keresni. Öt karikába tudnak futni, középen van a kutyamama. Ő a viszonyítási alap. Akinek nem jutott karika, gazdi lehet. A kutyamama választja a gazdit, aki kiszabadít egy kis kutyát úgy, hogy elmondja helyzetét a kutyamamához viszonyítva. Ha már tájékozottabbak a gyerekek a mellett névutót pontosíthatjuk, jobbra-balra irány megnevezésekkel. Kiszabadítás után megkérdezzük: Honnan szabadítottad ki a kiskutyát? – elöl, mögöl, mellől

Hangulati játék: zenehallgatás, relaxáció

16. hét: Fogalomalkotás

Légző gyakorlat: Térdelésben, csípőre tett kézzel fűjük a tüzet

nagyobbak: erősen-gyengén

Zöngés-zöngétlen párok:

Morog, nem morog:

Menete: Zöngés- zöngétlen hangok megfigyelése gégefőre tett kézzel.

Kép a maciról /M/, kígyóról /SZ/, méhecskéről /Z/, libáról /G/, vonatról /S/, repülőről /ZS/

Gyakorlás után piros és zöld házikóba költöztetjük a zöngést és zöngétlent. Ki költözött a zöld házba, ki a pirosba? Elsorolás a nagyokkal letakarás után is.

Fogalomalkotás:

Gyűjtőfogalmak:

Menete: Dobókockára gyűjtőfogalmakat jelölő képeket ragasztunk

Gurítás után a gyűjtőfogalom alá tartozókat kell felsorolni

Pl.: virág-tulipán

gyümölcs-alma stb.

Hangulati játék: Zenehallgatás, relaxálás

17. hét: Fogalomalkotás

Légző gyakorlat: Belégzés a levegő benntartásával, az óvodapedagógus 5-ig számol, majd egyszerre kifújják.

Suttogó gyakorlat:

Menete: " Hangosítsd fel!" ismert szót a gyermek fülébe sűgunk, amit ő hangosan megismétel, Mit sűgtam? Mondd hangosan!

Fogalomalkotás: Gyűjtőfogalmak

Föld, víz, levegő játék:

Menete: Ha az óvodapedagógus azt mondja " föld" a földön élő állatot kell mondani stb.

Ugyan ezt közlekedési eszközzel is játszhatjuk.

Hangulati játék: Zenehallgatás, relaxálás

18. hét: Fogalomalkotás

Légző gyakorlat: Izomfeszítő, izomlazító gyakorlat. Hóember, torony, lufi.

Pl. Felépül a torony, jó erős / feszülnek az izmok / jön egy nagy szél / Óvodapedagógus / eldől a torony / izomlazítás /

Suttogó gyakorlat:

Menete: A gyerekek körben ülnek, az elsőnek a fülébe sűg az óvodapedagógus, aki továbbbsűgja a szót. Az utolsó gyermek kimondja hangosan.

Fogalomalkotás: Boltos játék

Menete: egy asztalra sok-sok játékot, eszközt vagy azok képeit tesszük. Egy gyermek a boltos, egy gyermek a mama a többi a vásárló. A mama sorban küldi a gyerekeket a boltba vásárolni egy -egy megbízással. /hozzál tisztálkodási eszközöket/ Aki a legtöbb tárgyat vásárolta, és megmondja, mit mivel csinál, az lesz a boltos.

Hangulati játék: Zenehallgatás, relaxálás

19. hét: Fogalomalkotás

Légző gyakorlat: Számolás 10-ig egy levegővétellel oda-vissza.

Suttogó gyakorlat:

Sűgd meg mit tegyek!

Menete: A gyermekek körben ülnek az óvodapedagógus a mellette ülő gyermek fülébe sűg egy utasítást. A gyermekek tovább sűgják egymásnak, a végén levő gyermek végrehajtja a feladatot. A gyermekek tovább sűgják egymásnak, a feladatot.

Egyenként is játszhatják.

Fogalomalkotás: Gurul a labda

Menete: A gyermekek körben ülnek, az óvodapedagógus gurítja a labdát és mondja: Mondj egy állatot! A gyermek válaszol és visszagurítja a labdát.

PL. háziállat, vadon élő állat, vízben élő növény, virág, zöldség, gyümölcs stb.

Hangulati játék: Zenehallgatás, relaxálás

20. hét: Fogalomalkotás

Légző gyakorlat: Papírszeletek szívása, fűjása szívószállal

Suttogó gyakorlat: Szóposta

Menete: Több oszlopban állnak a gyermekek. Az óvodapedagógus súg egy szót az első gyermeknek, mindegyiknek ugyan azt, súgva továbbadják, majd az utolsó kimondja hangosan. Az nyer, aki a leggyorsabban és helyesen mondta ki a szót.

Fogalomalkotás: Gurul a labda

Menete: ugyan úgy, mint a 20. hétnél, csak most az óvodapedagógus konkrét tárgyak, fogalmak nevét mondja és a gyermek általánosít, megmondja melyik csoportba tartozik.

Pl. asztal-bútor
tulipán-virág
cica-állat
kék-szín
víz-folyadék
születésnap-ünnep stb.

Hangulati játék: Zenehalhatás, relaxálás

21. hét: Ellentétpárok

Légző gyakorlat: Papírzacskó fújása, eldurantása

Ajakgyakorlat: Válaszolgatás

Menete: Fiúk mondják így, lányok úgy, egyre gyorsabban.

Majd cserélnek

Ellentétpárok:

Menete: Ellentétpár kártyák az asztalon

Kicsik feladata: A felfelé fordított kártyából a gyermek kap egyet a kezébe, megkeresi az ellentét párját, szavakkal is kimondjuk, segítjük.

Nagyok feladata: Memória játék, a kártyák lefordítva, keresi az ellentétpárját.

Hangulati játék: Zenehallgatás, relaxálás

22. hét: Ellentétpárok

Légző gyakorlat: Hangstaféta

Menete: A gyermekek vonalban állnak. Az óvodapedagógus jelzésére az első gyermek elkezd az "á" hangot hangoztatni /az összes hangzóval lehet játszani/, ameddig bírja. Ha fogytán van a levegője, könyökével figyelmezteti a szomszédját, aki folytatja.

Ajakgyakorlat: Ropibajusz, ropiszakáll

Menete: Ropit fogjuk a nyelvvel, a nyelv hegyet fölfelé, lefelé mozgatjuk.

Ellentétpárok: Keresem a párom

Menete: A gyermekek között kiosztjuk az ellentétpár kártyákat.

Az első gyermek felmutatja az övét, a párja jelentkezik, és egymás mellé ülnek, a végén párban felsorolják az ellentétpárokat.

Hangulati játék: Zenehallgatás, relaxálás

23. hét: Ellentétpárok

Légző gyakorlat: Ping-ponglabda fújása 3 féle nagyságú dobozba

Ajakgyakorlat: Szájtorna

Menete: Sovány és kövér kisfiú utánzása. Fújják föl az arcukat erősen, feszítsék meg, utána engedjék ki a levegőt, majd szívják be az arcukat a fogaik közé.

Ellentétpárok: Keresd a párját

Menete: Tárgy vagy képek párját tesszük az asztalra, a párok egyik felét kiosztjuk, az óvodapedagógus kiválaszt egy képet és a gyermek, mellé teszi a párját.

Pl. csésze-tányér
anya-gyermek
baba-pólya
fiú-lány
kés-villa
lábas-kanál
madár-fészek
kancsó-pohár
méhecske-méz
szoknya-blúz
fa-alma
stb.

Hangulati játék: Zenehallgatás, relaxálás

24. hét: Ellentétpárok

Légző gyakorlat: Sziréna: Egy légvétellel kifújás, közben emelkedő hang.

Ajakgyakorlatok: Cukorszopogatás

Menete: A nyelv ide - oda helyezése a szájban

Ellentétpárok: Labdagurítás

Menete: Az óvodapedagógus gurítja a labdát és mondja az ellentétpár egyik felét, a gyermek visszagurít és mondja a másik felét.

Hangulati játék: Zenehallgatás, relaxálás

25. hét. Ellentétpárok

Légző gyakorlat: Búvár: Teleszívjuk a tüdönket levegővel, lebukunk a víz alá leguggolunk, kifújjuk a levegőt, ismét felállunk levegőt veszünk stb.

Ajakgyakorlat: Hal tátogásának utánozása

Menete: A gyermekek nyissák lassan a szájukat, az állukat engedjék minél lejjebb, utána lassan emeljék az állukat és zárják a szájukat.

Ellentétpárok: Babzsák dobása

Menete: Ugyanaz, mint a 24. héten csak babzsákot dobunk.

Hangulati játék: Zenehallgatás, relaxálás

Óvodánkban a munkaközösség a *csoportok számára törzsanyagként*, a következő mondókákat, dalos játékokat, dalokat javasolja Forrai Katalin: ÉNEK AZ ÓVODÁBAN című könyve alapján.

Mondókák

Címe	Száma
1. Apa cuka	1
2. Badacsonyi rózsafán	6
3. Cini cini muzsika	11
4. Ecc, pecc, kimehetsz	13
5. Egy, kettő, három, négy	18
6. Fáj a kutyámnak a lába	29
7. Gyerekek, gyerekek	32
8. Hej, Gyula, Gyula	34
9. Hüvelykujjam almafa	38
10. Jákobnak volt	40
11. Két kis kakas	42
12. Mese, mese mátká	48
13. Poros úton	52
14. Réce, ruca	53
15. Vili vári	60

Dalos játékok:

Címe	Száma
1. Csigabiga told ki,	63
2. Szólj síp szólj	71
3. Zsipp, zsupp	72
4. Süss fel nap	106
5. Csip, csip csóka	126
6. Fehér liliomszál	136
7. Mit játszunk lányok	142
8. Bújj , bújj zöld ág	160
9. Ég a gyertya	168
10. Ha én cica	173
11. Kis kacska fürdik	183
12. Cifra palota	240

Dalok, évszakokra, ünnepekre,

Évszak, ünnep,	Címe	Száma
Tavaszi,	Hosszú az erdő,	250
	Eresz alól fecskefia,	276
	Sándor napján,	325
Ősz:	De jó a dió,	274
Tél:	Tekereg a szél,	243
	Nagy a hó igazán,	258
	Csipp-csepp,	264
Mikulás:	Télapó itt van,	284
	Hull a pelyhes,	331
	Itt kopog,	332
Farsang:	Árkot ugrott,	248
	Brumm, brumm Brúnó,	290
	Itt a farsang	298
Búcsúzó:	Autó, vonat	273
Anyák napja:	Orgona ága	301
Évzáró:	Jön a kocsi	278
	Csizmám kopogó	291
Állatok:	Tarka kutya	260
	Háp, háp, háp	267
	Egy kis malac	312

Forrai Katalin: Ének az óvodában c. könyve alapján a hozzájuk kapcsolódó
képeségfejlesztési feladatokkal
(a vastag kiemelés a törzsanyagot jelzi!)

	Megnevezés	Száma	Ritmusképzés	Hallásfejlesztés	Mozgás
1	Cicuskám, kelj fel	61	egyenletes lűktetés, ritmustapsolás	kezdőhang pontos átvétele, sz-m-sz dallamfordulaton tiszta éneklés	fogócska
2	Csigabiga, told ki	63	egyenletes lűktetés ritmustapsolás	halk- hangos éneklés	játékos utánzó mozgás
3	Én kis kertet	64	egyenletes lűktetés <i>tenyér, ujj, dob.</i> ritmustapsolás	tempóváltás gyakorlása	körbe járás, játékos utánzó mozdulatok
4	Fussunk, szaladjunk	65	egyenletes lűktetés ritmustapsolás	magas, mély hangok kifejezése kézzel <i>I szó- mi!</i>	futás
5	Szólj síp, szólj	71	szünet érezéltetése	dalfelismerés képről, dúdolásról, hangszerről	játékos utánzó mozgás
6	Zsipp - zsupp	72	egyenletes lűktetés ritmustapsolás	magas, mély hangok megkülönböztetése	játékos utánzó mozgás
7	Hinta, palinta	74	egyenletes lűktetés ritmustapsolás	magas, mély hangok megkülönböztetése	ritmikus mozgás
8	Aki nem lép egyszerre	81	gyors és lassú járás szakaszos váltás a	dallambújtatás <i>I mozgással</i> összekapcsolva <i>I</i>	járás menetirányba fordulással
9	Egyél libám	86	egyenletes lűktetés	játékos hangképzés <i>I gá, gá I</i>	egyenletes lűktetés érezéltetése test fordítással
10	Elvesztettem zsebkendőmet	88	a dal ritmusának tapsolása	dallambújtatás előre megbeszélt jelre	dalos játék tánclelések
11	Hej, a sályi piacon	90	2/4-es hangsúly érezéltetése taps- sal, dobbantással	helyes szövegkiejtés	dalos játék, tánclelések
12	Katalinka, szállj el	94	egyenletes lűktetés ritmus hangszerekkel	játékos hangképzés <i>I züm, züm I</i>	dalos játéknak megfelelő utánzó mozgások
13	Ennek a kislánynak	100	tempóváltás gyakorlása	halk hangos éneklés	dalos játék, tánclelések
14	Koszorú, koszorú	105	játék során kitalált nevek ritmusának tapsolása	egymás hangjának felismerése	dalos játék

15	Süss fel, nap	106	szünet érezeltetése	dalfelismerés dúdolásból	utánzó mozgás
16	Tekeredik a kígyó	115	egyenletes lüktetés	halk, középerős, hangos éneklés	járás csigavonalban
17	Borsót főztem	117	dalritmus "399 eljárása dobon, triangulumon	dalfelismerés ritmusról	járás párosával keresztfogással
18	Csip, csip, csóka	126	egyenletes lüktetés	halk - hangos éneklés	dalos játék, utánzó mozgás
19	Erzsébet asszony	135	egyenletes lüktetés ritmus hangszerekkel	dalfelismerés képről, dúdolásról, hangszerről/	dalos játék,
20	Fehér lilomszál	136	2/4es hangsúly érezeltetése taps sal, dobbantással	dalfelismerés képről, dúdolásról, hangszerről/	dalos játék, játékos utánzó mozdulatok,
21	Lóg a lába	141	ritmustapsolás	éneklés csukott szájjal	láb lóbálása a dal ritmusára
22	Mit játsszunk, lányok	142	tempó váltás gyakorlása	dalfelismerés /képről, dúdolásról, hangszerről/	körben járás kézfogással,
23	A kállói szőlőbe	147	tempó váltás gyakorlása	halk, középerős, hangos éneklés	dalos játék, tánclépések /oldallépés jobbra, kézfogással I
24	Benn a bárány	159	2/4es hangsúly érezeltetése taps sal, dobbantással	halk - hangos éneklés	hirtelen irányváltások ki- be bújások
25	Bújj, bújj, zöld ág	160	egyenletes lüktetés különböző mozdulatokkal	dal felismerése jellemző motívumról	kapuzárás 1 es csárdás, 2 es csárdás
26	Cirmos cica	161	szünet érezeltetése	dal felismerése lá- lázva kezdő motívumról	dalos játék
27	Esik az eső	167	ritmus kifejezése <i>pe</i> ütögetésével, ritmushangszerek- kel, ritmusfával	éneklés csukott szájjal	egyenletes lüktetés érezeltetése járás közben
28	Ég a gyertya	168	szünet érezeltetése gyertyafújással	hangszínszépítési gyakorlatok! la-la, na-n ma, stb. / kezdőhang <i>pe</i> átvétele	játékos utánzó mozgás
29	Ha én cica volnék	173	dalfelismerés /képről, dúdolásról, hangszerről/	dal felismerése jellemző motívumról	fogójáték
30	Kiskacsa fürdik	183	kacsa "szárnyával" egyenletesen csapkod	éneklés csukott szájjal	játékos utánzó mozdulatok
31	Mély kútba tekintek	186	2/4es hangsúly	dallambújtatás	dalos játék

			érzékeltetése ritmus hangszerekkel		
32	Zöld paradicsom	193	egyenletes lüktetés	dallambújtatás ritmustaps kíséretében	dalos játék
33	Bújj, bújj, itt megyek	194	egyenletes lüktetés ritmushangszerek - kel	halk - hangos éneklés	dalos játék
34	Erre csörög a dió	199	dal ritmusa 2 dió összeütögetésével	halk - hangos éneklés	dalos játék
35	Fecskét látok	201	ritmus kifejezése játékos mozdulatokkal	hangszínszépítési gyakorlatok la-la, na-na, ma-ma, stb. / kezdő hang pontos átvétele	játékos utánzó mozdulatok
36	Jöjj ki, napocska	215	ritmus kifejezése játékos mozdulatokkal	hangszínszépítési gyakorlatok la-la, na-na, ma-ma, stb. / kezdő hang pontos átvétele	játékos utánzó mozdulatok
37	Kis, kis kígyó	219	ritmustapsolás / lassú, gyors váltakoztatása /	dallamvisszhang	járás csigavonalban
38	Lipem, lopom	221	ritmustapsolás	halk - hangos éneklés	dalos játék
39	Mackó, mackó, ugorjál	222	egyenletes lüktetés különböző mozdulatokkal	játékos hangképzés / brumm- brumm /	meghatározott helyre, ritmusra ugrás Térbeli helyzetváltoztatás
40	Elvesztettem páromat	238	2/4es hangsúly kiemelése dobbantással	dallambújtatás	dalos játék, tánclépések
41	Cifra palota	240	egyenletes lüktetés ritmushangszerek - kel	hangszínszépítési gyakorlatok /la-la, na-na, ma-ma, stb. / kezdőhang pontos átvétele	dalos játék, tánclépések /oldallépés jobbra, kézfogással csárdáslépés, stb /

ÁBRÁZOLÓ TEVÉKENYSÉG

Az ábrázoláshoz élményekkel kell biztosítani az intenzív tapasztalatok szerzését, megfigyelések végzését. Azok felhasználását az óvodapedagógus bízta rá a gyermekre!

A gyermeki alkotásokban ez természetesen szubjektivitást, egyéni, sokszínű alkotómunkát, igazi, őszinte naiv szemléletű – sablonoktól mentes – gyermekmunkát eredményez. Ez a célunk.

A gyermek ábrázolásaiban sohasem "hibázik", hanem *próbálgatva alakítgatja saját formanyelvét*, motívumait. Ezek elemeit gyakran ismételteti, kombinálja. Az óvodapedagógusnak ezekben a próbálkozásokban fel kell ismernie a formateremtő szándékot, a színhasználat kreativitását, az eredetiséget, s mindebben megerősíteni, dicsérni a gyermeket. Csak ez lehet az ábrázolóképeség fejlesztésének gyermekközpontú útja.

Technikákat tanítunk, témákat szándékon nem adunk meg. Az óvodapedagógus a gyermekek között készített saját maga munkájával adhat ötleteket. de ha a gyermekek közül valaki önállóan talál ki valamit. Annak örülünk a legjobban.

1. Vizualis játékok

Térszemlélet, téri tapasztalások fejlesztése:

Rakosgatás. Kisebb - szabadban található tárgyakkal: kavicsok, kövek, magok, virágok, gallyak, termések, hógolyók, homokozó formák egyenes sorok kirakása,

zegzugos, ívelő, hullámvonalakkal díszítések, kisebb - nagyobb formák kirakosgatása egymás után, egymás mellé.

- Csoportszobában játékkockákkal- forma, színvariálással, sorok, formák képzése.

Építés: vizes homokból, játékkockákból, bútorokból, nagyobb dobozokból. Labirintus képzése hullámpapírból

Sétákon átélt élmények alapján elkészíthető pl. az óvoda, közlekedés, állatkert stb.

Mozgást utánozó levegőrajzok:

- A gyerekek nyomkövető rajzolással laza kartartással írják le a levegőben hogyan gomolyog a füst a kéményből?

Hogyan hullámszik a víz a szellőben?

Hogyan, ha erős szél fúj?

Hogyan esik le az alma a fáról?

Hogyan esik le az őszi száraz falevél?

Hogyan hajladoznak a fiatal fák a szélben?

Rajzolják le az eldobott pattogó kavics útját, a felröppenő és leszálló madár mozgását.

Formatartó levegőrajzok: milyen a fűrészfogazata? a kerék, a léggömb alakja?

- Rajzolják körül (levegőben) az ablak, falikép alakját.

- Rajzoljuk körül a ház körvonalait, az autót is.

- Milyen a játék mackó alakja? stb.

- Rajzolják körül társaik alakját.

Koordinált rajzó mozgások:

- krétával táblára - ujjal földre rajzolás,
kézzel egyszerre azonos irányú és ellentétes irányú mozgással: karikát, terítőt, füstöt (spirálvonalat).

2. Plasztikai munkák (agyag, gyurma, lisztgyurma)

Mintázás:

Gömbölyítés, laposítás, kerekítés, sodrás, kúpos nyújtás, mélyítés, kicsípés, kihúzás, **felrakás** sodrott agyagból, tapasztás - hozzáadás, agyagraasztás péppel, gipsz csepegtetés, gipszöntés, alakítás egy tömbből.

Dombormű készítés:

Alapforma elkészítése - rátéttel, benyomkodással, a felület tagolásával.

Az agyaglapokat magokkal, kavicsokkal, kagylókkal, gyöngyökkel tagolhatjuk, díszíthetjük. Alaplapra lapos agyagdarabokból formákat ragasztunk. Fontos a kiemelkedések egyenletes magassága.

Agyagkarcolás:

Dombormű: az agyaglapra szeggel, fapálcával rajzolhatunk. Simítás: vizes újjal lesimított agyag felülete sima, egyenletes. Érdesítés: pálcával sűrű vonalas karcolással, ellentétes vonalakkal.

Lesimított agyaglapra durva textilt, vagy más érdes felületű anyagot nyomunk. Agyag lenyomkodása – ujjal, ceruzával stb.

3. Játékok vegyes anyagokból

csutkababa készítés - feldarabolt csutkából, állatfigurák stb. csuhé, rafia, hánacs, vessző - fonás, csomózás, szövés. Műanyag (flakon, háztartási hulladék):

szerepjátékhoz eszközök

ceruza tartók

állatfigurák

mesealakok, bábok

mozaikképek.

drót, huzal (műanyag bevonattal): hajlítható spirálisan, ívesen stb.

- termékek: formaalakításra alkalmasak

apróbb magvak felfűzhetők, mozaikkép ragasztható ritmus - díszítés

lepréselt levelek, virágok ragasztása

gally, gyökérdarab: különféle formák, szobrok létrehozására

Textilmunkák:

filc anyagból: ragasztva, fűzve, varrva

textilből: képek ragasztása, csomózás, varrás, gyűrítés - ragasztás

fonalból: ragasztás, fűzés, fonás, gombvarrás, lyukasztott felületen fűzés, gyöngyvarrás,

csomózás, pókhálófonás, szövés

nemezelés: nemezillesztés, textil alapra gyapjú formára húzása bőrmunkák: fonás, fűzés, csavarás

gyöngyfűzés, ékszerkészítés.

4. Játékos tevékenységek papírral

Papír gyűrítés - valamit belelátunk (filctollal, ecsettel kiegészítjük)

Tépés - csíkok tépése: vizuális problémák: egyenlő szélesség, a szélesség folyamatos **tartása**.

csíkok darabolása: egyforma hosszú, fele, negyede, része.

A darabolt papírcsíkokkal formaösszeállítás és ragasztás. (Az egész és része. Arány, ritmus, forma.)

Mértani formák tépése: négyzet, téglalap, háromszög (kisebb - nagyobb). Kitépett formákból összeállítás (virág = szirmok - szár - levél) tagolt, összetett formák létrehozása.

Kitépett elemek felhasználása képalakításhoz (mozaik).

Az olló használatának megtanulása után a fenti feladatsor megismételhető. (Vastag fekete vonallal a kontúrok meghúzhatók, így hasonlít a festett üvegekhez.)

Papírhajtogatás:

felezés, negyedelés, átlós hajtás, ellentétes. Hajtogatás, osztás sok részre, összetett hajtogatással, bonyolultabb formák létrehozása.

Fríz készítés. Szélesebb papírcsíkokat hajtunk ellentétesen (harmonika). Az összehajtogatott élekbe téphetünk félformákat, stb.

- Hajtogatott papír díszítése: A hajtogatás nyomot hagy, felosztja a felületet. A felosztott felületeket díszíthetjük.

Mértani formák felhasználása díszítésre:

sordísz: azonos forma és szín váltakozása ritmusosan (távolságtartás) 2 más - más forma és szín váltakozása a sorban

2 forma, más - más szín és távolság váltakozása.

keretdísz, körbefutó sordísz

- terület díszítés: sakktáblaszerűen - mértani formákkal

- természetes anyagokkal

díszítés szimmetrikusan aszimmetrikusan.

Képalakításra sokféle papír felhasználható:

Újságpapír, csomagoló, selyem, tafet, karton, szalvéta, celofán, pausz, zsírpapír, fóliák, krepp, dörzs, hullám stb.

5. Képalakítás

A képrendezés a beszédhez hasonlóan gondolkodást igényel. Meg kell ismertetni a gyermeket a tervezéssel, ami a képelemek tudatos elrendezését jelenti, a kifejezés érdekében. A képelemek - helyének

- színének

- méretének megváltoztatásával más - más hatású elrendezéshez jutunk.

6. Rajzolás

Firkálás ceruzával változó formájú és méretű papírlapokra.

Firkálás különböző eszközökkel - filctoll, kréta, zsírkréta. Vonalvastagság, színismeret.

Tájékozódás a felületen. Mozgásminták.

Formaalakítások: vonal és formakapcsolásokkal- kontúr, színes ceruza - viaszkréta,

filctoll: formaképzetek, könnyed, folyamatos vonalvezetés. Szaporodó részletek, színek valóság kifejezése. Emberábrázolás.

Képkialakítás színes ceruzával, zsírkrétával, felületkitöltés, kiemelés, arányok.

Táblakrétaival képrajzolás: kiemelés mérettel, színnel.

Tussal, temperával alapozott felület visszakarcolása: világos - sötét kontraszt, világosítás

7. Festés:

nagy felületen színkeverés folytatással, ecsetrajzok előre kikevert festékekkel, ujjfestés, festés vonallal, ecsetnyommal: vékony - vastag vonal, folt, vonalas ecsetrajz: petty, mértani formák, rajzolás ecsetheggyel, díszítés, egész felület befestése egy színnel. "Sepregetéssel" színes felület létrehozása, a ráfestés sötétíti, foltossá teszi a felületet.

Körülhatárolt felületek pontos festése.

Színkeverés (alapszínek - kevertszínek) hideg - meleg színek. Festés textilre

Batikolás. Faggyú csepegtetésével, csomózással.

8. Kevert technikai eljárások:

Rajzolás gyertyával, majd a felület lefestése. Rajzolás zsírkrétával - folytatása festéssel.

Festéssel alapozott felületre száradás után rajzolás zsírkrétával.

Montázs - festékekkel alapozott felületre - képragasztás rajzzal továbbfejleszthető. Mozaik.

Kavics, magok agyagba ragasztás a vagy gipsszel leöntése.

Színes papírdarabokból kép kiszabása és pontragasztása.

Zsírkrétával 2 réteg egymásra színezése és visszakarcolása.

Kő - kavicsrajz vagy festés: belelátni.

9. Sokszorosító technikai műveletek:

Krumpli metszés, festékezés és nyomatkészítés. Papír dúcnyomat kartonból.

Dugó - radírnyomat.

Díszítés ritmikus forma és távolságtartással. Sordísz - keretdísz, körbefutó és terület díszítés

JAVASLAT AZ ÉVES KÖRNYEZET ANYAG FELDOLGOZÁSÁHOZ

SZEPTEMBER: Nyári emlékek: - Időjárási elemek hatása, emberekre,
állatokra (öltözködés)

- Az óvoda és környéke

OKTÓBER: Ősz:

- Időjárási elemek hatása, emberekre, állatokra
(öltözködés)

- Zöldségek, gyümölcsök, termések

- Kerti munkák

(az állatok világnapja: okt. 3.)

NOVEMBER:

- A család, az ember (testrészek, érzékszervek)

- Foglalkozások

DECEMBER:

- Mikulás

- Adventi készülődés

JANUÁR: Tél:

- Időjárási elemek hatása, emberekre, állatokra
(öltözködés)

- Madáretetés

- Betegségek, helyes táplálkozás, az orvos munkája

- Balesetvédelem

FEBRUÁR:

- Farsang

- Állatok (házi, ház körül élő, vad: erdei, mezei, vízi)

(A vizes élőlények világnapja: február 2.)

MÁRCIUS: Tavasz:

- Időjárási elemek hatása, emberekre, állatokra
(öltözködés)

- Tavaszi virágok, gyümölcsök, zöldségek

- Rügyeztetés, csíráztatás, palántázás

- Kerti munkák

(Hazánk. Március 15.)

(A víz világnapja: március 22.)

ÁPRILIS:

- Közlekedés hazánkban, a világban, közlekedési
eszközök, szabályok

- Húsvét

-(A Föld napja április 22.)

MÁJUS:

- Anyák napja

- Gyermeknap

- Évzáró

(Madarak fák napja: május 10.)

JÚNIUS:

(Környezetvédelmi világnap: június 5.)

JAVASLAT AZ ÉVES MATEMATIKA ANYAG FELDOLGOZÁSÁHOZ

- 1.) Halmazok összehasonlítása tulajdonságaik szerint szín, alak, nagyság!
Képzésük. Ítéletek.
- 2.) Halmazok összehasonlítása, becsléssel, párosítással.
- 3.) Halmazok összehasonlítása számosság szerint számlálással 1-7-ig!
Relációk.
Tőszámnevek gyakorlása.
- 4.) Halmazok rendezése számosság szerint.
Számlépcső 1-7 -ig!
- 5.) Halmazok képzése, tulajdonságaik megváltoztatása /hozzátevés, elvevés, ugyanannyivá tétel!
Relációk 1-7-ig!
- 6.) Halmazok számosságának megállapítása számlálással.
Bontása részhalmazokra:2-3 féle módon. Relációk 1-7 -ig!
- 7.) Ismerkedés a logikai készlettel.
Síkidozok csoportosítása tulajdonságaik szerint szín, forma, nagyság! A téglalap.
- 8.) Kisebb-nagyobb-ugyanannyi, tárgyak méretbeli különbségek felismerése, megnevezése
számlálás, relációk, névutók/
Ellentétpárok.
- 9.) Halmazok képzése és számosságának megállapítása. 1-8-ig!
Számlépcső.
Tőszámnevek. Relációk. Ítéletek
- 10.) Halmazok képzése 1-8-ig! /hozzátevés, elvevés, ugyanannyivá tétel
- 11.) Halmazok számosságának megállapítása számlálással, becsléssel.
Bontása részhalmazokra 2-3-féle módon 1-8-ig! Relációk.
Tőszámnevek gyakorlása.
- 12.) Alacsony-magas ugyanolyan alacsony-ugyanolyan magas Relációk /térbeli kiterjedések/
Ellentétek.
Sorszámnevek gyakorlása.
Testséma, testrészek felismerése, önmaga azonosítása tükör előtt.
- 13.) Tárgyakhoz viszonyított testhelyzetek gyakorlása.
Ismerkedés az oldaliséggel.
- 14.) Halmazok képzése és számosságuk megállapítása számlálással 1-9-ig/ Ítéletek.
Relációk.
Számlépcső.
/Növekvő és csökkenő számsorozatok létrehozása!

- 15.) Halmazok létrehozása 1-9-ig/ Hozzátevés, elvevés, ugyanannyivá tétel. Relációk.
Tőszámnevek gyakorlása.
- 16.) Halmazok számosságának megállapítása becsléssel, számlálással 1-9-ig/ Bontása
részhalmazokra többféle módon.
Relációk.
- 17.) Az oldaliság gyakorlása.
- 18.) Téri viszonyok érzékelése síkban.
Írányok.
- 19.) Játék a tükörrel, tükörképjáték.
- 20.) Perioditás, sorozatok.
Kombinatorika
- 21.) Sorozatok és függvény.
Kombinatorika.
- 22.) Halmazok képzése és számosságuk megállapítása 1-10-ig/
Ítéletek.
Relációk.
Tőszámnevek gyakorlása.
Növekvő és csökkenő számsorok létrehozása. Számlépcső.
- 23.) Különböző számosságú halmazok létrehozása! hozzátevés, elvevés, ugyanannyivá tétel! 1-10-
ig
Tőszámnevek gyakorlása. Ítéletek.
Relációk.
- 24.) Halmazok számosságának megállapítása becsléssel, számlálással.
Bontás részhalmazokra 1-10-ig

I. Beszoktatás, család és óvoda kapcsolata

Óvoda és család kapcsolata:

Az óvodai nevelés csak a családdal együtt lehet eredményes, feltétele az együttműködés a kapcsolattartás formái és módszerei alkalmazkodnak a helyi feladatokhoz és szükségletekhez. A szülőket folyamatosan tájékoztatni kell a gyermekük fejlődéséről annak érdekében, hogy állandó, kölcsönös kapcsolat alakuljon ki.

Az óvoda nevelőinek az a feladata, hogy vezessék és segítsék a családot az óvodával egybehangolt nevelőmunkában, a gyermek egészséges életmódjának, az örömteli, nyugodt, fejlesztő hatású otthoni életének kialakításában.

Fontos a jó partneri kapcsolat kialakítása:

- kölcsönös bizalom, a másik fél tisztelete, őszinte segítőszándék, empátia, tapintat, tolerancia jellemezze a kapcsolatot,
- megismerjük a családok szabály- és szokásrendszerét,
- szaktudásunk révén tapintatosan formáljuk a szülő szemléletét,
- a gyermekek érdekének szem előtt tartása a fontos.

Kapcsolattartás formái:

- családlátogatás (anamnézis)
- fokozatos beszoktatás
- napi kapcsolattartás
- szülői értekezlet
- fogadóóra
- faliújság
- új gyerekek szüleinek az óvoda bemutatása, házirend, tájékoztató
- születésnapok megünneplése
- szülőkkel együtt szervezett tevékenységek
- vásárok
- kirándulások
- szülők tájékoztatása a gyermek fejlődésének eredményéről
- elégedettségi vizsgálat
- nyílt nap

CSALÁDLÁTOGATÁS:

- lehetőleg előzze meg a beszoktatást
- jelválasztási lehetőség (esetleg ajándék formában)
- anamnézis lap kitöltése (szülővel együtt)
- beszoktatás a szülővel együtt 2 hétnél hosszabb ne legyen

- Kezdet: az udvaron; ahol szabad játéktevékenység zajlik, így nem zavarja meg a foglalkozásokat.
- a szülő a csoport életrendjéhez alkalmazkodik, és működik együtt az óvodapedagógussal.
- személyes nyugalmat biztosító tárgyak behozhatók, (később csak a játéknapon, illetve az alváshoz)
- a beszoktatás első napjaiban lehetőleg mindkét óvodapedagógus legyen jelen.

Mi kerüljön szóba a családlátogatáson? / javaslat /

- gyermek
- jelválasztás
- személyiséglap
- üzenő füzet,
- ágynemű
- váltóruha, cipő
- tartalék ruha
- torna felszerelés
- téma: beszélgetés a beszoktatás módjáról (gondozás, udvaron kezdjük)

NAPI KAPCSOLATTARTÁS:

- egy-két szavas információcsere
- olyan témával kapcsolatban, ami a gyerekek fejlődését érinti, előre egyeztetett időpontban mindkét óvodapedagógussal.

FALIÚJSÁG:

- Házirend, a legfontosabb aktuális információk, napi események, történések az öltözők faliújságján megtalálhatók.

SZÜLŐI ÉRTEKEZLET:

- Május: óvoda bemutatása az érdeklődő szülőknek
- Június: pedagógusok bemutatkozása új gyermekek szüleinek
- Szeptember: csoportonkénti
- Január: csoportonkénti
- lehetőség szerint csak szülőkkel tartunk
- javasolt időtartam: az óvoda nyitvatartási rendjéhez alkalmazkodva (max.18 óráig)
- érdemi témákkal foglalkozva (a szülők megvendégeléséhez esetleg tea)

FOGADÓÓRA

- évente 2 alkalommal

- nov.: tájékoztatás (téma: beszoktatás, iskolaérettség)
- febr.: tájékoztatás
- idő: 1 hét időtartam
- nagyoknak kötelező, többieknek ajánlott.
- 1-1gyerekre kb. 20 perc jusson.
- felkészülés a segédanyag alapján
- a fejlesztőpedagógus, logopédus, gyógypedagógus, is ilyen formában tart fogadóórát, mely az odajáró gyermekek számára kötelező.

A szülőkkel való kapcsolattartás elvei:

- 1.) Három T elve. (türelem, tolerancia, titoktartás)
- 2.) Ismerjük el a szülők elsődleges szerepét.
- 3.) Ismerjük meg a kölcsönös elvárásokat.
- 4.) A család erősségeire építünk.
- 5.) Juttassuk kifejezésre elismerésünket.
- 6.) Legyünk tekintettel a szülői igényekre.
- 7.) Tegyük érdekessé a szülői értekezletet.
- 8.) Időben adjunk reális, de tapintatos információkat.
- 9.) Segíts megoldani a szülő nevelési problémáit.
- 10.) Tételezd a legjobbat a szülőről, erősítsd a szerepét.

ÜNNEPEK, HAGYOMÁNYOK:

Szülőkkel együtt:

- Adventi készülés /csoportonként/
- Nagyok búcsúztatása /évtájon belül év végén/

Csoport:

- Mikulás, /közös ünnepség a tornateremben/
- Farsang /csoportonkénti mulatozás/
- anyák napja /csoportonként az anyukákkal együtt/
- születésnapok

Hagyományok:

- Óvodabál /közös program a szülőkkel a Csígházban/
- Vásárok /karácsonyi, húsvéti/

Külső kapcsolatok:

- A városi rendezvényeken való részvétel.

Kapcsolat az iskolákkal

- Volt nagycsoportosok beilleszkedésének követése
- Óvodapedagógusok látogatása az iskolában
- Leendő iskolásokkal a tanórákon való részvétel

- Tavasszal a tanítók ellátogatnak az óvodánkba, megismerkedni a leendő elsősoikkal.

II. Testápolás, öltözködés, egészséges életmód

1. Testápolás – Tisztálkodás:

- tartsák be a tisztálkodás sorrendjét
- ruhájuk ujját tűrjék fel
- szappannal mossanak kezet
- szükség esetén használjanak körömkefét
- szükség esetén mossanak arcot
- zárják el a csapot
- rázzák le a kezüket a mosdóba
- saját törölközőjükbe töröljék szárazra a kezüket

2. WC használat:

- a fiúk az ülőkét hajtsák fel használat előtt, és utána hajtsák le
- használjanak megfelelő mennyiségű papírt
- öblítsék le a WC-t maguk után
- szükség esetén kérjék a felnőtt segítségét
- használat után mossanak kezet

3. Öltözködés:

- ruhájukat a megfelelő sorrendben vegyék le – fel
- szükség esetén segítsenek egymásnak
(pl. cipőkötésben, egymás ruhájának ki- bekötésében)
- gombolják ki – be a gombokat, kössék be a cipőfűzőjüket
- ruháikat hajtogatva, ízlésesen tegyék a helyére
- ruhaneműjükkel gondosan bánjanak
- ha fáznak, ill. melegük van, segítsenek magukon
- cipőjüket, csizmájukat szükség esetén tisztítsák le
- fürdés, zuhanyzás után fürdőnadrágjukat tegyék ki száradni

4. Étkezés:

- étkezéskor az edényekkel önállóan szolgálják ki magukat
- az önkiszolgálás sorrendjét alkalmazzák
- az edényeket, evőeszközöket, szalvétát, ízlésesen helyezték el az asztalon
- önállóan ítélik meg a kért étel mennyiségét, jelezzék, ha még kérnek
- rendeltetésüknek megfelelően használják az evőeszközöket (kanál, villa, kés),
- csukott szájjal egyenek, kulturáltan viselkedjenek, tisztán étkezzenek
- a szalvétát felszólítás nélkül használják
- ügyeljenek az asztal és környezetük esztétikus rendjére
- természetes testtartással üljenek
- szükség esetén nyújtsanak segítséget kisebb társaiknak
(pl.: öntsenek a kancsóból, kínálják egymást kenyérrel ...)
- étkezés után pakoljanak le maguk után az asztalról
- a székeket emeljék be maguk után

5. Fogmosás:

- ebéd után mossanak fogat
- a fogmosás helyes technikáját sajátítsák el
- a fogmosó eszközöket tartsák tisztán, használat után mossák ki
- a fogmosó pohárból ne igyanak

6. Naposi munka:

- a napos feladata egész napra szóljon
- minden olyan területen segítsen, ahol erre szükség van
- a felmerülő munkákat a naposok osszák meg maguk között
- (pl.: játékpakolás, teremrendezés, foglalkozási eszközök kiosztása ...)
- terítse fel az asztalterítőt, ossza szét az eszközöket, és ízlésesen helyezze el példamutató magatartásával ösztönözze társait a helyes étkezési szokások betartására

7. Környezet rendben tartása

- a különféle eszközöket használat után tegyék a helyükre
- ügyeljenek a saját holmijuk tisztaságára, tartsanak rendet maguk körül.
- ügyeljenek saját személyük és környezetük rendjére, gondozottságára
- vegyék észre, ha valami rendetlen, és szüntessék meg a rendetlenséget
- segítséggel hajtsák össze az ágyneműjüket
- az ajtókat csendesen nyissák, csukják, az eszközökkel óvatosan bánjanak
- használják a lábtörölt.

III. JÁTÉK

A felnőtt helye és szerepe a játékban. Játékirányítás.

Az óvodapedagógus a játék iránti elkötelezettségével, magatartásával, szeretetével olyan mintát, értéket közvetít a gyerek számára, melyek a későbbiekben meghatározóak. Ugyanakkor a szülők felé is helyét, szerepét megilletően képviseli a játékot.

A pedagógusok felelőssége nagyon nagy, mert változó világunkban is meg kell kapniuk az óvodáskorú gyermekeknek azt, ami megilleti őket – és ez a játék elsősorban a gyermekek által kezdeményezett **szabad játék**.

A pedagógus helye, feladata és szerepe az alábbiakban nyilvánulhat meg:

Az óvodapedagógus részéről:

feltételek biztosítója
mintát adó modell
játsszótárs
fejlődést megfigyelő és segítő

A szülő részéről:

feltételek biztosítója
mintát adó modell
játsszótárs
erős érzelmi hatást gyakorló

Az óvodás korú gyermek tanulásának legmeghatározóbb színtere a játék, így ez az alaptevékenysége eleve fejlesztő hatású.

- Fejleszti a mozgást, új mozgásformák kialakulását, gyakorlását.
- Fejleszti a finommotorikus mozgást, a kézügyességet.
- Hatással van az értelmi képességek fejlődésére.
- Az érzékszervek változatos használata révén pontosabbá válik azok működése.
- Tartósabbá válik a figyelem.
- Gazdagodik a fantázia.
- Kialakul, fejlődik a kreativitás.
- Fokozódik a beszédkedv, gazdagodik a szókincs, fejlődik a beszédkészség.
- Alakul az esztétikai érzék.
- Fejlődnek a társas kapcsolatok.
- Gazdagodnak ismeretei a világról.
- Alakulnak az udvariassági és magtartási szokások, az alapvető erkölcsi normák.

Játék:

Az óvodás gyermek világa a játék. Ebben a tevékenységben érzik magukat a legjobban, tudják nagyon jól, hogy mi a számukra a legfontosabb a legfejlesztőbb. Szeretnek játszani, és minden alkalmat, lehetőséget megragadnak arra, hogy játszhassanak. Játsszanak egyedül és társakkal, óvodában és otthon, szobában és szabadban, eszközzel vagy anélkül.

Az óvoda pedagógusok és az óvodáskorú gyermekek fejlődésével, sajátosságaival foglalkozó elméleti szakemberek azonos véleményen vannak: a játék ennek a kornak alaptevékenysége és egyben legfejlesztőbb, leghatékonyabb, és legfontosabb tevékenysége.

Ahhoz, hogy az óvodáskorúak legfontosabb tevékenysége a "mással nem helyettesíthető játék" legyen, sokféle tennivalója van az őket körülvevő felnőtteknek. Messzemenőig **érvényesíteni kell a gyermek érdekeit és jogait**. Mindezek megnyilvánulhatnak a következőkben:

- sajátos testi és lelki szükségleteinek kielégítésében,
- az egyéni fejlődési és érési ütem figyelembevételében,
- az óvodapedagógus és a szülők (családok) nevelőpartneri együttműködésében,
- a játék, mint elemi pszichikus szükséglet feltételeinek megteremtésében.

A játékokban válnak közelivé és elfogadhatóvá a viselkedési szabályok. Lehetőség nyílik a szabályok megértésére, a helyes magatartás gyakorlására. A játékokban nyilvánulnak meg és fejlődnek a gyerekek közti társas kapcsolatok.

A játék feltételeinek megteremtése:

- a) Derűs nyugodt, kiegyensúlyozott, bizalomteli légkört kell teremteni, melyben a gyermekek felszabadultan élhetik meg mindennapjaikat. A derűs légkörben alakulhatnak ki azok a kapcsolatok, az egyes csoportokra jellemző szokások, melynek révén az összetartozás, a "jó együtt játszani" érzés kialakul. Mindennek letéteményese az óvodapedagógus magatartása, mely kihat a csoportjára. Ha ő türelmes, megértő, együtt érző, beleérző és segítő magatartást tanúsít, akkor ez mintaként hat az egyes gyerekekre, illetve a csoportra.
- b) A játszás helye, tere segítse a gyermeki elképzelések megvalósulását. Mérete, berendezése ösztönzőleg hasson a játék kialakítására és játszására.
Alakítsunk ki minden csoportban állandó és ideiglenes játszóhelyeket
 - mozgatható bútorok,
 - meghitt játszóhelyek

- a bútorok, játékszerek könnyen elérhetőek, áttekinthetőek, érdeklődést felkeltők legyenek

Hagyjuk a gyerek kreativitását, alkotókedvét ezen a területen is érvényesülni. Számukra már maga a jó játékhely kialakítása is örömmel jár, és ez egyben a játékuk része is.

- c) A játékszerek, játékeszközök, alapanyagok változatossága, minősége és esztétikuma hatással van a játék megkezdésére és folyamatára.

Bármilyen is legyen az a tárgy, *eszköz*, amelyet játékukban használnak, néhány vele szemben támasztott követelménynek meg kell felelnie:

- minőségileg kifogástalan legyen
- az esztétikai érzéket pozitív irányba befolyásolja
- könnyen tisztántartható legyen
- megfelelő pedagógiai értékkel rendelkezzen
- ne okozzon balesetet
- a rongált játékokat javítani, selejtezni kell

Az egyes gyermekek, óvodai csoportok *játékkészletének* összeállításánál többféle szempontot. Vegyünk figyelembe:

- az adott csoportba járó gyermekek életkora, illetve játékfejlődésük aktuális szakasza
- a fiúk, lányok aránya
- a csoport létszáma

Arra, hogy melyek a szükséges játékszerek, eszközök és anyagok, arra vonatkozóan többféle tényezőt vegyünk figyelembe:

- a játéktémák állandósága, illetve változékonysága
- különféle képességeket fejlesztő játékok
- a változó világgal kapcsolatos játékeszköz vágyak kielégítése
- a "mi is tudunk játékot készíteni" élmény megélése
- a különböző szerepjátékokhoz felhasználható kellékek gyűjtése

A *játékeszközök elhelyezésének* pedagógiai követelményei vannak.

- Mindenekelőtt észlelési térben, a gyermekek számára elérhető magasságban legyenek.
- *Jó*, ha úgy helyezzük el őket, hogy annak a helynek a közelében legyenek, ahol általában játszani is lehet velük, így magának az eszköznek az elvétele vagy a helyére tétele nem zökkenti ki a gyermeket.
- A játékszerek és eszközök praktikus elhelyezése mellett nem szabad elfeledkeznünk a *tárlóhelyekről*, tároló alkalmasságokról sem.
 - A jó tárlóhely (polc, fiók, stb.) a gyermek számára elérhető, áttekinthető.
 - A több elemből álló, szétszedhető, illetve összerakható játékok legyenek elkülönítve kosarakban, dobozokban.
 - A játékoknak viszonylagosan állandó helye legyen.
 - Meg kell határozni az otthonról behozott játékszerek helyét is.

A *játékidő*

- Lehetőleg kerüljük a különféle más tevékenységek miatti játékidő - elaprózódást. Ahhoz, hogy a gyermekek folyamatosnak éljék meg a játékidőt, tudniuk kell, hogy visszatérhetnek és folytathatják a megkezdett játékot, ha valami miatt abba kellett

hagyniuk azt.

- A játék befejezésének előfeltétele, hogy legyenek az óvodapedagógus részéről előzetes jelek, amelyek erre utalnak. Halkan, játszócsoportonként figyelmeztessük a gyerekeket a hamarosan bekövetkező rakodásra. jó, ha nem egyszerre várjuk el a gyerekektől a befejezést, hanem tekintettel vagyunk az adott gyermek vagy játszócsoport játékbeli elmélyültségére. A játékok elrakására, a csoportszoba teljes rendjének helyreállítására csak akkor kerüljön sor, ha hosszabb ideig más program vagy más terület lesz a meghatározó.
- A csoportban lévő gyerekek és felnőttek tartsák tiszteletben a folyamatos játék tevékenységet.

Játékfajták:

1. gyakorlójáték
2. mozgásos játék
3. építőjáték és konstruáló játék
4. barkácsolás, ábrázolás
5. szabályjáték
6. szerepjáték
7. dramatizálás, bábjáték

Minden játékfajtának legyen helye a csoporton belül.

A gyerekek minden játéktárgyat fantáziájuknak és kreativitásuknak megfelelően használhatnak fel. A mindenkori követelmény az, hogy a játék végén minden játéktárgyat az eredetileg kijelölt helyére pakolják vissza!

1. Gyakorlójáték

- legyen nyugodt, biztonságot nyújtó hely számára
- a játékok a játszóhely közelében legyenek

3. Építő és konstruáló játékok

- mindenfajta építő és konstruáló játéknak külön tároló doboza legyen

4. Barkácsolás, ábrázolás

- Az asztal lehetőleg természetes fényviszonyok közelében legyen.
- Állandó helye legyen.
- Bármilyen ábrázolási tevékenységnél az asztalt viaszos vászonnal terítsék le. Az eszközök legyenek elérhetőek, kéznél legyenek. (ceruza, festék, zsírkréta, filctoll, gyurma olló, ragasztó, ecset, anyag, fonal, papír).
- Az eszközök használatára vonatkozó szabályokat tartsák be a gyermekek
- Az asztalnál tevékenykedjenek, az ollót ne a társuk felé tartsák, a filctoll kupakja, a ragasztó teteje használat után kerüljön vissza a helyére, festés után mossák ki maguk után az eszközöket, töröljék le az asztalt, minden eszközt használat után tegyenek a helyére)

- Figyeljenek társuk és saját maguk testi épségére.
- Az elkészült munkákat tegyék el a kijelölt helyre.

5 - 6 - 7. Szabály játék, szerepjáték, dramatizálás, bábjáték

- Ha társasjátékkal játszanak, a játék végén a belevaló eszközöket hiánytalanul tegyék vissza a dobozba.
- A társasjátékokkal, kirakókkal csak az asztalok mellett játszanak.
- A kívánt játékszert kérjék el egymástól, adják át, és várják meg, amíg megkapják. Óvatosan bánjanak a játékszerekkel.
- Társaikat nyugodtan hagyják tevékenykedni.
- Figyeljenek egymás játékára, ne rombolják azt szét.
- Vegyék észre a rendetlenséget, és aktívan vegyenek részt annak megszüntetésében.
- A játékszereket, foglalkozási eszközöket, a barkácsoláshoz használt szerszámokat és anyagokat gondosan, esztétikusan rakják össze, rendezzék el.
- Játékaikat, foglalkozási eszközeiket tartsák rendben, vegyék elő, tegyék gondosan helyükre. Szükség szerint rendezzék át, és használat után állítsák vissza eredeti helyükre az asztalokat, székeket'
- Biztosítsák maguk körül a rendet(ha felállnak, a széket tolják be, az aszalterítőt igazítsák meg, a földön szétszóródott holmikat vegyék fel)
- Közös tevékenységük során sajátítsák el és használják a párbeszéd különböző, az együttműködést elősegítő fordulatait, kifejezéseit, az odafordulás udvarias formáit! (Kérem, légy szíves, tessék, köszönöm), erős érzelmi felindulás kifejezésére a durva szavak helyett használják az elfogadott köznyelvi formákat.

IV. A közösségi élet szabályai:

A közösségi élet normáit kifejező szokások alapozzák meg a közösségi beállítódást és a fejlettebb közösségi magatartás alakulását is.

- A gyermekek köszönjenek az óvodapedagógusnak, a dajkának és azoknak a társaiknak, akikkel játszani kezdenek. vagy akiktől elváltak. Köszönjenek a csoportba belépő vendégnek, kínálják helyyel.
- Tisztelettel viselkedjenek a felnőttekkel, az óvoda dolgozóival, vigyázzanak munkájuk eredményeire.
- A gyerekek köszönjék meg, ha kapnak valamit!
- A gyermekek közös tevékenységeik során sajátítsák el, és használják a párbeszéd udvarias formáit (kérem, légy szíves, tessék, köszönöm ...).
- Igazodjanak el csoportjuk életében, napirendjében.
- Ha erre szükség van, bizalommal forduljanak az óvodapedagógushoz, kérjenek segítséget tőle.
- Az egy asztalnál ülők vegyék észre, ha valaki hiányzik közülük, az óvodapedagógussal együtt köszöntsék, ha visszatér.
- Érdeklődjenek egymás iránt, legyenek tekintettel egymásra.
- Vegyék észre, hogy kinek miben van szüksége segítségre. Segítsék egymást öltöztetés, étkezés, séta közben.
- Érezzenek együtt társaikkal, érdeklődjenek egymás iránt. Toleranciával fogadják az eltérő fejlődési ütemű gyermekeket.
- Ha társuknál feltűnő, szokatlan megnyilvánulást tapasztalnak, megértéssel fogadják.

Figyelmesen, türelmesen hallgassák meg az óvodapedagógus és társaik közlését, kérdését. Beszélgetés közben tartsanak szemkontaktust, felnőttel, gyermekkel egyaránt. Legyenek türelmesek egymással.

- Várják meg, amíg a társuk befejezi mondanivalóját.
- Érzelmileg, és értelmileg egyaránt fogadják el, és kövessék az óvodapedagógus kérését, útmutatását.
- Foglalkozás közben figyeljenek az óvodapedagógusra, és útmutatásainak megfelelően hajtsák végre a feladatot.
- Fogadják el az adott tevékenység által megkívánt magatartási formákat. A foglalkozáson jelezzék, ha közölnivalójuk van.
- Felszólítás nélkül fejezzék be a megkezdett munkát.
- Érezzenek felelősséget a vállalt feladatért, amelyet akkor is végezzenek el, ha nehézséget jelent, vagy érdeklődésüket már nem köti le.
- Adott tevékenység – játék, tanulás, munka – által megkívánt magatartási formát önként vállalják.
- Az óvodapedagógus vagy társaik kérésére, és saját kezdeményezésükre végezzenek hasznos feladatot a közösség számára. Tudatosodjon bennük, hogy ezt a csoport érdekében végzik
- Ismerjék fel, mikor kapcsolódhatnak be társaik tevékenységébe. Keressék a segítségnyújtás megfelelő formáit.
- Legyenek képesek kívánságaikat, törekvéseiket módosítani, esetleg elhalasztani, ha erre szükség van
- Vállalkozzanak önálló véleményalkotásra.

V. Az udvari élet szabályai

Udvari szabályok

- A gyerekek olyan váltóruhába öltöznek át, amely az udvari játékhoz megfelelő, figyelve az időjárási, és a kényelmi szempontokra.
- Az udvarra az óvodapedagógus vezetésével, párosával sorakozva mennek ki, és jönnek be.
- A homokozó játékokat minden csoport a saját udvarrészén, területén helyezi el és használja.
- A gyerekek játék közben alkalmazzák a társas együttélés, és az udvariasság szabályait
- Az udvari játékokat a szabályoknak megfelelően használják. / csúszda, mászóka, korlát/
- A játék végén a játékokat minden csoport a megfelelő tárolóedénybe pakolja, és a kijelölt helyre teszi.
- Ha az udvar másik területén szeretne játszani, szóljon az óvó nénijének.

Otthonról hozott udvari játékok szabályai:

- Csak az óvodapedagógussal előzőleg megbeszélte, engedélyezett játékot hozza be.
- A gyermek a játékot reggel a kijelölt helyre helyezi.
- A közlekedési játékokkal a közlekedési szabályoknak megfelelően játszanak.
- Más játékát engedély nélkül ne vegyék el, kérjék el egymástól.
- Játék bevétele, - bemenetelkor - a játékot esztétikusan helyezték el a kijelölt helyre.

Kert

- Minden csoport a saját kis kertrészét gondozza.
- A gyermekek részt vesznek az udvar szépítésében, tisztán tartásában, évszaknak megfelelően. / seprés, locsolás, gereblyezés./
- A kerti eszközöket rendeltetésüknek megfelelően használják, és használat után visszateszik a kijelölt helyre.

Itatás:

- A gyerekek igényüknek megfelelően folyamatosan fogyaszthatnak folyadékot az udvaron, a kijelölt helyen.

Nyári időszak:

- A nyári kint tartózkodás ideje eltér a szokásostól. Gyülekezés 6 órától az udvaron időjárás függvényében. 11 órától lehetőleg árnyékos helyen vagy magas UV-sugárzás esetén a csoportszobában tartózkodjanak.
- A nyári időszakban összevont csoportban a gyermekek létszámától függően a játék helye változó.
- Lehetőség van a kijelölt helyen pancsolásra, sarazásra.
- A játék végeztével tisztálkodás után átöltöznek, és felnőtt segítségével rendet tesznek maguk után.
- Biztosított a változatos asztali játéktevékenység /rajzolás, festés, gyurmázás, kártya, társasjáték/
- Ezekben, a tevékenységekben a benti játékeszközök szabályai érvényesek.
- Érkezésüket, távozásukat a szülővel együtt jelezzék az óvodapedagógusnak.

Óvodai Integrációs Program

1. Szervezési feladatok

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esetében nagyon fontos, hogy mihamarabb óvodába kerüljenek, ahol megkezdődhet spontán és tudatos fejlesztésük. Ellensúlyozva ezzel az otthoni környezetük hiányosságait, a fejlődést kevésbé ösztönző szülői magatartást, melynek következtében beszédkézségük és viselkedéskultúrájuk, értelmi képességeik alacsony szinten mozognak. Ezért a jelentkező, beiratkozott halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek kivétel nélkül felvételt nyernek 3 éves korukban az intézményünkbe. A gyermekek felvételét és csoportba osztását az óvodaigazgató végzi, figyelembe véve a szülői kéréseket, a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek csoportonkénti létszámát az integrált csoportjaink optimális működéséhez.¹ A gyerekek minél kevesebb óvodai hiányzása érdekében szülői értekezleteken, egyéni beszélgetések alkalmával, fogadóórákon alkalmazzuk a meggyőzés pedagógiai módszerét. Óvodánkban a távolmaradást az oviKRÉTA rendszerben vezetjük. A távollétet betegség esetén orvosi igazolással, egyéb elmaradást szülői indoklással, illetve aláírással kell a szülőnek igazolnia. Óvodánk nyitvatartási ideje támogatja a szülők munkába állását, a fővárosi munkahelyre történő ingázást is lehetővé téve, hiszen reggel 6-tól 18-ig van nyitva és látja el a gyermekeket.

2. A nevelőtestület együttműködése

Rendszeresen tartunk óvodapedagógusi értekezletet, ahol megbeszéljük, tervezzük, szervezzük, értékeli a feladatainkat. Demokratikus keretek között, egymást meghallgatva hozunk döntéseket, mely a leghatékonyabb az információáramlás és a szakmai tapasztalatcsere szempontjából. A munkánk során megélt, tapasztalt eseményeket is ekkor tudjuk megbeszélni, és igény szerint tanácsot, ötletet, biztatást kaphatunk a konkrét esetek, nevelési helyzetek legoptimálisabb megoldásához. Nevelőtestületünk és valamennyi munkatársunk könnyen aktivizálható a gyermekek élménygazdag programjainak megszervezéséhez, mely a hagyományos és az esetenkénti aktuális ünnepek megvalósításához elengedhetetlenül szükséges. Kötetlenül, alkalmankénti hospitálások lehetőségével segítjük az új kollégák munkáját, igényük szerint.

3. A pedagógiai munka kiemelt területei

3.1. A gyermeki személyiség alakulásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezetnek meghatározó szerepe van. A környezeti hatások közül a család szerepe igen jelentős, hiszen a család az első szocializációs színtér, mely a kisgyermeket formálja. Természetesen a különböző kultúrájú családok másként viszonyulnak a gyermekhez, a gyermeknek a családban elfoglalt helyéhez. Ezért feladatunk a gyermek szociális, családi hátterének a feltárása, valamint a képességek feltérképezése, megismerése. Az oviKRÉTA rendszerben található fejlődést nyomon követő dokumentáció segítségével tárjuk fel a gyermekek fejlettségi szintjét, mely az értelmi, lelki, szociális és testi fejlődés eredményét rögzíti.

A gyermekek ilyen formán történő megismerését követően kezdődik meg az általános, valamint az egyénre szabott differenciált fejlesztésük, megsegítésük.

¹ 2009. február elsején 26 hátrányos helyzetű gyermek járt az óvodánkba, ez az óvoda létszámának 19,7 %.

3.2 Az anyanyelv használata szerves része az óvodai élet minden mozzanatának, a nevelés egész folyamatának. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek körében az anyanyelvi fejlettség alacsony szintje, szegényes szókincs, eltérő szóhasználat, a beszédhangok hibás ejtése, torzítás, hangcsere jellemző. Mindezeket tudatos anyanyelvi fejlesztéssel próbálunk segíteni. A tervezett anyanyelvi foglalkozásokon fejlesztjük a nyelvi kifejezőképességét, beszédészlelését, hallásfigyelmét, és folyamatosan bővítjük szókincsét. Ehhez különböző anyanyelvi játékok állnak rendelkezésünkre, melyeket célzottan a fejlesztendő terület megsegítésére válogatunk. A beszédhangok tiszta ejtésének érdekében, ajaknyelvgyakorlatok során erősítjük a renyhe, ügyetlen, artikulációs izmokat. Légző gyakorlatokkal gyakoroljuk a helyes beszédleghézt, mely a beszéd alapja. A beszédhangok helyes ejtése, a nyelvi kifejezőképesség fejlődése érdekében tapintatosan, folyamatosan javítjuk az elhangzott hibákat, és ismételjük a rögzíteni kívánt formát. Elvárjuk, hogy a mondatalkotási készségfejlődést elősegítve a gyermek a közlendőjét, kívánságát egész mondatban fejezze ki, s ehhez, ha kell, sémákat is nyújtunk. Az óvodapedagógus példamutató tiszta és szép beszéde mintát nyújt, ösztönzést ad a kisgyermek beszédére, ezért ügyelünk a beszédünk stílusára, a hanglejtésre, a dinamika, a hangsúly megfelelő alkalmazására. A folyamatos dicséret és buzdítás a bátorítatlanabb gyermeket is serkenti a beszédre. A beszédben gátolt gyermekek a bábozás, dramatizálás alkalmával megszabadulnak a gátlásaiktól, felszabadultabbakká válnak. Óvodánkban számos kisgyermek küzd beszédhibával, beszédzavarral, fejlesztésükhöz logopédus segítségét vesszük igénybe.

3.3 Az óvodába kerülő gyermekeknek meg kell tanulniuk beszélni, közlekedni, tevékenykedni, eszközöket használni, társaikkal érintkezni és együttműködni, el kell lesniük a mindennapi élet adta szerepeket, magatartási mintákat. El kell sajátítaniuk a szokás-, szabályrendszerünket. Az óvoda a családi színtér mellett fontos szocializációs szerepet tölt be, ahol intenzív szociális tanulás folyik.

Amennyiben a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek viselkedéskultúrája alacsony szinten mozog, abban az esetben pedagógiaileg ösztönzött szocializációjuk megvalósítására törekszünk. Különleges odafigyelést igényelnek eltérő szociokulturális és erkölcsi normarendszerük miatt. Szocializációjuk során arra törekszünk, hogy értékeiket megtartva képesek legyenek alkalmazkodni a társadalom által elfogadott normákhoz. Ennek érdekében óvodánkban integrált óvodai csoportok működnek, ahol a többségi minta segítségével eredményesen szocializálhatók a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek. Érzelmi alapigények kielégítése, a biztonságérzet, védettségérzet a feltétele annak, hogy a gyermek a környezete iránt érdeklődést mutasson, kezdeményezzen, más emberekhez is kötődjön. Ahhoz, hogy mind ez megvalósulhasson, az óvodapedagógus végtelen türelemmel és szeretettel fordul az újonnan óvodába érkező gyermek felé, megfelelő időt biztosítva a beszokásra. Lehetővé teszi a szülővel együtt történő beszoktatást, fokozatos átmenetet biztosítva ezzel a kisgyermek számára a szülőtől történő elválásra, a rá váró változások elfogadására. Az érzelmi nevelés során a kiegyensúlyozott harmonikus alaphangulat megteremtése mellett igyekszünk az érzelmi alapszükségletek maradéktalan kielégítésére az egyéni igények figyelembevételével. A gyermekeknek fokozott igényük van a testközelségre, a szoros testkontaktusra. Komfortérzetük kialakulását gyakori simogatással, öleléssel, ölbe vétellel segítjük. Ezek a gyermekek általában nagy hangerővel beszélnek, az őket ért hatásokra erőteljes, heves érzelmi megnyilvánulásokkal reagálnak. Érzelmeiket, indulataikat nehezen irányítják, ezért különösen sok figyelmet, türelmet, halk, nyugodt, kiegyensúlyozott, következetes nevelői magatartást igényelnek.

3.4. Az egészséges életmód alapja a helyes életritmus kialakítása. A halmazottan hátrányos helyzetű gyerekeknek rendkívül fontos a kiegyensúlyozott, a szükségleteiket szem előtt tartó napi életritmus megteremtése a családban. Óvodánk egyik elsődleges feladata a gyermekek testi-lelki igényeit, szükségleteit figyelembe vevő nyugodt, derűs napirend megteremtése és betartása. A naponta ismétlődő feladatok, cselekmények keretet adnak az óvodában eltöltött időnek, ezáltal megnyugtatják, biztonságérzettel töltik el a gyermekeket. A gondozás alapvető, folyamatos feladat, mely bensőséges gyermek-felnőtt kapcsolatot feltételez, elengedhetetlen a jó közérzethez. Fontos, hogy ismerjük az otthoni lehetőségeket, szokásokat, ezáltal megérthetjük az esetenként furcsa, a szokásostól nagymértékben eltérő WC- és mosdóhasználatához kapcsolódó reakcióikat, viselkedésüket. Az általánosan elfogadott higiéniai szokások a gyermekekben fokozatosan alakulnak ki és válik igényükké. Öltözködésben, önkiszolgáló jellegű feladatokban önállóak, örömmel, sikerélménnyel gazdagodva végzik. Változatos, vitamindús főtt ételekkel sajnos egyre többen csak az óvodában találkoznak. Figyelmes ráhangolódást, érzékeny, türelmes odafigyelést igényelnek az újonnan érkező gyermekek, hogy mielőbb elfogadják, elsajátítsák az óvoda által képviselt alapvető normákat. Az egészséges étkezés érdekében hetente egy alkalommal minden csoport gyümölcsnapot tart, amely során az óvodapedagógus a gyermekekkel közösen készíti el az évszaknak megfelelő gyümölcsökből a gyümölcssalátát. Vitaminpótláson kívül ez jó lehetőség sok gyermek számára az eddig ismeretlen gyümölcsökkel való megismerkedésre. A szabad levegőn biztosított rendszeres testmozgás elősegíti a testi-lelki komfortérzetüket és testi fejlődésüket.

3.5 A társas és közösségi kapcsolatok kialakítása a teljes nevelési folyamatot átfogja. Úgy formáljuk az óvodai csoportot, közösséget, hogy a közösségi érzés, közösségi tudat és magatartás mellett alakuljanak ki a közös szokások, tartsák tiszteletben a hagyományokat, és aktívan formálják a csoport közvéleményét. A gyerekek számára egyértelművé kell tenni, hogy mit és miért tartunk helyesnek, mit és miért utasítunk el, mi áll tőlünk távol. A csoportban elfogadott normák befolyásolják a gyermekek viselkedését, cselekedeteit. A szokások lehetővé teszik, hogy a gyerekek ne zavarják egymást a játék vagy egyéb tevékenység közben, segítik a gyermekek közötti együttműködést, egymás tevékenységére való figyelmet, és az egymás között kialakult viták önálló megoldását. Fontosnak tartjuk a társas együttműködéséhez a következő személyiségjegyek formálását:

- mások megbecsülése
- tolerancia
- empátia
- másság elfogadása és elfogadtatása
- képes legyen a gyermek a közösség érdekében saját akaratának módosítására, megváltoztatására.

A gyermekek egymás közötti és a felnőttel való kapcsolatában egyaránt a nyíltságra és az őszinteségre építünk. A közösség lehetőséget teremt a kapcsolatok kialakítására, különböző nézőpontok megismerésére, a konfliktusok kezelésére, egymás pozitív tulajdonságainak felismerésére. Ezek a folyamatok pedig a másokkal szembeni tolerancia kialakulásához vezetnek. A közösség és az egyén, az egyén és a közösség egymásra hatása a gyermeki fejlődés szempontjából meghatározó. Az óvodapedagógus szerepe szintén döntő fontosságú, hiszen viselkedése modellértékű, véleményével közösségi értéket teremt, erkölcsi normát nyújt.

4. A gyermekvédelemmel, az egészségügyi ellátással, szociális segítségnyújtással kapcsolatos tevékenység

4.1. Az egészségügyi szűrővizsgálatok rendje

Az őszi folyamán minden óvodás gyermek orvosi vizsgálatára sor kerül. A vizsgálatot megelőzi a védőnői szűrővizsgálat, amely magában foglalja a színlátás, éleslátás és a hallás vizsgálatát, valamint a magasság, súly, vérnyomás, mellkas-körfogat mérését. Tavasszal az iskolaköteles gyermekek orvosi és védőnői szűrése ismételten megtörténik. Szükség esetén szakorvosi vizsgálatra szóló beutalót kapnak a gyermekek. Fogászati szűrésre csoportonként óvodapedagógusi kísérettel tavasz folyamán kerül sor. A kiszűrt fogbetegségek kezelésére beutalóval a szülők viszik el a gyermekeket. Az óvodás gyermekek tisztasági szűrése negyedévente történik. Amennyiben tetvességet vagy egyéb fertőző betegségekre utaló jeleket észlelnek az óvodapedagógusok, a védőnők soron kívüli vizsgálatot végeznek. A tetvekkel fertőzött gyermekek tisztaságukról szóló védőnői igazolással látogathatják az óvodát. Az észlelt fertőzést követően két hét múlva ismétlődő tisztasági vizsgálatot végez a védőnő.

4.2. Rendszeresen működik a gyermekorvosi és védőnői tanácsadás az egészségházban.

4.3. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek ruhaadományozása csoportonként és alkalmanként történik.

4.4. Az óvodapedagógus – ismerve az egyes családok aktuális problémáit - rendszeresen felhívja a rászoruló szülők figyelmét a szakszolgáltatóktól igénybe vehető segítségre, tájékoztatást nyújt a szociális ellátó rendszerről. A törvényességnek megfelelően óvodánkban minden halmozottan hátrányos helyzetű gyermek térítési díj nélkül, ingyen étkezik.

5. Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel, különösen az alábbiakkal

5.1. Minden óvodapedagógus a gyermek óvodába lépése előtt családlátogatás alkalmával felméri a család életkörülményeit, nevelési attitűdjét. Az óvodai élet során folyamatosan követi a családban történő változásokat. Ezen változások nyomon követése és a szülő-óvodapedagógus közti kölcsönös bizalomra épülő kapcsolat lehetővé teszi a problémák felismerését, a hátrányok és veszélyeztető tényezők kiszűrését. A hátrányokat az óvodapedagógus odafigyeléssel, gyengédséggel, empátiával, biztonságot nyújtó, nyugodt, derűs légkör biztosításával tudja kompenzálni. Egyes esetekben azonban a gyermekvédelmi felelős munkájára is szükség van, aki felveszi a kapcsolatot a megfelelő szakszolgálattal, a család, illetve a gyermek megsegítése érdekében. Intézményünk szorosan együttműködik a Családsegítő és Gyermekjóléti Szakszolgálattal.

5.2. Városunkban védőnői tanácsadásnak régmúlta visszavezető hagyománya van, hiszen Pest vármegyében elsők között Kistarcsán alakult meg a rendszeres védőnői tanácsadás. Óvodánk védőnőjével napi, szakmai kapcsolatban vagyunk. Segítségükre, információikra mindig számíthatunk.

5.3. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek sikeres felzárkóztatása csak komplex állapotfelmérést követő egyéni felzárkóztatási terv alapján lehetséges. Felmérésünket minden év októberében elvégezzük. Azokat a gyermekeket, akik a fejlődés több területén jelentős lemaradást mutatnak, és a csoportban kellő mértékben nem fejleszthetők, jelzőlap kíséretében a pedagógiai szakszolgálathoz irányítjuk. Az ott végzett felmérés alapján állapotuknak megfelelő óraszámban egyéni fejlesztési terv alapján az óvodapedagógus mellett a fejlesztőpedagógus nyújt segítséget. Amennyiben súlyos akadályoztatás miatt a gyermekek sikeres fejlesztése kétséges, a Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottságtól kapunk segítséget. A sajátos nevelési igényű gyermekekkel egyéni felzárkóztatási terv alapján a gyógypedagógus és a fejlesztőpedagógus foglalkozik állapotuknak megfelelő óraszámban.

A gyermekek beszédfejlődésének szűrését logopédus látja el az óvodánkban. Különös hangsúlyt fektetve a tanköteles korú és megkésett beszédfejlődésű gyermekek fejlesztésére. Tapasztalatunk alapján évről-évre növekszik a beszédhibákkal küszködő gyermekek száma. A logopédiai foglalkozások sikere és eredményessége a gyermekek beszédfejlődésén jól tükröződik.

5.4. Városunkban cigány kisebbségi önkormányzat nem működik.

6. Az óvoda – iskola átmenet támogatása

6.1 Az iskolaérettség elérését támogató pedagógiai munka

Vizuális nevelés

Amíg a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek nagymozgás fejlődése általában megfelelő ütemben halad, addig a finommotoros képességük fejlesztésre szorul. Ebben nagyon nagy segítséget nyújtanak a különböző vizuális tevékenységek, mint a gyurmázás, rajzolás, festés, ragasztás, varrás, tépés, barkácsolás. Biztosítjuk a zavartalan és sokrétű tevékenység külső feltételeit. Az óvodás gyermekek számára megszokott és elérhető helyen mindig rendelkezésre áll többféle eszköz és anyag, amivel a gyermekek megfelelően dolgoznak, alkotnak. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek rajzfejlődése általában igen nagy lemaradást mutat. Ennek oka az alacsony értelmi képességek, ismeretek, fogalomalkotó gondolkodás hiánya és a szenzoros fejletlenség mellett az otthoni ábrázolási eszközök, lehetőségek teljes vagy részleges hiánya. Ezért fokozott figyelmet, bátorítást, gyakoroltatást igényelnek. A vizuális tevékenységek kiemelt fontossággal bírnak a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztése során, hiszen amellet, hogy kézzel fogható sikerélményhez jutnak, növekszik a monotóniatűrésük, figyelmük terjedelme, finommotorikájuk, szem-kéz koordinációjuk és igényük a tiszta munkára. Az elkészült sík és térbeli munkák további játéklehetőséget rejtenek magukban, valamint motiváló hatással bírnak a nevelés alábbi területeire is: anyanyelvi, zenei, matematikai, környezeti, ahol különböző ismeretek átadására, megértésére, elmélyítésére nyílik lehetőség.

Irodalmi nevelés

Az irodalmi nevelés folyamatosan jelen van az óvodai élet hétköznapijaiban. Az udvari tartózkodást megelőző délelőtti játékidő napi rendszerességgel mesével zárul. Versek a foglalkozások keretein kívül a nap folyamán a kezdeményezés útján bármikor elhangzanak. Hagyományaink szerint egy – egy mese feldolgozása egy hétig tart. Az első napokban megismerkednek a gyermekek a történettel, a későbbiek során pedig lehetőséget

kapnak ők is az elmesélésre, végül eljátsszuk vagy bábozzuk a történetet. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek figyelmének tartóssága (mind az önkéntelen, mind a szándékos figyelmé) rövid. Ezért célunk többek között a koncentrációjuk fokozatos növelése. A gyermeki mesemondást akadályozza a gyermekek hiányos szókincse, beszédértési nehézségeik, akusztikus figyelmük, auditív emlékezetük rövideje és a cselekménysor követésének nehézségei. A dramatizálás jó alkalom a részképesség-zavarok okozta nehézségek kompenzálására. Egyéni képességeikhez mérten – támaszkodva a mozgáskészségükre és hangutánzó képességükre, ritmusérzékükre – részt vállalnak a mese közös megértésében, átélésében, ezzel is megerősítve fejlődésük szocializációs folyamatát. A már ismert problémák ellenére verstanulásukat elősegíti a fejlett ritmusérzékük. Mozgással kísért verstanulásra támaszkodva segítjük a szavak jelentésének megértését, memorizálását, passzív és aktív szókincsük fejlődését.

Mozgásfejlesztés

A szervezett mozgástevékenység tartalmát döntő mértékben a természetes mozgások, gyakorlatok képezik (csúszások, kúszások, mászások, járások, futások, ugrások, függések, egyensúly gyakorlatok). Ezeket kiegészítik néhány talajtorna elemek, valamint kézi szerekkel végezhető gyakorlatok, játékok. Megvalósítjuk a megfelelő intenzitású játékban gazdag testmozgást, mely biztosítja a kondicionális, koordinációs, valamint a motoros fejlődést. A motoros képességek egyre magasabb szintje előfeltétele a bonyolultabb mozgások eredményes végrehajtásának. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek mozgásfejlettsége, labdakezelése átlagon felüli. Így a mozgás az a terület, ahol ezeket a gyermekeket a legtöbb sikerélményhez juttatjuk. A dicséret egyaránt segíti őket a pozitív énképük kialakulásában, valamint a társaik elismerésének a kivívásában. A mozgástevékenységekben átélhetik a megfelelés sikerélményét, miközben növekszik türelmük, fejlődik szabálytudatuk, alkalmazkodó képességük. A hallott utasítások cselekvéssel való végrehajtása segíti a beszédértés folyamatát. A testnevelés foglalkozások lehetőséget nyújtanak egyéb nevelési területek megerősítésére.

Matematika:

- Tő- és sorszámnevek gyakorlására,
- Páros és páratlan fogalmának kialakítása,
- Síkmértani formák átmozgással történő megismerése,
- Nyitott – zárt vonalak érzékeltetése stb.

Anyanyelvi nevelés:

- Szókincsbővítés, névutók gyakorlása
- Memóriafejlesztés stb.

Környezetismeret:

- Testsémafejlesztés
- Téri irányok fejlesztése

Napi rendszerességgel biztosítjuk a gyermekek számára a szabad levegőn a változatos mozgásfejlesztő eszközökkel a kötetlen játék lehetőségét.

Ének – zene

Az ének – zene és az ehhez kapcsolódó mozgás, mondókázás, körjáték az óvodai mindennapok része. Nemcsak a foglalkozások időtartamára korlátozódik. Tapasztalataink szerint a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek többsége jó zenei képességekkel rendelkezik, amely már kora gyermekkorban megmutatkozik. Mozgáskultúrájuk ritmusra

hangolt. Kiemelkedő képességüket előtérbe helyezve növeljük önbizalmukat, mely az egész személyiségfejlődésükre kihat. Átaluk kedvelt tevékenység közben (például körjáték) fejlődik a szabálytudatuk, növekszik a figyelmük terjedelme. Elősegítjük a megfelelő társas kapcsolatok megismerését, kulturált, változatos magatartási módok alkalmazását, belsővé válását. Mondókák, dalok elsajátítása során fejlesztjük a kisgyermek passzív és aktív szókincsét. Az egyenletes lüktetés és ritmusjátékok napi gyakoroltatásával elősegítjük az anyanyelvi sajátosságok megismerését.

A külső világ tevékeny megismerése

Környezet

A környezet foglalkozások magukban foglalják az évszakok jellemzőitől a közlekedésig, a családtól a helyes viselkedésig mindazt az ismeretet, ami a gyermekeknek támpontot nyújt a környezetében történő biztonságos eligazodáshoz, a szabályok megismeréséhez és gyakorlásához. Fokozatosan tágitva az ismeretszerzés lehetőségét, az egyéntől a világ megismerése felé. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nem rendelkeznek megfelelő testséma-ismeretekkel, térpercepcióval. A térészlelés fejlettsége a mozgásfejlődés színvonalának és a testséma tudatosságának függvénye, ebből adódik téri tájékozódási és iránytévesztési problémájuk. Feladatunk mindenekelőtt a testséma-fejlesztésük. A testrészek megismerése, a test koordinációjának, személyi zónájának alakítása, a testfogalom kialakítása, mely számos mozgásos játékkal, feladattal, verbális fejlesztéssel egybekötve valósul meg. A tágabb környezetre vonatkozó ismeretek elsajátítását gátolja többek között a fogalomalkotó gondolkodás hiánya, az értelmi képességek alacsony szintje. Eredményt vissza-visszatérő ismétléssel tudunk elérni. Igyekezünk a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek környezet kultúrájának fejlesztésére, következetes neveléssel, szabály- és szokásrendszerünk betartásának megkövetelésével.

Matematika

A matematikai fejlesztés során feladatunk az iskolai alkalmassághoz szükséges tapasztalatok megszerzése, részképességek fejlesztése, gondolkodási műveletek elsajátíttatása. A halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek megismerő képességek területén tapasztalt problémái (érzékelés, észlelés, megfigyelés, emlékezet, tapasztalás, megértés, problémamegoldás) megnehezítik a matematikai fejlesztésük eredményességét. Minél több tapasztalási lehetőség biztosításával a térre, formára, színre, mennyiségre vonatkozó ismereteiket bővítjük. Esetükben azonban általában nem várható el a mélyebb és sokoldalúbb összefüggések feltárása, összetett gondolkodási műveletek elvégzése. Eredményt a visszatérő, rendszeresen ismétlődő gyakorlással tudunk elérni. Az óvodapedagógus a nap folyamán adódó számolási lehetőségek kihasználásával a számfogalom kialakulását, gyakorlását segíti elő.

- 6.2. Óvodánk egyik legfontosabb feladata közé tartozik az iskolával való szoros együttműködés. Ennek alapja a pedagógusok összehangolt munkája. Törekszünk arra, hogy a két intézmény között érvényesüljön a kölcsönös bizalom, a pedagógusok munkájának ismerete és megbecsülése. Ez a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek számára is biztosítja az átmenet folyamatosságát, hiszen ők a fejlődésükben lényegesen elmaradnak kedvezőbb helyzetű társaikhoz képest, így eleve hátránnyal indulnak az iskolai megmérettetésben. Mindkét intézményre jellemző a kölcsönös nyitottság, a pedagógusok közötti szoros együttműködés. Az iskola minden évben eljuttatja óvodánknak az intézményüket bemutató szórólapokat, kiadványokat, melyek bemutatják az iskola arculatát, és tartalmazzák a nyílt napok időpontját. Az iskolakezdés a gyermekek életében

nagyon nagy változást jelent. A zökkenőmentesség biztosítása érdekében minden családot arra buzdítunk, hogy gyermekeikkel együtt vegyenek részt ezeken a programokon, hiszen így lehetőségük van megismerni a leendő tanítókat, az iskola mindennapi életét és szokásait. Minden év tavaszán meghívjuk óvodánkba a leendő elsőosztályos tanítókat, hogy a gyermekek számára megszokott környezetben ismerkedjenek meg a jövőbeni tanítványaikkal.

- 6.3. Fontosnak tartjuk, hogy október folyamán az új elsőöket meglátogassuk, megtekintsük őket az iskola nyílt napján. Így képet kapunk a fejlődésükről. A látogatást követően megbeszélést folytatunk a tanítókkal a gyermekek fejlettségi szintjéről, a felmerülő problémákról és sikerekről. Az óvodapedagógusok a gyermekek esélyegyenlőségét megalapozva szorosan együttműködnek a tanítókkal a sikeres iskolai beilleszkedés érdekében.

7. A szülőkkel való kapcsolattartás, együttműködés

- 7.1. Az óvoda a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve segíti a gyermekek fejlődését. Partneri együttműködésünk elengedhetetlen a gyermekek fejlődése érdekében. Fontos feladatnak tartjuk a családok megismerését, a velük való szoros nevelői együttműködést. A családdal és a gyermekkel történő ismerkedés első mozzanata a családlátogatás, mely során a biztonságot adó családi környezetben találkozunk az óvodapedagógus és a gyermek.
- 7.2. Az óvodába újonnan érkező gyermekek esetében előnyben részesítjük a szülővel történő beszoktatást a minél zökkenőmentesebb átmenet érdekében.
- 7.3. A szülői értekezleten tájékoztatjuk a szülőket a nevelési programunkról, tervezett eseményekről, gyermekprogramokról. A szülő számára lehetőséget biztosítunk a négy szemközt bizalmas beszélgetésekre, valamint a napi kapcsolattartás folyamán az óvodába érkezéskor és távozáskor a gyermekkel kapcsolatos, lényeges közlésekre. A gyermek fejlődéséről a fogadóórán számolunk be, mindig különös figyelemmel, tapintattal, reálisan adunk tájékoztatást a szülőknek a saját gyermekéről. A családdal kapcsolatos minden információt diszkréten kezelünk.
- 7.4. Figyelemmel kísérjük a családok életében bekövetkező változásokat, ha kéri, tájékoztatást adunk a különböző szakszolgálatok igénybevételének lehetőségéről.
- 7.5. A szülőkkel szervezett rendezvények, ünnepek (karácsony, anyák napja, évzáró) kiválóan alkalmasak arra, hogy a szülő megismerje az óvodai életet, szokásokat.
- 7.6. Az óvodapedagógusnak éppúgy szüksége van a nevelőmunkában a szülőktől érkező információkra, mint fordítva. Ezért mérjük fel kérdőív formában a szülői véleményeket, és véleményüket figyelembe véve tervezzük a jövőt. A szülők érdekeit a szülői szervezet vezetői képviselik. A felmerülő szülői igények kiszolgálása mellett valósul meg óvodánk partnerközpontú működése.